

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1938

APRILL

SISU:

Mootorsõidukite liiklemine üle piiri 1937. a.

Jalgrataste arv 1937. a.

Siseveeteed 1937. a.

Liiklusõnnetused 1937. a.

Töötülid ja streigid 1936. ja 1937. a.

Rahvastiku ülepiiriliiklus 1937. a.

Linnade ja alevite rahvastik 1937. a.

Tulekahjud 1937. a.

Imikute suremus 1936. a.

Suur- ja kesktööstusettevõtete tööjõud.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku
elu nähtused.

Alatised tabelid.

Nr. 197(4)

TALLINN

Nr. 197(4)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lk.		Page
Mootorsõidukite liiklemine üle piiri 1937. a. —		<i>Mouvement des voitures automobiles traversant la frontière</i>	161—162
J. Kits	161—162	<i>la frontière</i>	161—162
Jalgrataste arv 1937. a. — J. Kits	162—164	<i>Bicyclettes en 1937</i>	162—164
Siseveetead 1937. a. — J. Taimre	164—169	<i>Voies navigables intérieures en 1937</i>	164—169
Lüklusõnnetused 1937. a. — K. Raid	169—175	<i>Accidents de la circulation en 1937</i>	169—175
Töötülid ja streigid 1936. ja 1937. a. —		<i>Conflits du travail et grèves en 1936 et 1937</i>	175—179
R. Sõrmus	175—179		
Rahvastiku ülepiirilikkus 1937. a. — A. Tomberg	179—182	<i>Mouvement à travers la frontière</i>	179—182
Linnade ja alevite rahvastik 1937. a. —		<i>Population des villes et bourgs en 1937</i>	182—186
A. Tomberg	182—186		
Tulekahjud 1937. a. — V. Feldman	187—192	<i>Incendies en 1937</i>	187—192
Imikute suremus 1936. a. — K. Rumma	192—197	<i>Mortalité des nourrissons en 1936</i>	192—197
Suur- ja kesktööstusettevõtete töäjõud	210—211	<i>Main-d'oeuvre des entreprises grandes et moyennes</i>	210—211
Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused	212—216	<i>Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie</i>	212—216

ALATISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

(Standard-numeratsioon)		(Numérotation permanente)	
Tab. 1. Väliskaubandus veebruaris	198	Tab. 1. Commerce extérieur en février	198
" 2. Väliskaubandus muude riikidega veebruaris	200	" 2. Commerce extér. avec les autres pays en février	200
" 3. Väliskaubanduse tähtsamad alused veebruaris	200	" 3. Commerce extér. des princip. articles en février	200
" 4. Piiritusmonopol detsembris ja jaanuaris	107*	" 4. Ventes d'alcool en décembre et janvier	107*
" 6. Riihtandteed veebruaris	203	" 6. Chemins de fer en février	203
" 7. Tallinna sadama tegevus märtsis	204	" 7. Mouvement du port de Tallinn en mars	204
" 8. Eesti Panga äriseis 31. III 33	204	" 8. Bilans de la Banque d'Estonie le 31. III 33	204
" 10. Era- ja ühispankade äriseis 1. XII 37	55*	" 10. Situat. financ. des banques au 1. XII 37	55*
" 11. Üksikute pankade äriseis summad 1. XII 37	55*	" 11. Bilans des princip. banques au 1. XII 37	55*
" 13. Valuuta hinnad Tallinna börsil märtsis	209	" 13. Cours du change à Tallinn en mars	209
" 14. Vabariigi piiridest ülesõitnud jaanuaris ja veebruaris	156*	" 14. Nombre des personnes ayant passé les confins de la République en janvier et février	156*
" 15. Linnade rahvastik märtsis	205	" 15. Mouv. de la populat. dans les villes en mars	205
" 16. Läävel olev raha	212	" 16. Circulation fiduciaire	212
" 17. Pankadevahelise arvekoja tegevus	212	" 17. Mouvement de la chambre de compensation	212
" 18. Protestitud vekslid	212	" 18. Effets protestés	212
" 19. Kapitali emissioonid	212	" 19. Emissions des capitaux	212
" 20. Tööstustoodang	212	" 20. Production de quelques industries	212
" 21. Loomataudid	212	" 21. Epizooties	212
" 22. Tapamajade tegevus	212	" 22. Fonctionnement des abattoirs	212
" 24. Suurimüüginimad märtsis	206	" 24. Prix de gros en décembre et mars	206
" 25. Toidualuste maksumus kalorilise sisalduse järgi	212	" 25. Coût de denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive	212
" 26. Turuhinnad märtsis	207	" 26. Prix de détail en mars	207
" 27. Elatusmaksumusindeksid	212	" 27. Nombres-indices du coût de la vie	212
" 28. Suurimüügindeksid	212	" 28. Nombres-indices de prix de gros	212
" 29. Tööburg märtsis	209	" 29. Marché du travail en mars	209
" 30. Tööstusettevõtted ja tööloht 1. märtsiks	203	" 30. Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1. mars	203
" 33. Nakkushaigused jaanuaris	205	" 33. Maladies contagieuses en janvier	205
" 34. Abiellatus, sündimus ja suremus	209	" 34. Mariages, naissances et décès	209

Alatiste tabelite koostamisviis vt. nr. 132(1) — 1937, lk. 33.

*) Vilmsed andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.
Par * sont désignés les tableaux parus dans les NN précédents.

MOOTORSÕIDUKITE LIIKLEMINE ÜLE PIIRI 1937. a.¹⁾ MOUVEMENT des VOITURES AUTOMOBILES TRAVERSANT la FRONTIÈRE.

Sisu: 1. Välismaa mootorsõidukid Eestis, lk. 161. 2. Eesti mootorsõidukid välismaal, lk. 162.

1. Välismaa mootorsõidukid Eestis.
Voitures automobiles étrangères en Estonie.
 Iga aastaga elavneb välismaa mootorsõidukite tulek Eestisse, nagunäitavad järgnevad arvud:

1937. a.	575	mootorsõiduk.	viibis Eestis	3 940	päeva
1936. „	450	„	„	3 645	„
1935. „	304	„	„	4 198	„
1934. „	217	„	„	959	„
1932. „	162	„	„	1 754	„

Mootorsõidukite hulgas on 1937. a. ka 9 jalgrattast. Nendega koos ulatus sissesõitnud sõidukite arv 575, mis ületas eelmise aasta 27,7%. Ligi 10% mootorsõidukeist tuli Eestisse korduvalt. Need olid suuremalt jaolt mootorsõidukid, mis läbistasid Eesti oma välismaa reisile minekul ja tulekul. Suurenes ka mootorsõidukite Eestis viibimise aeg 8,1%, seega väiksemal määral kui mootorsõidukite arv, mis näitab, et mootorsõidukid viibisid Eestis lühemat aega. Keskmiselt viibis iga mootorsõiduk Eestis 1937. a. 6,8 päeva, aasta varem 8 päeva.

Mootorsõidukite sissesõiduajaks oli periood maist oktoobrini, kusjuures peamisiks sissesõidukuiks olid

juuli ja august; juulis tuli Eestisse 160 ja augustis 115 mootorsõidukit.

Liikide järgi jagunevad 1937. a. sissesõitnud mootorsõidukid järgnevalt:

482 sõiduantot	viibis Eestis	3 480	päeva
65 mootorratast	„	389	„
9 autobust	„	29	„
8 veoautot	„	14	„
1 sanitaarauto	„	2	„
1 surnuveoauto	„	1	„
9 jalgrattast	„	25	„

Enamus sissesõitnud mootorsõidukeist on sõiduautod ja nende viibimiseaeg moodustab üldarvust 88,8%. Peale selle on suuremaks liigiks mootorrattad. Teised liigid esinevad väiksemal arvul. Mootorsõidukite sissesõit 1937. a. elavnes ainult sõiduautode arvel, neid tuli meile eelmisest aastast rohkem sisse 33,1%.

1937. a. sissesõitnud mootorsõidukid olid pärit 23 riigist, nagu näha järgnevast tabelist:

Eestit külastanud mootorsõidukid omaulku päritolu järel — *Voitures automobiles ayant visité l'Estonie d'après la nationalité des propriétaires.*

	Austria	Belgia	Helveetsia	Hollandi	Inglise	Itaalia	Leedu	Läti	Poola	Prantsuse	Rootsi	Saksa	Soome	Taani	Tšehhosl.	Vene	Ungari	P.-Ain. Ühendriigid	Muud	Kokku	Total
Mootorsõidukite arv — N. des voitures automobiles.																					
Sõiduantot	2	2	2	10	27	7	13	177	6	21	41	71	72	1	10	1	3	11	5	482	
Autobused	—	—	—	—	—	—	—	1	7	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	9	
Veoautot	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	
Mootorrattad	2	—	—	1	—	—	—	16	1	—	8	11	22	1	2	—	1	—	—	65	
Jalgrattad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	2	9	
Sanitaarautot	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Surnuveoautot	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Kokku 1937	6	2	2	12	27	7	14	209	8	21	49	83	94	2	16	1	4	11	7	575	
1936	2	2	2	7	28	1	7	182	3	25	24	56	77	4	14	—	2	12	2	450	
1935	8	1	0	4	15	2	5	144	6	10	11	33	37	4	4	—	1	6	7	304	
1934	—	—	2	4	16	6	13	117	—	17	8	56	17	1	—	—	—	—	18	250	
1933	—	1	0	7	10	3	3	93	—	19	4	24	25	3	2	—	—	5	3	208	
Mootorsõidukite Eestis viibimise aeg (päeva) — Durée de séjour (journées).																					
Automobiles	21	4	13	16	422	17	105	1 006	24	260	446	748	307	2	36	2	3	14	34	8 480	
Autobus	—	—	—	—	—	—	2	26	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	20	
Camions	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	
Motocycles	4	—	—	—	—	—	—	153	4	—	24	117	65	3	2	—	10	—	—	389	
Dicyclettes	8	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	6	25	
Autom. suvit.	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Autom. funérair.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Total 1937	33	4	13	20	422	17	107	1 206	30	260	470	866	372	5	46	2	19	14	40	3 940	
1936	9	4	2	10	258	4	35	1 113	52	152	128	1 025	398	15	139	—	4	60	282	8 645	
1935	13	4	70	10	217	5	48	2 564	20	25	37	546	280	23	17	—	163	38	71	4 198	
1934	—	—	18	12	297	8	57	2 059	—	200	31	593	161	4	—	—	—	28	57	8 515	
1933	—	0	31	38	22	5	19	987	—	72	45	108	145	7	7	—	—	60	9	981	

Kõige enam tuli mootorsõidukeid Lätist, nimelt 209 ehk 36,3% üldarvust. Suuremal arvul tuli neid veel Soomest (16,3%), Saksast (14,4%) ja Rootsisist (8,5%). Võrreldes eelmise aastaga on mootorsõidukite sissesõit tunduvalt suurenenud Lätist, Soomest, Saksast ja Rootsisist. Neile riikidele jagunebki 1937. a.

juurdekasv. Sissesõit Rootsisist kasvas kõige rohkem, 24-lt 49-ni. Lätist tuli enam 14,8%, Saksast 48,0% ja Soomest 22,0%.

Läti mootorsõidukid viibisid Eestis 1 006 päeva, seega 23,9% päevade üldarvust ning keskmiselt tuli iga sõiduki kohta 4,8 päeva. Saksa mootorsõidukid

¹⁾ Mootorsõidukite liiklemise kohta varem ilmunud andmed vt. E. Stat. nr. 185(4) 1936. a. lk. 175—176.

viibisid Eestis 866 päeva ehk 21,9% üldarvust. Keskmine Eestis viibimise aeg oli neil 10,4 päeva. Inglise tulnud autod viibisid Eestis keskmiselt kõige kauem, nimelt 15,9 päeva.

2. Eesti mootorsõidukid välismaal.

Voitures automobiles estoniennes à l'étranger.

Eesti mootorsõidukite reisud välismaale sagesid samuti 1937. a., kuid mitte samal määral kui välismaa mootorsõidukite reisud meile. Nii läks meilt välismaale mootorsõidukeid järgnevalt:

1937. a. 139 mootorsõidukit viibis 2 476 päeva			
1936. „ 127 „ „ 3 298 „			
1935. „ 104 „ „ 3 245 „			
1934. „ 106 „ „ 5 762 „			
1933. „ 79 „ „ 528 „			

1937. a. välismaale läinud mootorsõidukite arv ületas eelmise aasta 9,4%, viibides välismaal lühemat aega kui varematal aastatel. Viibinud päevade arv kahanes 24,9%. Keskmiselt viibis iga mootorsõiduk 1937. a. välismaal 17,8 päeva, eelmisel aastal 26 päeva. Välismaale sõitnud mootorsõidukite hulgas oli 109 sõiduautot, 17 autobust, 1 veoauto ja 12 mootor-ratast.

Välismaale sõideti meilt peamiselt maist oktoobri. Selle aja jooksul läks välja 92,8% kogu välja-sõitnud mootorsõidukeist. Juunis oli mootorsõidukite väljasõit kõige elavam, nimelt 37 mootorsõidukit. Sõideti välja enamjaolt Eesti-Läti piiripunktide kaudu ja tuldi sealt ka tagasi, viibides ringreisul mitmes riigis.

J. Kits.

JALGRATASTE ARV 1937. a. BICYCLETTES en 1937.

Viimase viie aasta jooksul on liikvelolevate jalgrataste arv hoogsalt kasvanud, nagu näha järgnevatest arvudest:

Jalgrataste arv 1932—37 — Nombre des bicyclettes de 1932—37.

1.	1937	1936	1935	1934	1933	1932
Linnad — Villes	23 764	20 257	18 202	19 787	18 760	19 991
Tallinn	6 872	6 554	6 270	7 085	7 641	8 659
Nõmme	1 256	1 089	988	1 031	837	1 034
Narva	2 240	1 835	1 641	1 580	1 440	1 475
Rakvere	1 148	810	778	766	761	734
Haapsalu	914	742	657	613	584	579
Paldiski	62	52	60	52	51	54
Paide	433	393	384	378	329	360
Tapu	358	311	270	270	256	278
Kuressaare	533	480	441	389	423	421
Tartu	2 939	2 823	1 979	1 993	2 084	2 205
Otepää	98	74	56	57	53	17
Pärnu	3 000	2 632	2 304	2 237	2 133	2 169
Viljandi	1 145	957	907	569	581	556
Põltsamaa	423	361	298	270	254	263
Türi	524	390	339	353	354	274
Võru	546	326	298	222	317	305
Tõrva	290	200	173	141	127	115
Valga	434	301	371	419	284	307
Petseri	446	337	290	247	198	126
Alevid — Bourgs	2 967	2 259	1 975	1 737	1 595	1 522
Antsla	163	117	106	55	61	60
Elva	222	188	143	125	110	56
Jõgeva	183	108	102	100	85	91
Jõhvi	292	168	167	174	149	172
Kallaste	91	47	39	30	21	23
Kella	141	89	79	91	102	115
Kil.-Nõmme	308	243	205	151	154	144
Kunda	257	204	183	202	185	159
Kärda	141	117	126	95	99	106
Mustla	173	135	103	95	66	76
Mustvee	200	180	150	138	131	134
Mõisaküla	265	197	182	148	152	149
Sindi	365	238	223	190	140	126
Suure-Jaani	177	140	129	114	111	83
Võõpsu	39	40	36	31	29	28
Mänd — Arrond.	105 359	80 241	68 850	62 760	58 866	56 817
Harju	15 597	12 275	10 954	10 261	9 780	9 005
Järva	8 693	7 196	6 019	5 679	5 513	5 396
Viru	17 841	12 033	10 691	10 036	9 601	9 411
Lääne	12 279	10 167	9 393	8 634	8 145	8 077
Saare	8 646	7 293	6 718	6 106	5 920	5 709
Pärnu	11 125	8 604	7 222	6 407	5 855	5 610
Tartu	11 839	8 302	6 563	5 605	5 016	4 690
Viljandi	9 639	7 818	6 679	5 965	5 370	5 121
Võru	5 091	3 220	2 422	2 302	2 031	2 247
Valga	2 353	1 539	1 800	1 046	1 053	1 020
Petseri	2 201	1 333	879	659	582	522
Kokku — Total	132 090	102 757	89 027	83 284	79 231	73 350

Eriti suur oli tarvituselevõetud jalgrataste juurdekasv paari viimasel aastal. Nii suurenes jalgrataste

arv 1937. a. võrreldes eelmisega 28,5% ja aasta varem ulatus juurdekasv 15,4%. Suurenemine toimub peamiselt maa arvel, kus jalgratas levib hoogsamini. Viimase aasta juurdekasvust langeb maa arvele 85,6% ja suhteline juurdekasv oli seal 31,3%. Linnades kasvab jalgrataste arv 1937. a. võrreldes eelmise aastaga 17,3%, seega ligi poole vähem kui maades ja alevites — 31,3%.

Jalgrataste leviku tiheduse iseloomustamiseks näeme, et meil iga 100 elaniku kohta tuli 1937. a. 11,6 jalgratast, eelmisel aastal 9,0 ja aasta veel varem 7,8 jalgratast. Iga 100 elaniku kohta maades tuli 1937. a. 13,8 (10,4) jalgratast (sulgudes eelmise aasta arv), linnades 6,9 (6,0) jalgratast ja alevites 11,6 (9,4) jalgratast. Seega on jalgrataste levik maades ja alevites märksa tihedam kui linnades.

Maadest esinevad suurema jalgrataste arvuga Harju-, Viru-, Lääne-, Pärnu- ja Tartumaa, seega rahvarikkamad maad. Nimetatud maadesse jagunes ka enamuse 1937. a. juurdekasvust. Kõige tihedam võrreldes elanike arvuga on jalgrataste arv Lääne-, Järva- ja Harjumaal ja kõige harvem Petserimaal.

Linnade jalgrataste arvust langeb 28,9% Tallinnale ja iga 100 elaniku kohta tuleb siin 4,7 jalgratast. Väiksema elanike arvuga linnades tuleb jalgrattaid 100 elaniku kohta enam. Jalgrataste leviku tihedusest annavad pildi järgnevad arvud.

Jalgrataste arv 100 elaniku kohta 1937. a.

Linnades	Võru	Mõisaküla
Tallinn 4,7	10,5	11,0
Nõmme 6,9	9,7	18,3
Narva 9,2	4,7	19,7
Rakvere 11,5	9,5	7,8
Haapsalu 18,6	Alevites	Mändes
Paldiski 8,9	Antsla 10,2	Harju 17,6
Paide 14,2	Elva 11,7	Järva 17,7
Tapu 9,4	Jõgeva 10,2	Viru 16,6
Kuressaare 11,4	Jõhvi 12,2	Lääne 17,8
Tartu 5,1	Kallaste 6,1	Saare 16,8
Otepää 4,9	Kella 14,1	Pärnu 16,2
Pärnu 14,2	Kil.-Nõmme 13,6	Tartu 10,5
Viljandi 8,9	Kärda 9,4	Võru 6,7
Põltsamaa 14,5	Mustla 17,3	Valga 9,1
Türi 16,4	Mustvee 7,1	Petseri 3,6

Jalgrataste arv valdades 1937. a.

V a l d	1937	V a l d	1937	V a l d	1937
Virumaa.					
Anspere	498	Laitse	132	Jõõpre	105
Anvere-Joala	322	Nabala	153	Kaaslase	149
Avanduse	554	Naissaare	13	Kalsma	208
Erra	740	Nehatu	367	Karkai	243
Hajjala	421	Nõva	221	Kihnu	11
Iisaku	386	Pakri	—	Kilingi	292
Iiluka	296	Penningi	261	Koonga	720
Jõhvi	468	Pranglisaare	—	Laatre	118
Järve	1 101	Raasiku	300	Laiksaare	307
Kalvi	458	Rae	460	Lelle	396
Kohila	518	Raikküla	358	Orajõe	188
Kose	71	Rapla	1 003	Pati	255
Kunda-Malla	286	Ravila	419	Penuja	82
Küti	621	Riisepere	446	Pollil	204
Maidla	372	Saku	150	Pornuse	190
Mäetaguse	564	Saue	303	Põõgle	53
Narva	203	Trigi	509	Reiu	60
Paasvere	463	Tuhala	185	Sanga	260
Pada	460	Varbola	318	Seliste	269
Palmse	437	Vihterpahu	202	Suigu	108
Pestri	383	Vihmsi	781	Taali	439
Porkuni	584	Väana	159	Tahkuranna	140
Püsi	907			Talli	280
Rakvere	466	Kokku	15 597	Tori	638
Roela	357			Tõstamaa	379
Rägavere	550	Läänemaa.		Uue-Kariste	140
Saksi	156	Asuküla	321	Uue-Vändra	550
Salla	358	Emmaste	466	Uulu	280
Skarjatina	85	Haimre	473	Vana-Kariste	320
Sõmeru	601	Jõgisoo	262	Vana-Vändra	720
Tudulinna	278	Keina	525	Vea	180
Undla	580	Kirbla	445	Vituvere	75
Vaivara	767	Kolovere-Kalju	341	Võlveti	337
Vao	1 037	Kõrgesaare	436	Võlla	250
Varangu	261	Lihula	426		
Vasknarva	112	Luista	238	Kokku	11 125
Venevere	121	Lähtre	256		
Vihula	476	Martna	642	Viljandimaa.	
Vohnja	268	Masuu	560	Adavere	218
Voka	316	Märjamaa	801	Heimtali	161
		Oru	373	Holstre	265
Kokku	17 841	Paadremaa	288	Imavere	637
		Paatsalu	410	Kaarli	157
Järvamaa.		Pallivere	215	Kabala	506
Albu	898	Passlepa	161	Kuriste	280
Ahiku	302	Piirsalu	260	Kärstna	80
Ambla	663	Rikholdi	225	Käo (Kõo)	798
Anna	323	Saulepi	407	Kõpu-Suure	339
Osna	714	Sinalepa	390	Lustivere	295
Kapu	200	Sooniste	133	Olustvere	422
Kirna	106	Sutlepa	147	Palstu	349
Koigi	447	Pühalepa	311	Pajusi	324
Kuksema	345	Taebla	306	Pulatu	118
Käru	382	Vaikna	294	Päri	411
Lehtse	510	Velise	699	Pärsti	82
Mäo	305	Veltsa	280	Põtsamaa-Uue	167
Nõmküla	463	Vigala	724	Põtsamaa-Vana	667
Rakko	454	Vormsi	286	Riidaja	103
Särevere	544	Võnnu	285	Rutikvere	129
Vahastu	96			Socsaare	278
Vajangu	204	Kokku	12 279	Suislepa	325
Väinjärve	747			Sürgavere	278
Väitsa	365	Saaremaa.		Tasvere	458
Võhmuta	500	Hellamaa	428	Tarvastu	405
		Kaarma-Suure	474	Tuhalaane	160
Kokku	8 693	Kihelkonna	633	Tänaelima-Vana	178
		Kärla	507	Unana	60
Harjumaa.		Laimjala	468	Vastemõisa	371
Alavere	205	Leisi	374	Viljandi	366
Anija	304	Loona	604	Võidu-Uue	200
Hageri	427	Lümanda	549	Võidu-Vana	166
Harku	277	Maasi	336	Võisiku	526
Ingliste	282	Muhu-Suure	431		
Juuru	509	Mustjala	600	Kokku	9 689
Järvakandi	648	Pihla	588		
Jõejahtme	258	Pärsamaa	377	Tartumaa.	
Kabala	149	Salme	440	Aakre	186
Kalu	426	Torgu	587	Ahja	374
Kehтна	412	Uuemõisa	656	Alatskivi	181
Kella	578	Valjala	596	Aru	100
Kernu	360			Avinurme	427
Kilu	272	Kokku	8 646	Elstvere	292
Kloostri	797			Hanalava	127
Kodasoo	151	Pärnumaa.		Hellenurme	62
Kohila	670	Abja	462	Häjanurme	168
Kolga	598	Are	226	Jõgeva	261
Kuimetsa	169	Andru	357	Kaarepere	207
Kuivajõe	250	Enge	261	Kambja	212
Kurna	547	Hallingu	362	Kasepää	170
Kõnnu	550	Hädemeeste	208	Kastre-Võnnu	354
		Jitarja	263	Kavastu	329

Jalgrataste arv valdades 1937. a. (järg).

V a l d	1937	V a l d	1937	V a l d	1937
Kavilda	109	Vara	131	Laitsna-Rogosi	84
Kirepi	74	Vesneri	151	Lasva	30
Kodijärve	125	Vorbuse	29	Linnamäe	51
Kokora	88			Loosi	50
Konguta	190	Kokku	11 839	Misso	200
Krõudneri	121	Valgamaa.		Mooste	239
Kudina	279			Mõniste	45
Kuuremaa	204			Nurci	05
Kuuste-Vana	164	Helme	112	Orava	198
Kuuste-Vastse	170	Hoidre	73	Peri	215
Laeva	166	Hummuli	138	Pindi	100
Laiuse	313	Jõgevaste	182	Põlgaste	76
Laius-Tähkvere	286	Kaagjärve	103	Roosa-Vana	87
Lohusuu	184	Karula	144	Räpina	491
Luke	77	Keeni	64	Rõuge	40
Lauuja	183	Koorküla	83	Saaluse	41
Meeksi	228	Kulgatsi	364	Saru	23
Meeri	191	Laanemetsa	84	Sõmerpalu	135
Mäksa	223	Laatre	110	Timo	87
Otepää-Vana	63	Leeliku	90	Toolamaa	59
Otepää-Vastse	33	Lõve	102	Tsooru	132
Pala	260	Patküla	120	Urvaste	74
Palupera	89	Sangaste	242	Vaabina	120
Pangodi	107	Sooru	93	Valgjärve	128
Peipsiäärne	117	Taagepera	161	Vastseliina	226
Pihkuse	28	Taheva	61	Veriora	281
Puurmanni	283	Tõlliste	82	Vitina	84
Paidla	89			Võru	134
Pühajärve	70	Kokku	2 358		
Raadi	250	Võrumaa.		Kokku	5 091
Ranna	160			Petserinmaa.	
Rannu	232	Aleksandri	175	Irboska	368
Rasina	233	Antsla-Vana	223	Järvesuu	125
Roela	136	Antsla-(Uue)-Vastse	150	Kulje	36
Ropka	158	Erastvere	157	Laura	170
Rõngu	271	Haanja	101	Meremäe	245
Saadjärve	142	Kahkva	56	Mäe	187
Saare	149	Karilatsi	62	Petseri	270
Sootaga	197	Kasaritsa	101	Rootovo	119
Tammistu	107	Kioma	—	Satserinna	98
Torma	448	Kooraste	137	Senno	334
Tähtvere	185	Koiola	218	Viho	259
Uderna	84	Krahi	35		
Ullia	138	Kärgula	73	Kokku	2 201
Vaimastvere	171	Kõlleste	110		
Valguta	223				

Jalgrataste arvu kohta Keskbüroo väljandeks varom hinnumud:

Jalgrataste arv 1936. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 185(4) 1937. a., lk. 172—175.
 Jalgrataste levik 1931—35. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 176(7) 1936. a., lk. 398.

J. Taimre.

SISEVEETEEDE 1937. a.

VOIES NAVIGABLES INTÉRIEURES en 1937.

Sisu: 1. Üldiseloom, lk. 164. 2. Sadamate tegevus, lk. 165. 3. Laevallimide tegevus, lk. 168. 4. Parvetus, lk. 169.

1. Üldiseloom. Laevasõit siseveeteedel algas
Caractères généraux. 1937. a. Emajõe ülemjooksul
 3. aprillil, Emajõe alamjooksul 5. apr. ning Peipsil,
 Pihkva- ja Võrtsjärvel 25. apr. Navigatsioon lõppes
 6. detsembril.

Aasta elavam liiklemisessoon oli juunis, juulis
 ja augustis.

Liikvelolnud laevade ja reisijate arv on võrreldes
 eelmise aastaga veidi vähenenud, milline asjaolu on
 tingitud peamiselt sellest, et 1937. a. navigatsiooni
 kestus oli 1936. a. omast 14 päeva võrra lühem. Kau-
 pade läbikäik on aga tunduvalt tõusnud.

Alates 1932. a. on kaubavedu siseveeteedel pide-
 valt tõusnud, arvatud välja 1934. a., millise tasemeni
 viimane aasta ei küündinud.

Laevade, kaupade ja reisijate liikik Tartu, Mustvee ja Vööpsu sadamais kuude järgi 1937. aastal.
Navigation des ports de Tartu, Mustvee et Vööpsu d'après les mois en 1937.

1.	Tartu				Mustvee				Vööpsu						
	Laevade arv	Maht reg. tn		Veetud kaup tn	Reisijate arv	Nombre des navires	Ton.		Marchandises transp. tn	Nombre des voyageurs	Laevade arv	Maht reg. tn		Veetud kaup tn	Reisijate arv
		bruto	neto				brut.	net.				bruto	neto		
Saabunud — Entrées.															
Jaanuaris — Janvier	3	98	82	138	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest: Vedurlaevad	1	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	2	91	75	138	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aprillis — Avril	118	4 482	2 785	2 473	1 959	1	39	14	—	7	2	245	118	9	4
Sellest: Reisijatelaevad	64	2 928	1 655	90	1 959	1	39	14	—	7	2	245	118	9	4
Vedurlaevad	14	336	111	930	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	40	1 218	1 019	1 453	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mais — Mai	210	8 874	5 517	5 499	4 130	19	722	370	2	85	26	2 741	1 332	38	99
Sellest: Reisijatelaevad	103	6 487	3 015	2 12	4 130	19	722	370	2	85	22	2 697	1 297	38	99
Vedurlaevad	32	674	200	2 478	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	75	2 713	2 302	2 869	—	—	—	—	—	—	4	44	35	—	—
Juunis — Juin	332	11 843	7 785	6 709	7 005	22	746	415	180	82	28	3 210	1 555	31	84
Dont: Navires de voyageurs	187	6 704	3 873	73	7 005	18	651	371	0	82	26	3 185	1 533	20	84
Navires remorqueurs	22	522	127	1 800	—	—	2	48	0	—	—	—	—	—	—
Navires à moteur marchan.	3	90	75	128	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bateaux et chalans	120	4 467	3 710	4 660	—	2	50	38	174	—	2	25	22	11	—
Juulis — Juillet	284	11 441	7 275	7 162	4 604	23	860	521	140	90	27	3 308	1 592	34	103
Sellest: Reisijatelaevad	128	6 320	3 353	136	4 604	18	648	378	5	90	27	3 308	1 592	34	103
Vedurlaevad	31	616	167	2 142	—	2	52	8	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	3	90	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	122	4 406	3 680	4 884	—	3	160	135	135	—	—	—	—	—	—
Augustis — Août	310	12 684	8 329	8 904	3 784	28	1 094	614	10	105	26	3 185	1 533	33	96
Sellest: Reisijatelaevad	125	6 071	3 274	131	3 784	19	890	385	10	105	26	3 185	1 533	33	96
Vedurlaevad	41	887	248	2 220	—	6	223	74	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	5	156	124	192	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	139	5 620	4 683	6 361	—	3	181	155	—	—	—	—	—	—	—
Septembris — Septembre	248	10 761	7 193	6 127	2 678	29	1 237	774	12	100	24	2 940	1 415	24	83
Sellest: Reisijatelaevad	94	6 059	2 772	185	2 678	18	655	367	12	100	24	2 940	1 415	24	83
Vedurlaevad	28	606	135	570	—	6	172	54	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	4	178	134	148	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	122	4 920	4 162	6 276	—	5	410	358	—	—	—	—	—	—	—
Oktoobris — Octobre	205	8 894	5 719	5 473	1 982	25	930	551	13	95	22	2 242	1 090	15	64
Sellest: Reisijatelaevad	88	4 848	2 692	214	1 982	19	627	392	13	95	18	2 205	1 061	15	64
Vedurlaevad	28	541	185	1 488	—	3	72	12	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	6	286	134	210	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	83	3 169	2 658	3 555	—	3	171	147	—	—	4	37	25	—	—
Novembris — Novembre	121	5 819	3 542	2 545	1 480	14	501	290	6	50	15	1 698	822	18	58
Sellest: Reisijatelaevad	71	4 198	2 241	1 05	1 480	13	471	265	0	50	15	1 698	822	18	58
Vedurlaevad	11	187	58	372	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	3	139	107	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	36	1 845	1 136	2 008	—	1	30	25	—	—	—	—	—	—	—
Detsembris — Décembre	1	52	28	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest: Reisijatelaevad	1	52	28	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	1 832	74 948	48 255	45 031	27 697	161	6 129	3 549	363	614	170	19 569	9 457	202	591
Sellest: Reisijatelaevad	861	41 836	22 903	1 097	27 697	125	4 568	2 542	54	614	160	10 463	9 371	101	591
Vedurlaevad	208	4 276	1 238	12 000	—	19	564	154	—	—	10	—	—	—	—
Mootorpurjekad	24	887	696	745	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	739	27 949	23 416	31 189	—	17	1 002	853	300	—	—	106	86	11	—
Aasta jooksul parvetatud kaitses — Matériaux flottés durant l'année	—	—	—	8 784	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Üldse kokku — Gr. total	1 832	74 948	48 255	53 815	27 697	161	6 129	3 549	363	614	170	19 569	9 457	202	591
Väljunud — Sorties.															
Jaanuaris — Janvier	1	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest: Vedurlaevad	1	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aprillis — Avril	139	5 151	3 270	39	1 790	1	39	14	—	5	2	245	118	2	6
Sellest: Reisijatelaevad	68	3 104	1 755	38	1 790	1	30	14	—	5	2	245	118	2	6
Vedurlaevad	17	352	128	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	54	1 695	1 387	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mais — Mai	244	10 534	6 826	117	3 899	19	722	370	2	100	26	2 741	1 332	33	47
Sellest: Reisijatelaevad	103	5 437	3 015	117	3 899	19	722	370	2	100	22	2 697	1 297	25	47
Vedurlaevad	36	769	220	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	1	30	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	104	4 288	3 566	—	—	—	—	—	—	—	4	44	35	8	—

Laevade, kaupade ja reisijate läbikäik Tartu, Mustvee ja Vööpsu sadamais kuude järgi 1937. aastal (järg).
Navigation des ports de Tartu, Mustvee et Vööpsu d'après les mois en 1937 (suite).

1.	Tartu				Mustvee				Vööpsu						
	Laevade arv	Maht reg. tn		Veetud kaup tn	Reisijate arv	Ton.		Marchandises transp. tn	Nombre des voyageurs	Laevade arv	Maht reg. tn		Veetud kaup tn	Reisijate arv	
		bruto	neto			brut.	net.				bruto	neto			
Juunis — Juin	319	11 163	7 378	136	7 671	22	746	415	28	80	27	3 198	1 544	1	40
Sellest: Reisijateleavad	180	6 721	3 790	107	7 671	18	651	371	1	80	28	3 185	1 533	1	40
Vedurlaevad	26	537	133	—	—	2	45	6	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	4	108	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	100	3 797	3 371	29	—	2	50	38	27	—	1	13	11	—	—
Juulis — Juillet	278	11 442	7 327	183	5 141	23	860	521	344	78	28	3 320	1 603	14	119
Dant: Navires de voyageurs	132	6 402	3 417	163	5 141	18	648	378	1	78	27	3 308	1 592	1	110
Navires remorqueurs	27	525	134	—	—	2	52	8	—	—	—	—	—	—	—
Navires à moteur marchan.	2	60	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bateaux et chalands	117	4 455	3 726	20	—	3	160	136	343	—	1	12	11	13	—
Augustis — Août	304	12 597	8 141	169	3 551	28	1 094	614	74	90	26	3 185	1 533	5	76
Sellest: Reisijateleavad	126	6 108	3 288	140	3 551	19	690	385	2	90	28	3 185	1 533	5	70
Vedurlaevad	41	816	250	—	—	0	223	74	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	5	150	124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	132	5 427	4 470	23	—	3	181	155	72	—	—	—	—	—	—
Septembris — Septembre	245	10 555	6 910	141	2 570	29	1 237	774	341	80	23	2 818	1 356	8	57
Sellest: Reisijateleavad	96	5 143	2 807	122	2 570	18	655	367	3	80	23	2 818	1 356	8	57
Vedurlaevad	24	600	138	—	—	0	172	54	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	4	169	137	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	121	4 643	3 828	19	—	5	410	353	338	—	—	—	—	—	—
Oktoobris — Octobre	201	8 585	5 446	138	1 922	25	930	551	207	75	22	2 242	1 090	46	48
Sellest: Reisijateleavad	89	4 992	2 729	119	1 922	19	687	392	3	75	18	2 205	1 061	21	48
Vedurlaevad	27	524	176	—	—	3	72	12	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	7	308	234	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	78	2 761	2 307	19	—	3	171	147	204	—	4	37	29	25	—
Novembris — Novembre	100	4 944	2 947	85	1 568	14	501	290	30	40	16	1 820	881	6	44
Sellest: Reisijateleavad	68	3 928	2 127	85	1 568	13	471	265	3	40	16	1 820	881	6	44
Vedurlaevad	9	116	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	2	74	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	21	826	714	—	—	1	30	25	27	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	1 831	74 908	48 252	1 008	28 112	161	6 129	3 549	1 026	548	170	19 569	9 457	115	437
Sellest: Reisijateleavad	862	41 886	22 928	898	28 112	125	4 683	2 542	15	548	160	19 463	9 371	09	437
Vedurlaevad	208	4 276	1 238	—	—	19	564	154	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	25	905	708	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	730	27 842	23 378	110	—	17	1 002	853	1 011	—	10	108	86	46	—
Üldse kokku — Gr. total	1 831	74 908	48 252	1 008	28 112	161	6 129	3 549	1 026	548	170	19 569	9 457	115	437

on jälle tõusnud vedurlaevade ja mootorpurjekate arv ning maht. Üldkokkuvõttes on 1937. a. Tartu sadamast läbikäinud laevade neto-maht siiski 1936. a. omast vähe suurem.

Võrreldes 1937. a. kaupade vedu Tartu sadama kaudu 1936. aastaga, näeme siin tunduvalt tõusu. 1937. a. ulatus kaupade vedu Tartu sadamas 54 823 t 1936. a. 45 609 t vastu. Seega suurenemine ümar- gusest 22%. Enamuse Tartu sadama kaupade läbi- käigust annab sissevedu — 53 815 t või 98%, välja- vedu 1 008 t või 2%. Peasisseveoartikli moodustavad eelmiste aastate eeskujul mitmesugused metsamaterja- lid, nagu küttepuit 42,4%, palgid ja pakud 40,5% ja propsid, sulfaat- ning paberipuit ja laudad 12,6%, kokku metsamaterjale 95,5% kogu sisseveost. Teised sisseveokaubad, nagu põllukivid, aia-, põllu- ja karja- saadused, marjad, ekspordsead, vasikad, kalad jne. annavad ülejäänud 4,5%. Sadamasse veetud kütte- puit läks eranditult Tartu varustamiseks, kuna prop- sid, paberi- ja sulfaatpuit ning pakud suuremalt osalt saadeti raudteel edasi.

Välja veeti Tartu sadamast kaupu kokku 1 008 t, millest laudad 54 t ning segakaubad — põllurammu,

põllutööriistad, lubi, tsement, jahu, suhkur ja muud koloniaalkaubad 954 t.

Viimase kolme aasta jooksul on Tartu sadamast läbikäinud kaupade kogus tonnides järgmine:

	1937	1936	1935
Sisse tulnud:			
Küttepuit	22 703	21 861	17 003
Palgid	18 450	0 809	5 377
Propsid, paberi- ja sulfaatpuit	6 564	4 600	4 750
Pakud	3 312	1 745	5 130
Laudad ja plangud	218	4 117	3 653
Latid	11	30	50
Segakaup	2 548	4 970	4 641
Kokku	53 815	44 192	41 604
Välja läinud:			
Laudad ja plangud	54	11	—
Segakaup	954	1 406	1 007
Kokku	1 008	1 417	1 007

Vaadeldes neid andmeid näeme, et 1937. a. on metsamaterjalide vedu, eriti palkide sissevedu, elmi- sest aastast tugevasti suurem. Seevastu on vähenenud laudade ja plankude vedu. Nimetatud murudatus on tingitud sellest, et 1937. a. alguses toodi Riigi lau- tehased Kastrest üle Tartusse, misparast ka laudade vedu Kastrest jäi ära ja palgid toodi otse Tartu ümber- töötamiseks.

Reisijate liiklemine Tartu sadama kaudu oli sisse- ja väljasõitjate poolest peagu tasakaalus. Reisijate tildarvust 55 809 oli sissesõitjaid 27 697 ja väljasõitjaid 28 112 inimest.

Peale Tartu omavad sisevete sadamaist suuremat tähtsust Mustvee ja Vööpsu. Võrreldes eelmise aastaga on 1937. a. Mustvee sadamas laevade ja kaupade läbikäik lüüdnud vähe tagasi, kuna reisijate läbikäigus näeme isegi väikest tõusu.

Vööpsu sadamas näeme vähenemist täiel rindel. Laevade ja kaupade läbikäik Mustvee ja Vööpsu sadamas oleneb suurel määral sellest, kui palju neisse sadamasse talvel on koondatud metsamaterjale. 1937. a. oli metsamaterjalide väljavedu nende sadamate kaudu märksa väiksem kui eelmisel aastal, mispärast on ka vedurlaevade, lotjade ja praamide ning kaupade läbikäik 1936. a. omast väiksem. Läbikäinud reisilaevade arv ja maht on Vööpsu sadamas peagu endine, kuna Mustvee sadamas need arvud on isegi suurenenud.

3. Laevaliine tegevus.

Lignes de navigation.

ühendusi järgmistel liinidel:

	Suvel	Sügisel
Tartu—Vasknarva	nädalas 1 kord	1 kord
Tartu—Kolkja—Mustvee	3 korda	3 korda
Tartu—Kolkja—Pirisaare	3 „	3 „
Tartu—Vööpsu	3 „	3 „
Tartu—Värskä	2 „	1 kord
Tartu—Budovitsi	1 kord	1 „
Tartu—Rannu Jõesuu	6 korda	3 korda
Tartu—Sulstepe	3 „	3 „
Tartu—Lääniste	7 „	7 „
Tartu—Kaagvere	7 „	1 kord

1937. a. navigatsioonil peeti siseveeteedel Teedeministri poolt antud loal regulaarseid laeva-

Reisijate ja kaupade läbikäik Tartuga mainitud liinidel 1937. a. oli järgmine:

Tartu—Mustvee—Vasknarva	4 947 reisijat,	383 tn	kaupa
Tartu—Kolkja—Pirisaare	0 569 „	401 „	„
Tartu—Vööpsu—Värskä—Budovitsi	7 263 „	1 113 „	„
Tartu—Rannu Jõesuu—Sulstepe	0 727 „	—	„
Tartu—Lääniste	18 397 „	6 „	„
Tartu—Kaagvere	7 562 „	—	„

Peale selle käis erakorraliste suviste väljasõitude puhul Tartu sadamast läbi 4 354 reisijat.

Võrreldes eelmise aastaga on reisijate läbikäik 1937. a. 9% vähenenud, kaubavedu aga 13% suurenenud.

Reisijate liiklemise vähenemisele on avaldanud suurt mõju uuesti avatud Tartu—Haaslava omnibuse-liin, milline hõlbustas Kabina ja Haaslava suvitajatel kiiremat liiklemist.

Liinilaevadel Tartu sadamasse sisse- ja väljaveetud kaupade lähte- ja sihtkohtadeks olid järgmised sadamad ja rannakohad:

	Saabunud	Väljunud	Kokku	
Pirisaare	346 tn	121 tn	467 tn	või 23,4%
Mehikoorma	129 „	73 „	202 „	10,1 „
Vööpsu	60 „	191 „	260 „	18,0 „
Meerapalu	52 „	32 „	84 „	4,2 „
Kulje	87 „	35 „	122 „	6,1 „
Kolpino	74 „	19 „	98 „	4,7 „
Värskä	31 „	82 „	113 „	5,7 „
Budovitsi	15 „	25 „	40 „	2,0 „
Varnja	49 „	26 „	75 „	3,8 „
Kasepää—Kolkja	114 „	108 „	217 „	10,9 „
Kalluste	10 „	81 „	50 „	2,5 „
Mustvee	15 „	54 „	69 „	3,5 „
Vasknarva	29 „	82 „	111 „	5,5 „
Emajõe sadamad	—	6 „	6 „	0,3 „
Mitmesugused kohad	68 „	18 „	86 „	4,3 „
Kokku	1 097	808	1 905	100%

Metsamaterjalide parvetamine Tartu-, Valga-, Võru- ja Petserraial 1937. a.
Flottage des matériaux forestiers dans les confins des arrond. de Tartu, Valga, Võru et Petseri.

3.	Jõed, millede kaudu parvetatud Rivières	Sihtkoht Destination	Palgid Poutres	Pakud Blocs	Latid Lattes	Propsid, sulfaat- ja paberipuit Étançons pour mines et bois de papeterie	Küttepuit Bois de chauffage
Rannapungerja jõgi	Tudulinna	—	—	—	—	680	—
„ „	Rannapungerja	34 132	—	—	—	—	—
„ „	Narva	18 617	—	—	—	—	—
„ „	Tartu	11 000	12	150	—	—	—
„ „	Avinurme	17 835	—	—	—	—	—
„ „	Mustvee	4 800	—	—	—	—	—
„ „	—	150	—	—	—	—	—
„ „	Peipsi kaldale	—	—	—	—	—	516
„ „	Mustvee	2 200	—	—	—	—	—
„ „	Tartu	4 131	—	—	—	—	—
„ „	—	3 080	—	—	—	—	—
„ „	Narva	4 504	—	—	—	—	—
„ „	Tartu	662	—	—	—	—	—
„ „	—	36 673	—	—	—	—	—
„ „	—	5 342	—	—	—	—	—
„ „	—	38 476	518	—	—	1 017	—
„ „	—	6 024	—	—	610	3 289	—
„ „	—	6 650	1 612	—	—	—	—
„ „	—	—	3 157	—	—	—	—
„ „	—	1 465	—	—	—	—	—
„ „	—	4 475	—	—	—	—	—
„ „	—	5 081	—	—	—	—	—
„ „	—	18 740	—	—	—	—	—
„ „	—	2 351	—	—	—	—	—
„ „	—	10 808	—	—	—	—	—
„ „	—	6 635	—	—	—	—	—
„ „	—	9 385	—	—	—	—	—
„ „	—	78	—	—	—	—	—
Kokku		246 289	14 397	760	—	4 966	516

Kaubavedu on suurenenud Peipsil lõuna osas, kus asuvad üksikud saarestikud, millistele juurepääs, peale veesõidukite, puudub.

4. **Parvetus.** Metsamaterjalide parvetamise kohta on toodud andmed tab. 3. 1937. a. on parvetatud ümarguselt 49% metsamater-

jale rohkem kui eelmisel aastal. Suurem parvetus, nimelt 24%, toimus Rannapungerja vesikonnas, järgneb Mustjõe vesikond 18,5%, Ahja jõe vesikond 16% ja Emajõe vesikond 14,5%. Kõige rohkem, ümarguselt 50%, on metsamaterjale parvetatud Tartusse.

Siseveetede kohta varem Keskbüroo väljaandets ilmunud artiklid:

Siseveetead 1936. a., J. Taimre, Eesti Statistika nr. 185(4) 1937. a., lk. 177—181.
Siseveetead 1935. a., J. Tenson, Eesti Statistika nr. 178(4) 1936. a., lk. 208—212.
Siseveetead 1934. a., A. Valkenklau, Eesti Statistika nr. 162(5) 1935. a., lk. 251—256.

K. Raid.

LIIKLUSÕNNETUSED 1937. a.
ACCIDENTS de la CIRCULATION en 1937.

Sisau: Tänavliiklusõnnetused: 1. Õnnetuste üldarv, lk. 169. 2. Õnnetuskoht, lk. 170. 3. Õnnetuste aeg, lk. 170. 4. Õnnetusosalised liiklejad, lk. 171. 5. Õnnetuste iseloom, lk. 172. 6. Õnnetustel kannatanud isikud, lk. 173. 7. Õnnetuste põhjused, lk. 174. Õnnetused inimestega raudteel, lk. 174.

1. II 1938 alates toimub liiklusõnnetuste statistikaks vajalike andmete hankimine uute, senistest märksa ulatuslikumate politsei-liste teatelohtede kaudu.

Vastav statistika senini piirdus liiklusõnnetuste tähtsaima liigi — mootorsõidukiõnnetustega (s.t. sellistega, kus vähemalt üheks õnnetusosaliseks liiklejaks on mootorsõiduk, incl. viimastest põhjustatud hobuse löhkumised); uus käsitolu haarab aga igasuguseid avalikuks liikluseks määratud kohtades toimuvaid õnnetusi liiklus-

vahenditega, samuti ka liiklusvahendeist või teetingimusist põhjustatud õnnetusi inimestega.

Ka 1937. a. materjalide töötlemine on teostatud võimaluse piires uutest lähtekohtadest, et saavutada võrreldavalt andmeid tulevaks aastaks.

Raudteeliikluse erilaadi tõttu tuleb raudteeõnnetusi käsitleda lahus õnnetusist tänaval ja teedel.

TÄNAVLIIKLUSÕNNETUSED — ACCIDENTS de la CIRCULATION ROUTIÈRE.

1. **Õnnetuste üldarv.** 1937. a. registreeriti 514 tänavliiklusõnnetust. Raudtee veer-
Nombre d'accidents. revkoosseadu kokkupõrgetest teiste liiklejatega on siin arvestatud ainult 22 õnnetust (4,3% üldarvust), mis toimusid ülesõidukohtadel. Peale 444 mootorsõidukiõnnetuse (86,4% üldarvust) sisaldab see arv veel 70 sellist juhtumit, mida senini ei ole vaadeldud koos mootorsõidukiõnnetustega, nagu õnnetused jalgratas-
tega, jalgajatega (kukkumised libedal teel), hobusõiduki kraaviminekuud jne.

Võrreldes eelmise aastaga on mootorsõidukiõnnetuste arv langenud 69 võrra ehk 13,5%. Märksa reljeefsemalt ilmneb õnnetuste harvenemine nende suhtest liikvelolevate mootorsõidukite arvuga: nii langes 1937. a. 1000 sõidukile — 73,5 õnnetust eelmise aasta 102,7 vastu, vähenemine 28,4%. 1000 elaniku kohta tuli 1937. a. 0,5 tänavliiklusõnnetust, sellest 0,4 mootorsõidukitega. Mootorsõidukiõnnetuste har-

venemine arvatavasti sõltub liiklusküsimuste otstarbekanast korraldamisest (1936. a. jõuvankrite seadus ja liiklusmäärused); olulise tähtsusega on ka 1937. a. suvel kehtimahakanud Sisekaitse Ülema otsus, millega liiklusmääruste rikkumised eraldati üldisest kohtualluvusest ja pandi nende karistamine prefektidele.

Arvestades mootorsõidukite vähesust Eestis, on meil mootorsõidukiõnnetuste arv ikkagi võrdlemisi kõrge. Arvutatult 1000 registreeritud auto kohta tuli mootorsõidukiõnnetusi: Soomes (1936) — 144, Eestis (1937) — 98, Rootsis (1936) — 72, Itaalias (1936) — 68, USA-s (1936) — 31, Kanadas (1935) — 29. Samal ajal langes 1000 autole mootorsõidukiõnnetustel surmasaanuid: Kanadas — 9,4, Soomes — 5,8, Itaalias — 5,6, Eestis — 4,4, Rootsis — 2,3 ja USA-s — 1,3.

Peagu igal teisel registreeritud õnnetusel sai kannatada inimesi: 5,8% tekitas surma, 43,6% — keha-

Peab tähendama, et õnnetusjuhtumite registreerimise intensiivsus ei ole kaugeltki kõikjal ühtlane. Väljaspool linnu osa kergemaid õnnetusi jääb registreerimata.

2. Õnnetuskoht. $\frac{1}{3}$ registreeritud õnnetusist *Lieu de l'accident.* toimus maal, $\frac{2}{3}$ — linnus; üksi Tallinnas 43,6% üldarvust ehk rohkem kui maades kokku. Õnnetuste sagedus linnus on keskmiselt 5—6 korda suurem kui maal, mis tingitud linnade mitmekordselt elavamast liiklusest ja sõidukite rohkusest. Tab. I näitab, et õnnetusrikkamaiks linnuks olid Tallinn, Viljandi ja Kuressaare (1,6 õnnetust 1000 elanikule), järgnevad Haapsalu ja Tartu. 7-mes väiksemas linnas õnnetusi ei registreeritud. Maadest olid esikohal Saaremaa (0,5⁰/₁₀₀), Harju- ja Viljandimaa (0,4⁰/₁₀₀).

Tänavliikluseõnnetused õnnetuskoha järgi.
Accidents de la circulation routière d'après le lieu de l'accident.

1.	Õnnetused, mis tekitasid — <i>Accidents</i>				Üldse — <i>Grand total</i>	1 000 elaniku kohta <i>Par 1 000 habitants</i>
	summa <i>marcels</i>	kehavigastuse ajavat entrahé des lésions corporelles	Kokku <i>Total</i>	Õnnetused ilma kehavigastusest — <i>Accidents ne ayant entraîné des lésions corporelles</i>		
Linnad — <i>Villes</i>	13	122	135	207	342	1,1
Tallinn	9	58	67	157	224	1,6
Haapsalu	1	4	5	1	6	1,3
Kuressaare	—	5	5	2	7	1,6
Narva	—	1	1	4	5	0,2
Sell.: N.-Joensuu	—	—	—	1	1	0,6
Nõmme	1	3	4	1	5	0,3
Otepää	—	1	1	—	1	0,5
Petseri	—	—	—	1	1	0,2
Pärnu	1	8	9	—	9	0,4
Tartu	1	28	29	33	62	1,1
Türi	—	1	1	—	1	0,3
Valga	—	1	1	1	2	0,2
Viljandi	—	12	12	7	19	1,6
Maad — <i>Arrondiss.</i>	17	162	119	53	172	0,2
Viru	2	10	12	3	20	0,2
Järva	—	2	2	1	3	0,1
Harju	—	25	25	12	37	0,4
Lääne	1	12	13	3	16	0,2
Saare	2	18	20	6	26	0,5
Pärnu	3	5	8	2	10	0,1
Viljandi	5	13	18	3	26	0,4
Tartu	3	10	13	10	23	0,2
Valga	1	4	5	—	5	0,2
Võru	—	1	1	1	2	0,08
Petseri	—	2	2	2	4	0,1
Kokku — <i>Total</i>	30	284	254	260	514	0,5
						%
Linnad — <i>Villes</i>	3,8	35,7	30,5	60,5	100,0	—
Maad — <i>Arrondiss.</i>	0,9	59,3	69,2	30,8	100,0	—
Kokku — <i>Total</i>	5,8	43,6	49,4	50,6	100,0	—

Lisaks erinevatele registreerimis-eeldustele linnus ja maal, näib, et need ka üksikuis linnus ei ole ühesugused, sest millega seletada, et näiteks väike Kuressaare ületab suhteliselt õnnetuste sageduselt suuruselt kolmanda linna — Narva kaheksakordselt.

Võrdlus teatud piirkonnas toimunud õnnetuste ja selles piirkonnas registreeritud mootorsõidukite arvu vahel on mõnes suhtes kindlasti realsem võrdlusest rahvaarvuga; muidugi ei tule siin unustada, et teatud

administratiivüksuses registreeritud sõidukid sageli esinevad õnnetusosalistena väljaspool seda piirkonda. Selliselt leitud õnnetuste sagedus Tartus (96,0⁰/₁₀₀) on peagu võrdne Tallinna omale (97,2⁰/₁₀₀), suhteliselt elanike arvuga oli aga Tartu sagedus hulga väiksem.

Vaadeldes õnnetuste tagajärgi linnus ja maal torkab silma, et maal on surma või kehavigastusega lõppenud õnnetuste osatähtsus hulga suurem (69,2%) kui linnus (39,5%). See veelkordselt kinnitab ülemal nenditud asjaolu, et väljaspool linnu ei registreerita kõiki kergemaid — inimohvrite õnnetusi. Kuid juhulgi, kui see oletus vastab tõele, tundub olevat põhjendatud — pidada maanteedel toimuvaid õnnetusi tagajärgedelt keskmiselt raskemaiks linnus toimuvast, kuna maal esineb suhteliselt palju inimohvritega kraavikukkumisi ja -sõitmisi.

Tallinna õnnetusohhtikumaks magistraaltänavaks on kujunenud Narva mnt. koos Pirita teega. 1937. a. oli teisel kohal Toompuiestee, kus toimus tervelt 15 õnnetust. Järgnevad Tartu mnt. ja enam-vähem võrdse õnnetuste sagedusega Paldiski mnt. ja Pärnu mnt.

Viimase 4 aasta vältel on olnud Tallinna õnnetusohhtikumaks kohiks alanevas järjekorras: Vanaturukaal, Veneturg — eriti Viru ja Pärnu mnt. nurk, Vabadusväljak — eriti EKA maja juures, Pärnu mnt. ja S.-Karja nurk, Narva mnt. ja U. Sadama nurk ning Narva mnt. ja Kreutzvaldi nurk.

3. Õnnetuste aeg.

Accidents d'après les mois, les jours de la semaine et les heures de jour.

Üksikuil kuil oli tänavliikluse õnnetuste sagedus järgmine:

	%
(aasta keskmine = 100)	
Jaauanuar	— 98
Veebruar	— 98
Märts	— 54
Aprill	— 91
Mai	— 126
Juuni	— 133
Juuli	— 100
August	— 138
September	— 110
Oktoober	— 86
November	— 103
Detsember	— 63

Näeme kinnitust juba varemmail aastail tehtud tähelepanekule, et suhteliselt suurim õnnetuste sagedus langeb suvekuile (august, juuni, mai). Mõõduandvaks tuleb siin lugeda eeskätt liikluse suurimat intensiivsust suveseoonil. Teisalt mõjub suvine kuumus, pikem tööpäev ja vaba aja suhteliselt vähene kasutamise puhkuseks väsitavamalt sõiduki juhtidele; väsimus on aga kindlasti üheks õnnetuste kaasteguriks. Ilmastikust sõltuvad halvemad teetingimused — eriti sügisel ja varakevadel — ei näi eriliselt mõjustavat õnnetuste sagedust, sedaenam et nende osatähtsus õnnetuse põhjuste hulgas on võrdlemisi väike (vt. alamal).

Nädalapäevade järgi ositusid õnnetused järgmiselt:

Pühapäev	— 12,6 %
Esmaspäev	— 13,2 „
Toisipäev	— 11,7 „
Kesknädal	— 17,1 „
Neljapäev	— 15,6 „
Reede	— 13,4 „
Laupäev	— 10,4 „

Kõige rohkem õnnetusi toimus kesknädalati, järgnevat laupäev ja neljapäev. Ühe aasta andmed ei võimalda kindlate seaduspärasuste avastamist. Arvatavasti ei selgu aga siin pikemaajalisestki vaatlusest sellist kindlat väsimuse kasvuga rööbiti toimuvat õnnetuste sageduse suurenemist nädala lõpupoole, nagu tööstustöölise töõnnetuste puhul; liiklusõnnetusi põhjustavad asjaolud on selleks liiga erilaadilised, et anda nende pidestamisele ajamomendiga liialdatud tähtsust.

Õnnetused kellaja järgi.
Accidents classés selon les heures du jour.

2.	%
0—1	2,5
2—3	1,2
4—5	2,7
6—7	4,8
8—9	9,3
10—11	11,0
12—13	15,5
14—15	16,1
16—17	14,1
18—19	11,4
20—21	6,8
22—23	4,6
Kokku — Total	100,0
Teadmata — Inconnues	6,4

Vaadeldes õnnetuste ositumist ööpäeva jooksul (tab. 2), näeme suurimat sagedust keskpäeval ja pärast-

lõunal — kella 12—17, s.o. ajal, mil liikvelolevate sõidukite, eriti mootorsõidukite arv tohiks olla suurim. Kuna sama nähtust on nenditud varematalge aastatel, võime väita, et õnnetuste arv teatud ajamomendil sõltub sel momendil liikvelolevate sõidukite arvust, s.t. liikluse elavusest.

4. Õnnetusosalised liiklejad.

Circulants impliqués dans l'accident.

Käesolevas ja edaspidistes käsitlustes loetakse õnnetusosaliseks liiklejaks õnnetuse silmapilgul tegelikult liikunud õnnetusosaline liiklusvahend (näit. veoauto, tramm, jalgratas, hobusõiduk jne.) koos temal sõitvate isikutega, — samuti kõik inimesed ja loomad, kes — kas liiklemise või muul otstarbel — liiklemiseks määratud kohtades viibimisel saavad kannatada, olgu liiklusvahendeist või teetingimuste tõttu. Rea õnnetuste, nagu libisemise, kraavisõidu, esemele pealesõidu, sõidukist väljakukkumise jne. puhul on tegemist ainult ühe õnnetusosalise liiklejaga. Viimaseid võib aga ühel õnnetusel esineda ka 3 ja rohkem; 1937. a. registreeritud tänavaliiklusõnnetusist on ainsaks selliseks tagajärjeldelt raskeim (2 surnut, 4 vigastatut) õnnetus Tartu näituse ajal, kus takso ja autobuse kokkupõrkest viimane tormas kõnniteele inimeste hulka (3-dad õnnetusosalised liiklejad).

Õnnetusosalised liiklejad — Circulants impliqués dans l'accident.

3.	Õnnet. ainsa osalisega Accidents d'un participant	Teine õnnetusosaline liikleja — Autres circulants impliqués dans l'accident												%		
		Sõiduauto Automobiles	Mootorratas Motocyclette	Veoauto Camion	Autobus Omnibus	Tramm Tramway	Raudtee veetev- koossead Concôt de ch. de fer	Jalgratas Bicyclette	Hobusõiduk Véhic. à tract. anim.	Käsitluru Charrrette	Jalgaja Piéton	Hobune Cheval	Muu loom Autres animaux		Kokku — Total	
Peasüüdlane õnnetusosaline: Circulant impliqué en premier lieu dans l'accident:																
Sõiduauto — Automobiles	40	46	7	0	12	4	4	7	18	4	18	1	—	170	33,1	
Mootorratas — Motocyclette	9	10	3	5	—	—	1	3	1	—	6	—	1	40	7,8	
Veoauto — Camion	40	13	2	13	12	8	7	7	7	—	6	—	—	118	22,0	
Autobus — Omnibus	5	5	—	—	1	4	1	—	1	—	1	—	—	18	3,5	
Tramm — Tramway	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	0,8	
Jalgratas — Bicyclette	6	15	5	3	2	—	1	2	—	—	5	—	—	39	7,6	
Hobusõiduk — Véhicule à traction animale	28	15	—	5	4	2	2	1	—	—	10	—	—	67	13,0	
Jalgaja — Piéton	11	16	7	7	4	1	5	3	—	—	—	—	1	57	11,1	
Hobune — Cheval	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0,2	
Kokku — Total	139	122	25	45	35	19	21	23	29	6	46	2	2	514	100,0	
%	27,0	23,7	4,0	8,8	0,8	3,7	4,1	4,5	5,6	1,2	8,0	0,4	0,4	100,0	—	

Tab. 3 annab ülevaate õnnetusosaliste liiklejate kombinatsioonidest. Ainsa osalisega õnnetusi on 27,0% üldarvust. Erilist huvi pakub peasüüdlaste õnnetusosaliste liiklejate vaatlus. Näeme, et suurimateks süüdlasteks on sõiduaudod (33,1%), järgnevad veoaudod (22,0%) ja hobusõidukid (13,0%). Jalgajad olid peasüüdlaseks õnnetusosaliseks 57 juhul (11,1%), milline küllaltki suur määr peaks manitsema neidki täpsamale liiklusmääruste täitmisele. Veelgi enam põhjust selleks annab tab. 4, milles on vaadeldud kannatanud isikuid õnnetuses peasüüdlaste liiklusosaliste järgi. Selgub, et kannatanute koguarvust

kannatas 22,7% õnnetustel, kus peasüüdlaseks olid sõiduaudod, 20,0% õnnetustel, kus peasüüdlaseks veoaudod ja 18,7% — õnnetustel, kus peasüüdlaseks jalgajad. Raskesti vigastatuist 19,6% ja surmasaanuist isegi 32,3% langes ohvriks õnnetustel, kus peasüüdlaseks olid jalgajad. Ülalõeldu põhjal võime väita, et jalgajate süü õnnetuse tekkimises on tagajärjeldelt raskeimate õnnetuste puhul suhteliselt palju suurem kui kergemate puhul. Väärrib märkimist, et tramm evib peasüüdlaste hulgas minimaalset osatähtsust (0,8%).

Võrreldes eriliiki mootorsõidukite esinemissagedust õnnetusosalisena seda liiki liikvelolevate sõidukite

Kannatanud isikud õnnetuses peavõitlase liikusesalisse järgi.
Personnes tuées ou blessées d'après le circulant impliqué en premier lieu dans l'accident.

4.	Kannatanute arv Nombre des personnes	Õnnetuses peavõitlase liikusesalisse % — Circulant impliqué en premier lieu dans l'accident %									
		Sõidumoto Automobiles	Mootorratas Motocyclette	Veoauto Camion	Autobus Autobus	Jalg rattas Tricyclette	Hobusekäik Véhicule à traction animale	Jalgajale Piéton	Surnud	Raskesti vigastatud Blessés grièvement	Kergesti vigastatud Blessés légèrement
Surnud — Tués . . .	31	6,4	9,7	19,4	6,4	6,4	10,4	32,3			
Raskesti vigastatud Blessés grièvement	97	17,5	9,3	13,4	4,1	12,4	23,7	19,6			
Kergesti vigastatud Blessés légèrement	172	28,5	12,8	23,8	1,7	9,3	8,2	15,7			
Kokku — Total	300	22,7	11,3	20,0	3,0	10,0	14,3	18,7			

arvuga, näeme, et mootorsõidukite eriliigid pole kaugeltki ühtviisi õnnetusohklikud: suhteliselt esinevad sagedaimalt õnnetusesalistenäe autobused (229⁰/₀₀), järgnevad sõiduautod (119⁰/₀₀) ja veoautod (93⁰/₀₀); hoopis vähe on õnnetusi mootorratastega (43⁰/₀₀). Võimalik, et viinaseid — eriti maal kraavisõitmisel jääb ka rohkem registreerimata kui autoõnnetusi.

5. Õnnetuste iseloom.

Nature des accidents.

Tab. 5 nähtub, et peagu igateine (49,2%) registreeritud õnnetusist oli liikuvate sõidukite kokkupõrge; 16,6% moodustavad igasugused õnnetused kokkupõrketeta (kraavisõidud, libisemised, kukkumised, sõiduki lagunemised jne.), 16,0% — pealesõidud jalgajale. Seisvaile esemeile pealesõitude osatähtsus

Õnnetuse iseloom — Nature de l'accident.

5.	% üldarvust — % au nombre générale							
	Õnnetusi — Accidents			Kannatanud isikuid — Personnes				
	surma või kehavigastusega mortelles et ayant entraîné des lésions corp.	Ilma kehavigastusega n'ayant entraîné des lésions corporelles	Kokku Total	Surnud Tués	Raskesti Grièvement	Kergesti Légèrement	Kokku Total	Üldse Grand total
Liikuvate sõidukite kokkupõrge — Collision entre véhicules en marche	31,0	44,2	49,2	22,6	20,0	37,8	34,9	33,7
Sõiduki pealesõit seisvale esemele (ka seisvale sõidukile) — Collision entre un véhicule et un obstacle (incl. véhicules en stationnement)	3,5	20,8	12,3	6,4	3,1	4,7	4,1	4,3
Pealesõit jalgajale — Collision entre un véhicule et piéton	31,1	1,2	10,0	58,1	34,0	28,5	30,5	33,3
Pealesõit loomale — Collision entre un véhicule et animal	0,4	1,5	1,0	—	—	0,6	0,4	0,3
Õnnetused kokkupõrketeta — Accidents ne comportant pas de collision	24,4	8,8	16,5	3,2	20,6	23,8	22,7	20,7
Hobuse löhkumise — Empolement de cheval	8,7	1,5	5,0	9,7	12,4	4,6	7,4	7,7
Kokku — Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

on võrdlemise väike — 12,3% üldarvust. Mootorsõidukite kartmisest või muust põhjustatud hobuse löhkumised (5,0% üldarvust) on paigutatud iseseisvasse rühma. Pilt muutub, kui süveneme ainult surma või kehavigastusega õnnetusjuhtumisse: siingi on esikohal sõidukite kokkupõrked (31,0%), kuid nende osatähtsus on väiksem kui õnnetuste koguarvus. Jalgajale pealesõidud on sageduselt teisel kohal (31,1%); nende kõrval

tuleb tagajärgede poolest eriti ohtlikeks lugeda õnnetusi kokkupõrketeta, mille osatähtsus (24,4%) siin on märksa suurem kui õnnetuste üldarvus. Esemetele pealesõite tuleb tagajärgedelt lugeda kergeimate hulka.

Õeldut kinnitab ka tab. 5 teine osa: kõige rohkem inimesi (33,7%) on küll kannatanud sõidukite kokkupõrkeil, õnnetuse tagajärgedelt on aga hädaohtlikemad pealesõidud jalgajale, millele langes ohvriks 58,1%

Õnnetusel kannatanud isikud — Personnes tuées ou blessées dans l'accident.

6.	Surnud Tués			Vigastatud — Blessés									Üldse Grand total			%
				Raskesti Grièvement			Kergesti Légèrement			Kokku Total						
	Mehi	Naisi	Kokku	Hombres	Femmes	Total	Mehi	Naisi	Kokku	Mehi	Naisi	Kokku	Mehi	Naisi	Kokku	
Jõuvankrite (excl. mootorratturid), rongi- ja trammijuhid — Conducteurs de véhicules à moteur (excl. motocyclistes)	—	—	—	2	—	2	16	1	17	18	1	19	18	1	19	8,3
Mootorratturid — Motocyclistes	1	—	1	9	—	9	11	—	11	20	—	20	21	—	21	7,0
Hobusõidukite juhid — Conducteurs de véhicules à traction animale	6	1	7	13	5	18	9	5	14	22	10	32	28	11	39	13,0
Jalg ratturid — Cyclistes	2	1	3	10	3	13	21	3	24	31	6	37	33	7	40	13,4
Muude sõidukite juhid — Conducteurs de véhicules autres	—	—	—	2	—	2	2	—	2	4	—	4	—	—	4	1,3
Reisijad — Passagers	6	—	6	12	2	14	42	4	46	54	6	60	60	6	66	22,0
Jalgajad — Piétons	9	5	14	24	15	39	38	22	58	60	37	97	69	42	111	37,0
Kokku — Total	24	7	31	72	25	97	137	35	172	209	60	269	233	67	300	100,0
%	8,0	2,3	10,3	24,0	8,3	32,3	45,7	11,7	57,4	69,7	20,0	89,7	77,7	22,8	100,0	—

31 ehk 10,3% kannatanute üldarvust. Kannatanute hulgas esinevad arvukamalt jalgajad (37,0%), järgnevad reisijad (22,0%), jalgratturid (13,4%) ja hobusõidukite juhid (13,0%); jõuvankrite juhid esinevad kannatanute hulgas võrdlemisi harva. Surmasaanutest moodustavad jalgajad isegi 45,2%, hobusõidukite juhid — 22,6% ja reisijad — 19,4%; mootorsõiduki juhtidest on saanud surma ainult üks mootorrattur.

Sooliselt on kannatanute hulgas suure ülekaalus mehed (77,7%). Väärrib rõhutamist, et naissoost kannatanud on suures enamuses jalgajad; suhteliselt rohkem esineb neid ka kannatanud hobusõidukite juhtide hulgas.

7. Õnnetuste põhjused.

Causes des accidents.

Liiklusõnnetustevastase võitluse seisukohast pälvivad erilist tähelepanu õnnetusi põhjustanud asjaolud.

Uus põhjuste nomenklatuur ositub kahte rühma: tähtsamaks on esimene, kuhu kuuluvad õnnetusi põhjustavad inimeste (nii sõidukijuhi kui jalgaja) käitumised; teise paigunevad aga mitmesugused välised asjaolud, mis tingitud sõidukist, takistustest, tee- ja ilmastikuoludest jne.

Tervelt 70,6% registreeritud õnnetusist oli nii või teisiti tingitud sõidukijuhtidest, 10,9% — jalgajaist; väljaspool inimest asuvad asjaolud kokku põhjustasid 18,6% õnnetusist. Sõidukijuhist sõltuvad põhjused — kui tähtsaimad — vajavad üksikasjalisemat vaatlust. Osa neist, nagu vilumatus, purjusolek, väsimus, haigestumine, defektiivsus jne. kujutavad endast sõidukijuhi teatavaid ebanormaalseid omadusi ja seisukordi, milliste esinemine ei võimaldagi korralikku reageerimist olustikule ega valitsemist sõiduki üle. Teine osa lihtsalt kirjeldab seda faktilist tegevust või tegevusetust, mis põhjustas õnnetuse, — neid arvestatakse siis, kui esimest liiki asjaolude esinemine ei ole tehtud kindlaks. Peab rõhutama, et teatelehtede täitmisel on kujunenud harjumuseks — märkida õnnetuse põhjusena ettevaatamatut sõitu (1936. a. — 53,7% juhtudel). Ometi ei paku see väljend sisuliselt midagi: tõsi, ettevaatamatust võib ju võtta ka teatava ebanormaalse psüühilise seisukorrana, ometi pole ta sellisena midagi primaarset, vaid ta sõltub — kas väsimusest, vilumatusest, purjusolekust või muust; õigem on aga lugeda ettevaatamatuks mingisugust käitumist. Uus teateleht tahabki teada, milles see ettevaatamatus avaldus. Kirjeldatud seisukohti arvestati ka 1937. a. materjalide töötlusel, siiski jäi ettevaatamatuse arvele

33,7% õnnetusi, mille põhjuste lahtimõtestamiseks puudusid viited.

Teistest sõidukijuhist tingitud asjaoludest on suurima osatähtsusega purjusolek (9,9%); järgnevad: ülikiire sõit (7,0%), vilumatus (4,9%) ja sõitmise sõidutee valel poolel (4,7%).

Jalgajaist sõltuvaist põhjustist on tähtsamad kõndimine, seismine või sõidutee ületamine, jälgimata toimuvat liiklust (4,1%) ja mõisteliselt eelmise lähedane — ettevaatamatu või liigjulge minek sõiduteele (1,4%).

Välisest asjaoludest on suurima osatähtsusega: kartlik või lõhkuv hobune (5,2%), sõiduki halb seisund (4,1%), libe sõidutee (3,5%), sõidutee halb seisund ja muud teethingimused (à 2,8%).

Nagu võis arvata, on üksikute põhjuste ja nende rühmade erikaal erinev linnus ja maal. Nimelt on sõidukijuhtidest ja jalgajaist tingitud õnnetuste osatähtsus suurim linnus, välise asjaolude kaal aga — maal. Üksikute põhjuste kohta on iseloomulik märkida, et maal on suurema osatähtsusega: sõidukijuhi vilumatus, ülikiire sõit ning sõitmise sõidutee valel poolel, sõiduki ja sõidutee halb seisund, criti aga kartlik või lõhkuv hobune.

Vaadeldes üksikute põhjuste osatähtsust õnnetuste eriliikide juures, võime teha veelgi huvitavamaid tähelepanekuid: liikuvate sõidukite kokkupõrked on 91,6% juhtudel tingitud sõidukijuhtidest, teatavat kaalu evivad ka teethingimused; esemeile pealesõitudel on väga suure kaaluga juhi purjusolek (20,6%), ka sõiduki halb seisund ja juhi vilumatus evivad suhteliselt suurt tähendust (7,9%); jalgajaile pealesõitudest on tervelt 47,6% juhtudel põhjuseks jalgajate eneste käitumine — peaaegajalt ettevaatamatu minek sõiduteele; välised tingimused evivad suhteliselt suurimat kaalu kokkupõrketõnnetuste juures, nii sõiduki halb seisund — 11,8%, libe ja halb sõidutee à 10,5%, ka juhi purjusoleku, vilumatuse ja ülikiire sõidu tähtsus on siin keskmisest kõrgem.

Vaadeldes õnnetusel kannatanute ositumist üksikute põhjuste järgi, näeme tõestuvat ülemal nenditud asjaolu, et mida raskemad on õnnetused tagajärgedelt, seda suurem on jalgajate süü selliste õnnetuste põhjustamises. Kokkuvõttes tuleb rõhutada, et tõhusamaks võitluseks õnnetustega tuleb omistada erilist tähelepanu jõuvankrijuhtide valikule, ettevalmistusele ja distsiplineerimisele. Senisest märksa intensiivsemalt tuleb aga kutsuda liiklusmäärustest kinnipidamisele ka jalgajaid, sest oma hoolimatusest kannatavad nad kõige rohkem ise.

ÕNNETUSED INIMESTEGA RAUDTEEL — ACCIDENTS avec PERSONNES aux CHEMINS de FER.

Peale 22 ülesõidukohtadel toimunud õnnetusjuhtumi registreerisid politseivõimud 1937. a. raudteel 57 õnnetust inimestega: 39 neist lõppes surmaga, 11 raske ja 7 kerge kehavigastusega. 1 milj. rong-km (1936/37. a.) kohta teeb see 7,1 surma ja 3,3 vigastumist. Kõik kõnesolevad õnnetused olid individuaalsed, s.t. kannatanuid oli igal õnnetusel ainult üks.

Õnnetusi toimus:

	Surmajuhtumeid	Vigastumisi	Kokku
linnus	13	10	23
maal	26	8	34
protsendilisel:			
linnus	33,8	55,6	40,4
maal	66,7	44,4	59,6

Üksikutest linnadest olid õnnetusterohkemad Tallinn (3 surma, 5 vigastumist) ja Nõmme (5 surma, 2 vigastumist); maadest — Viru (9 surma, 2 vigastumist) ja Harju (5 surma).

Vastupidiselt tänavliiklusõnnetusile ei toimu õnnetusi raudteel sagedaimalt mitte suve-, vaid talvekuudel — detsembris ja veebruaris, järgnevad — august, september, oktoober. Nädalapäevist on erakordselt palju õnnetusi toimunud esmaspäeviti (31,6%); huvitav on oodata, mida näitavad järgmised aastad. Suurim arv õnnetusi toimub pimedal ajal — õhtul ja õhtupoole ööl, kella 18 ja 1 vahel. Keskpäeval on nende arv minimaalne.

Peasüüdlaseks õnnetusosaliseks liiklejaks oli kõigil 57 juhtumil kannatanu, teiseks osaliseks raudtee veevkoossead.

Iseloomult ositusid õnnetused raudteel:

	arv	neist surmajuh- tameld %
pealesõite inimestele	38	76,3
rongilt kukkumisi	2	100,0
liikuvale rongile peale- või mahahüppamisi	0	33,3
tõukeid rongilt	11	54,5

Naisi oli surmasaanute hulgas 15,4%, vigastatute hulgas 27,8%.

Registreeritud õnnetuste põhjusiks olid: ohvri purjusolek (56,1%), ettevaatamatu käimine, seismine jne. rööbasteel (21,1%), liikuvale rongile peale- või mahahüppamine (10,5%), defektiivsus (8,8%) ja alla 7 a. lapse käitumine (3,5%). Väljaspool linnu toimunud õnnetuste hulgas on ohvri purjusoleku osatähtsus veelgi suurem — terveit 70,6%.

Varem Keskbüroo väljandeks ilmnunud artiklid:

Õnnetused mootorsõidukitega 1936. a. — H. Reiman, E. Statistika nr. 186(5), 1937. a., lk. 230—233.

Õnnetused mootorsõidukitega ja sõidumääruste rikkumised 1934. a. — G. Tomberg, E. Statistika nr. 167(10), 1935. a., lk. 484—486.

R. Sõrmus.

TÖÖTÜLID JA STREIGID 1936. ja 1937. a. CONFLITS du TRAVAIL et GRÈVES en 1936 et 1937.

Sisu: 1. Töötülide lahendamiskord, lk. 175. 2. Töötülid ja nende lahendamine, lk. 176. 3. Streigid, lk. 178.

1. Töötülide lahendamiskord.

Mode de solution des conflits du travail.

tülide lahendamiseks kehtimas kokkuleppe mitte-sobivuse puhul täielik streigivabadus.

25. X 1935 anti dekreedina Töötülide lahendamise seadus (RT 1935, 93, 766), millega kollektiivsete töötülide lahendamiseks seati sisse vahekohtu süsteem. Selle seadusega asutati Töötülide Lahendamise Komisjon kollektiivsete töötülide lahendamiseks juhtudel, kui seaduses ettenähtud tähtajal küsimuses ei saavutata kokkulepet tööspektori vahetalitusel. Sama seadusega kaotas ühtlasi kehtivuse 1917. a. Lepitus-asutiste seadus (VSKK art. 1327 — 1917).

Töötülide lahendamise seaduse eesmärgiks oli korraldada kollektiivsete töötülide lahendamist või

malikult laiemas ulatuses rahulikult teel tööandjate ja töövõtjate kokkuleppe ning sundvahekohtu põhimõttel, hoidudes seega majanduslikest kahjudest, mis võivad tekkida streikide läbi nii tööandjale kui töövõtjale. 25. X 1935 seaduse kohaselt võisid kollektiivsed töötülid tulla lahendamisele streigi abil vaid juhul, kui Töötülide Lahendamise Komisjon alatiselt kestvate tööde puhul 4 nädala ja hooajatööde puhul 2 nädala jooksul ei teinud tüliküsimuses sundotsust, samuti juhul, kui Teedeminister (hiljem Sotsiaalminister) ei andnud tüliküsimust Töötülide Lahendamise Komisjoni otsustada, vaid andis tööliste streigivabaduse. Streigi puhul on tööliste seaduse järgi kohustatud teatama tööandjale streigist ette 6 päeva enne streigi algust.

25. X 1935 seaduses ettenähtud kord ei olnud kohaldatav Sõjaministeeriumi ja sõjaväe käitiste kohta, kus töötülid lahendab vastav ülemus.

1.	Töötülide arv Nombre des conflicts du travail	Töö- tülidest puuduta- tud töölise arv N. des ouvriers affectés	Töötülid lahendatud <i>Solution des conflits</i>		Komisjoni otsuse vastu avaldasid protesti <i>Protestes contre les décisions</i>			Töötüli- kõsitus anti lahenda- misele Komisjoni teises kooselus <i>Demande portée de- la commis- sion à composit. différ.</i>
			Kokku- lepe teel <i>Concilia- tions</i>	Töötülide Lahen- damise Komisjoni otsusel — <i>Décisions de la Commission d'arbitrage des conflicts du travail</i>	töölised outriers	töö- andjad entre- preneurs	mõlemad pooled <i>l'un et l'autre</i>	
1937.								
I. Murrud ja kaevandused — <i>Industrie extractive</i>	1	1 000	—	1	—	—	1	—
II. Mineraalide töötlemine — <i>Industrie minière</i>	1	270	1	—	—	—	—	1
III. Metallitööstus — <i>Industrie des métaux</i>	4	1 932	—	4	1	—	3	1
VI. Tekstiilitööstus — <i>Industrie textile</i>	8	6 756	—	8	4	—	3	—
VII. Puutööstus — <i>Industrie du bois</i>	3	214	1	2	—	1	1	—
VIII. Paberitööstus — <i>Industrie du papier</i>	2	1 181	1	1	—	—	1	1
X. Toidu-, maitseain. ja jookide tööstus — <i>Industrie d'alimentat. et des boissons</i>	3	844	—	3	1	—	1	—
XI. Kõhakatte- ja pudukaupade tööstus — <i>Confection des vêtements et fab. de mercer.</i>	1	375	—	1	—	—	1	—
XII. Ehitustööstus — <i>Constructions</i>	3	605	—	3	1	—	1	—
XIII. Elektri jaamad ning gaasi- ja veevarustus — <i>Usines électr., à gaz d'éclairage et distrib. d'eau</i>	2	522	—	2	—	—	2	—
Tallinna sadamatöö. — <i>Port de Tallinn</i>	2	1 000 ¹⁾	1	1	—	—	—	—
Tallinna tramm — <i>Tramway</i>	1	300	—	1	—	—	1	1
Kokku — Total	31	15 065	4	27	7	1	15	4
1936.								
I. Murrud ja kaevandused — <i>Industrie extractive</i>	4	2 790	1	2	1	—	1	1
II. Mineraalide töötlemine — <i>Industrie minière</i>	2	93	—	2	—	—	—	—
III. Metallitööstus — <i>Industrie des métaux</i>	1	540	—	1	—	—	1	—
V. Nahatööstus — <i>Ind. des cuirs et peaux</i>	2	108	2	—	—	—	—	—
VI. Tekstiilitööstus — <i>Industrie textile</i>	8	6 351	2	6	5	—	—	—
VII. Puutööstus — <i>Industrie du bois</i>	2	161	—	2	2	—	—	—
VIII. Paberitööstus — <i>Industrie du papier</i>	1	148	—	1	—	—	—	—
IX. Polügraafiatööstus — <i>Ind. polygraph.</i>	1	90	1	—	—	—	—	—
XII. Ehitustööstus — <i>Constructions</i>	1	149	—	1	—	—	1	—
Meremehed — <i>Mariins</i>	1	2 500 ¹⁾	—	1	—	—	1	—
Tallinna sadamatöö. — <i>Port de Tallinn</i>	1	1 000 ¹⁾	—	1	1	—	—	—
Kokku — Total	24	13 930	6	17	9	—	4	1

Töötülide lahendamise seadust muudeti osaliselt 1936. a. (RT 1936, 74, 606) ja 12. III 1937 dekreediga anti uus Töötülide lahendamise seadus (RT 1937, 21, 174). 12. III 1937 seaduse järgi on Töötülide Lahendamise Komisjoni ülesandeks sobitada tülitsevate poolte vahel kokkulepe. Kokkuleppe saavutamisel omab see kollektiivlepingu jõudu ja sellest loobumine võib toimuda Kollektiivlepingute seaduses ettenähtud korras. Ei õnnestu kokkulepe, teeb komisjon otsuse, mis on sunduslik nii tööandjale kui ka töölisele. Otsuse kehtivuse tähtajaks võib komisjon määrata maksimaalselt kuni 1 aasta.

Peale mõningate teiste tehnilist laadi muutuste sisaldab uus Töötülide lahendamise seadus norme streigiloiguse suhtes. Seaduse järgi on streikimine lubatud vaid põhjustel, millede sihiks on streikijate eneste töötasude ja tööolude parandamine. Seadus keelab streikimise üldse riigi- ja omavalitsusasutis, riigikaitse võitlusvahendite ja liiklemise alal teotsevais käitisis, posti, telegraafi ja telefoni alal, laeva- ja leivatahesais, linnade valgustamist teostavais elektri- jaamades ja gaasivabrikutes, veevärkides ja Riigi Trükikojas. Samuti ei ole streik lubatud aja väitel, mil toimub töötüli lahendamine Töötülide Lahenda-

mise Komisjonis. Streigile õhutamine on keelatud alates Töötülide Lahendamise Komisjoni tegutsemise algusest kuni komisjoni otsuse kehtivuse tähtaja lõpuni. Teispoolt on keelatud ka töösulg (lock-out) käitisis, kus ei ole töötüli, ja töösulule õhutamine.

2. Töötülid ja nende lahendamine.

Conflicts du travail et ces solutions.

Järgnevalt vaatleme vaid töötülisid, mis on antud lahendamiseks Töötülide Lahendamise Komisjoni. Neid on ca 50% kollektiivsete töötülide üldarvust, kuna 50% ümber kollektiivsetest töötülidest on lahendatud tööinspektorite vahetalitusel.

Nii 1936 kui ka 1937. a. algatati töötülisid peamiselt suurtööstuskäitisis. Väiksemas käitisis aga algatati töötülisid vaid paaril juhul, kuigi neis töötasud ja töötülmused on üldiselt halvemad ja vajaksid parandamist enam kui suurtööstuses. Sellest tuleb järeldada, et praegu kehtiv töötülide lahendamise kord väiksemate käitiste suhtes on raskesti rakendatav.

Töötülide Lahendamise Komisjonis oli lahendamisel 1936. a. 24 ja 1937. a. 31 töötüli. Need puudutasid 1936. a. ca 14 000 ja 1937. a. ca 15 000 töölise. Nii töötülide kui ka töölise arvult moodustasid 1936. a. kandvama osa mäe- ja tekstiilitöölise töö-

¹⁾ Ligikaudsed arvud — *Chiffres approximatifs.*

tülid. Neil kahel alal oli 1936. a. 12 töötüli, mis haarasid ca 9 000 töölise ehk 65,8% neist kollektiivsetest töötülidest puudutatud tööliste üldarvust, mis 1936. a. anti komisjoni lahendada. Suurema ulatusega oli veel 1 metallitöölise töötüli 540 töölisega. Teistel aladel, peale meremeeste ja sadamatöölise, olid töötülid tunduvalt väiksema ulatusega.

1937. a. olid esikohal samuti tekstiiltöölise töötülid. Tekstiiltööstuses algatasid töölised 1937. a. kestel 8 töötüli, mis haarasid kogusummas 6 756 töö-

list ehk üle 40% neist töötülidest puudutatud tööliste üldarvust, mis 1937. a. anti Töötülide Lahendamise Komisjoni lahendada. Üldiselt algatati töötülide tööstuse oli suurema ulatusega töötülideid veel murdude ja kaevanduste rühmas, metalli-, paberi-, toidu- ja maitseainetetööstuses, ehitustööstuses jne.

Töölise peamiseks nõudmiseks oli nii 1936. kui ka 1937. a. töötüldes töötasanormide kõrgendamine, mida põhjendati peamiselt elatusmaksumuse tõusuga.

Töötüldide Lahendamise Komisjoni otsused 1937. a.
Décisions de la commission d'arbitrage des conflits du travail.

	Töölise arv N. des ouv.	Palga suhtes Concern. des salaires		Kokkuleppe või otsuse kehtimisaeg Date ou durée
		töölise nõudmised Demande des ouv.	komisjoni otsus Décision	
		tösta palka — augment		
1. A/s. Franz Krull	668	10%	2,6% ¹⁾	6 kuud, arvates 1. IV 37
2. Põhja Paberi- ja Puupapivabrikute a/ü. *)	873	+6 snt	+2,5 snt	Määramata ajaks
a) päevatöölisele tunnib		12—20%	3)	
b) tükitöölisele	480	15%	3,5%	6 kuud, arvates 1. IV 37
3. Riiği Sadamatehas	300	25%	10% ⁴⁾	6 " " 15. V 37
4. A/s. „Ilmarine“	65	25%	10—18%	10. VI—30. XI 37
5. Tallinna savitöölised	1 600	15—20%	3%	6 kuud, arvates 18. VI 37
6. A/s. Esimene Eesti Põlevikivtööstus	1 980	20%	2,5%	6 " " 1. VII 37
7. Narva Linaketrämise Manufaktuuri Ühisus	180	20%	7%	6 " " 1. VII 37
8. A/s. „Vili“	225	35%	2—20%	6 " " 18. VI 37
9. Pärnu sadamatöölised	85	35%	10%	6 " " 16. VI 37
10. H. D. Schmidt'isaevetki	94	35%	10%	6 " " 18. VI 37
11. Chr. Fröhling'i saeveski	2 600	30%	8%	6 " " 16. VII 37
12. Kreenholmi Puuvillasaaduste Manuf. o/ü.	816	10—20%	10%	1 aasta " 16. VII 37
13. Sindi Tekstiilvabrikute ühisus	375	20%	10%	1 " " 16. VII 37
14. Kammitvabrik „Estico“	20 snt	20 snt	20 snt	
a) palgaalammääraks meestele tunnib	15 snt	15 snt	15 snt	5 kuud, arvates 1. VIII 37
b) palgaalammääraks naistele tunnib	15 snt	15 snt	15 snt	
15. A/s. Hõjgaard & Schultz, Pärnu silla ehitus:	151	30%	4)	5 kuud, arvates 1. VIII 37
a) surnuohm-töölisele		25%	8% ⁴⁾	
b) teistele töölisele	389	25%	10%	5 " " 1. VIII 37
16. Tallinna Linna Ehitusosakonna kätised	35	20%	1—3 snt tunnib	Määramata ajaks
17. Tartu Mehaaniline Puitööstus*)	400	20%	4%; 6% ⁴⁾	6 kuud, arvates 16. IX 37
18. Sokolaadi tehase „Kave“	204	20%	2,75% ⁴⁾	6 " " 10. IX 37
19. A/s. Gnovker ja Ko	240	30%	4% ⁷⁾	6 " " 16. IX 37
20. A/s. „Laferme“	1 435	25%	8%	6 " " 16. IX 37
21. A/s. Balti Puuvilla Keträmise ja Kudumise Vabrik	270	25%	8)	6 " " 1. XII 37
22. Joh. Lorup'ikaasivabrik	172	20%	5%	6 " " 1. XI 37
23. Tallinna Linna Gaasi- ja Veevabrik	366	—	8)	6 kuud, arvates 1. XI 37
24. Tallinna Linna Tramm	350	20%	5%	
25. Tallinna Linna Elektri- jaam	504	15% ¹²⁾	5% ¹³⁾	15. XI 37—1. X 38
26. Riiği Sadamatehas	80	25% ¹³⁾	14)	1. XII 37—30. XI 38
27. Tallinna sadamatöölised	265	25%	15)	
28. B. Socher ja Ko värvimis-tööstus	308	+5 snt tunnib	+1 snt tunnib	1. I 38—30. VI 38
29. A/s. V-d Tofer	2 600	+13 snt tunnib	— ¹⁶⁾	16. I 38—16. III 38
30. Türi Paberi- ja Puupapivabrik		+10 snt tunnib	— ¹⁶⁾	
31. Kreenholmi Puuvillasaaduste Manuf. o/ü.				
a) 3 vahetuses töötajale				
b) teistele				

Muud komisjoni otsused töölise nõudmiste puhul:

1) Palgarämatuse märkida tegelik teenistus. Tükitöö korral tagada põhipalk.

2) Tagada tükitöö 60% kõrgemat tasu kui ajatöö.

3) Tükitöö korral tagada põhipalk. Palga alammäärat tösta 12 snt-ile 15 snt-ile tunnib.

4) Komisjoni otsus ettev. Komisjoni otsus kinnitatud tingimusel, et kätised juhatus töstaks ise surnuohm-töölise palka 4 kr-ile 4,5 kr-ile päevas.

5) Komisjoni otsus kehtiv liht-töölise suhtes.

6) Otsus: tösta tükitöö hindu 4% ja ajatöö-palga norme 6%.

7) Otsus: tösta tükitöö hindu 4% ja ajatööliste tunnitasu, kes töötanud vähemalt 1 a., 1,5 snt võrra tunnib.

8) Komisjoni otsustas teises koosseisus: määrata palkade alammäärad (tunnib):

a) naised van. alla 18 a. 17 snt

b) mehed van. alla 18 a. 18 snt

c) naised 18 a. ja vanemad 21 snt

d) mehed 18 a. ja vanem. 25 snt

Ehijeni leppisid pooled omavahel kokku, et kõikidel ajatöö-

listel töstetaks palka 2 snt võrra tunnib, alates 1. XII 37 6 kuni.

9) Töölised nõudsid palkade alammäärasid ja lisatasude võimist palgalepingusse. Komisjoni otsustas teises koosseisus: määrata tunnitasuks meestele 25 snt ja naistele 21 snt tunnib; lisatasude alused kanda palgarämatuse.

10) Töölise nõudmine: tagada ühtlasi tükitöö 80% kõrgemat tasu kui ajatöö. Komisjoni otsus: üle 3 kuu kestva tükitöö puhul tagada avansina 20% kõrgemat tasu.

11) Komisjoni ühtlasi ajatööliste suhtes endise otsuse, mis töstis palka 3,5%.

12) Töötüli lõpetatud komisjoni poolt poolte kokkuleppel, kuna töötüli ei olnud alatud vormiliselt seadusepärast.

13) Töölised nõudsid palgaalammäärasid meestele 3 kr ja naistele 2 kr päevas; kellel palgaalammäärad on, nelle 25% tõusu.

14) Komisjoni otsus: määrata palgaalammäärad meestele 2—2,56 kr jonaistele 1,20—1,76 kr päevas.

15) Komisjoni otsus: tösta naistööliste palka, arvatud välja lihttöölised, 5%. 3 teljele ülemine peab töölise teenima vähemalt 15% ja 4-teljele ülemine 20% rohkem kui 2 teljel.

16) Komisjoni otsus: jätta kehtivusse endised palganormid selle vahega, et minnes üle 3-ile teljel 4-ile, võib vähendada tükitöö-tarife kuni 10%.

*) Töötüli lahendatud poolte kokkuleppel.

Peale palganõudmitse oli 1936. a. sagedamaks nõudmiseks veel kollektiivepingute sõlmimine — 24 töötulist 9 juhul. Mäetöölised nõudsid seda 1936. a. eranditult kõigi töötülide puhul. 3 juhul nõuti muutusi ka tööajandormide suhtes. Peale palgakõrgenduse esitati 1937. a. muid lisanõudmisi vähem kui eelmisel aastal. Kollektiivepingute sõlmimist nõudsid vaid ühel juhul 65 töolist; 3 töötüli puhul nõudsid veidi üle 800 töölise palgaalammäärade kehtimapanemist.

Olenevalt palgaoludest üksikuis käitisis on tööliste palganõudmised üksikute töötülide puhul suuresti lahkuminevad. 1937. a. nõudsid töölised palgakõrgendust ca 10—35%. Enamjaolt ulatus see 20—25%.

1937. a. palgatülidest puudutatud käitisis tõstis Töötülide Lahendamise Komisjon töötasu normi ümarguselt 6% (tööliste arvuga võrdkaalustatud aritmeetiline keskmine nende töötülide suhtes, kus palgatõusu on võimalik suhteliselt kindlaks teha). Nii on Töötülide Lahendamise Komisjon rahuldanud töölise nõudmisi ca 30% ulatuses esitatud nõudmistest.

On raske otsustada, mil määral komisjoni otsustega on tõeliselt rahuldatud töölised, kes senini

kõigis töötüldes on olnud nõudjaks pooleks, ja teisepoolt, mil määral nende otsustega on rahuldatud tööandjad.

Töötülide Lahendamise Komisjoni esimees deklareeris, et komisjon on püüdnud oma otsustega tösta töölise palgu mitte üksnes nimeliselt, vaid kindlustada komisjoni poolt määratud töötasu normide kaudu ka reaalsalga tõusu. Samal ajal on Töötülide Lahendamise Komisjon püüdnud käitisis, kus tekkisid töötüldid, luua töötamise suhtes olukorda, mida töölised tõenäoliselt oleks saavutanud streikide abil.

Andmed osutavad, et reaalsalgaade tõus käitisis, kellede suhtes Töötülide Lahendamise Komisjon on teinud palgakõrgenduse otsuseid, on lühikese aja kohta küllalt suur. Kui võtta arvesse, et enamjagu 1937. a. töötüldidest tekkis aasta teisel poolel, mil tarbeainete hinnad tõusid võrreldes esimese poolaastaga 1,8%, võib reaalsalga tõusu töötüldidest puudutatud ettevõtteis hinnata ca 4%.

3. Streigid.

Grèves.

Kuna suurem osa töötüldidest lahendatakse sundvahekohtu korras Töötülide Lahendamise Komisjoni poolt, on

Üldandmed streikide kohta 1933—37. a. — *Grèves de 1933—37.*

2.	Streikide arv <i>Nombre de grèves</i>	Streigit puudutatud ettevõtete arv <i>Nombre des entreprises affectées par des grèves</i>	Streikijate arv (keskmine) <i>Nombre d'ouvriers grévistes (moyenne)</i>			Kaotsiläänud tööpäevad <i>N. de journées perdues</i>		Kaotsiläänud palgasumma (kr) <i>Somme perdue (kr)</i>	
			Üldse <i>Total</i>	Töölise üldarvust <i>Au nombre total des ouvriers</i>	%	Üldse <i>Total</i>	Streigit osavõtnud töölise kohta <i>Moyenne par gréviste</i>	Üldse <i>Total</i>	Streigit osavõtnud töölise kohta <i>Moyenne par gréviste</i>
1937 . . .	5	13	620	1,2	29,7	1 109	1,8	3 448	5,5
1936 . . .	16	56 ¹⁾	2 539 ¹⁾	.	58,5	14 822 ¹⁾	5,8	35 228 ¹⁾	13,9
1935 . . .	27	423 ²⁾	5 043 ²⁾	.	78,0	45 000 ²⁾	8,9	89 030 ²⁾	17,7
1934 . . .	10	12	1 369	1,7 ³⁾	53,8	2 207	1,7	5 597	4,2
1933 . . .	8	8	162	0,5	13,1	339	2,1	670	4,1

streikide abil lahendatud töötülide arv üsna väike. 1937. a. oli üldse vaid 5 streiki. Need puhkesid eranditult kõik Tallinnas ja puudutasid vaid veidi üle 2 000 töolist. Kui võtta arvesse, et a/s. Franz Krull'i tehases ligi 900 töölisega puhkes streik 1937. a. kestel

Streiginõudmistele rahuldamis määr (%)
Conséquences des grèves (en %).

4.	Nõudmised rahuldatud <i>Réclamations ont été satisfaites</i>		
	täielikult <i>entièrement</i>	osaliselt <i>partiellement</i>	rahuldamata <i>non satisfaites</i>
1937 . . .	40,0	40,0	20,0
1936 . . .	2,0	81,4	16,0
1935 . . .	28,3	42,8	28,9
1934 . . .	25,3	71,7	3,0
1933 . . .	20,4	85,2	44,4

kahel korral, siis võib streikidest puudutatud töölise arvu arvestada ainult veidi üle 1 000.

Streikide arv ja ulatus on tublisti vähenenud võrreldes mitte üksnes aastatega, mil oli veel kehtiv täielik streigivabadus, vaid ka 1936. a., mil võrdlemisi suur arv töötüldid lahendati sundvahekohtu korras.

Streikide põhjused — *Causes de grèves.*

3.	Palganõudmised	Korraldaja palga- makamine	Muud	Kokku	%				Total
					Réclamation pour la hausse des salaires	Paiement irrégulier des salaires	Autres	Total	
1937 . . .	3	—	2	5	60,0	—	40,0	100	
1936 . . .	10	2	4	16	62,5	12,5	25,0	100	
1935 . . .	24	—	3	27	88,9	—	11,1	100	
1934 . . .	8	1	1	10	80,0	10,0	10,0	100	
1933 . . .	6	2	—	8	75,0	—	25,0	100	

¹⁾ Arvestamata transpordi ja avalike tööde töölisi — *Ouvriers des transports et des travaux publics non compris.*

²⁾ Arvestamata Tartu, Narva, Pärnu, Viljandi ja Rakvere kingsepatöölise streigid.

³⁾ Arvestamata Narva kingsepatöölise streik.

⁴⁾ Arvestamata Narva rätsepatöölise streik.

Võrreldes 1936. a. on streikide arv langenud 16-lt 5-le, samal ajal vähenes streikijate arv ca 75%.

1937. a. streigid olid üldiselt väga lühiajalised ja seepärast olid ka streikidest tekkinud kahjud väikesed. Streikide läbi kaotsiläänud tööaeg ja palgasumma vähenesid 1937. a. võrreldes eelmise aastaga enam kui 10-kordselt. Üldiselt võib öelda, et streikide ulatus taandus 1937. a. möödunud majanduskriisiaastate tasemele.

1937. a. puhkenud streikidest vaid 3 võis lugeda palgavõitluse streigiks. Ühel juhul nõudsid töölised

töökojameistri kõrvaldamist ja ühel juhul samas käitises nõudsid töölised 3 töölisele ülesöeldud lepingute jõusse jätmist. Viimasel kahel juhul rahuldati töölise nõudmised täiel määral. Palganõudmised aga rahuldati 2 streigi puhul osaliselt. Elektriinstallatsiooni töölise streik, mis ei olnud alatud seaduses määratud korras, lõppes asjaomaste töölise ja tööandjate organisatsioonide omavaheliste läbirääkimiste tagajärjel. Vormilistel põhjustel ei saanud töökaitse ametkond võtta selle streigi puhul vahetalitust oma peale.

Keskbüroo väljaandeks streikide kohta enim ilmunud:

Streigid tööstuses 1936. a., R. Kikkerist, E. Stat. nr. 164(8) 1937. a., lk. 151—152.
Streigid tööstuses 1935. a., R. Kikkerist, E. Stat. nr. 178(9) 1936. a., lk. 475—476.
Streigid tööstuses 1934. a., R. Kikkerist, E. Stat. nr. 162(5) 1935. a., lk. 233—235.
Streigid tööstuses 1933. a., R. Kikkerist, E. Stat. nr. 150(5) 1934. a., lk. 246—247.
Streigid tööstuses 1931—32. a., R. Sõrmas, E. Stat. nr. 142(9) 1933. a., lk. 461—452.

A. Tomberg.

RAHVASTIKU ÜLEPIIRILIKLUS 1937. a. MOUVEMENT à TRAVERS la FRONTIÈRE.

Üldine liiklemine üle piiri on viimastel aastatel järkjärgult kahanenud. Kõrgseis oli 1929—30. a. Tõsi, tagasimineku on toimunud küll ainult Eesti-Läti vaheliste sisepassidega liiklejate arvel. Välispassidega liiklejate (kõik kaugemad riigid) arv 1937. a. on aga tõusnud 1928—29. a. kõrgseisu tasemeni, reisikaartidega Eesti-Soome vaheline liiklus isegi ületades 1930—31. a. kõrgseisu arve. Kokkuvõttes, konjunk-

tuuri tõusuga viimastel aastatel on pidevalt tõusnud ka välisliiklus.

Sisepassidega Eesti-Läti vaheline liiklus on kahanenud pidevalt 1929. a. alates oleneb peamiselt elatustarvete hindade liikumisest, hinnavahest, mis asjaolu hõlpsa ülepiirikäimise võimalusest tingituna piiräärsse elanikkonna poolt agaralt ära kasutati. Selles osas näeme eriti tugevat tagasiminekut eesti kodanikest sisepassidega ülepiirikäikude arvus. 1928—30. a. ulatus nende arv veel 130 tuhandeni aastas, 1937. a. oli aga langenud 50 tuhandele, seega tagasimineku ca 54%. Viimaste aastatega on kahe riigi vastastilkuses ülepiirikäimises saavutatud enamvähem normaalne olukord, kus lätlased ainult vähe ületavad eestlaste arvu.

Reisikaartidega liiklemises on tõusnud aasta-aastalt eestlaste-reisijate arv Soome. Samuti on tõusnud soomlaste reisikaartidega liiklejate arv Eestisse, kuid 1937. a. ei kütüni kaugelt veel 1930—31. a. arvuni, mil soomlased suvituseks kasustasid ohtralt Eesti elatusmaksumuse madalseisu. Suhteliselt eestlasi käib Soomes rohkem kui soomlasi Eestis.

Ülepiiriliiklemine (1 000 in.).
Personnes traversant la frontière (1 000).

1.	Sisse- sõitnud Entrées	Välja- sõitnud Sorties	Kokku Total	Indeks 1923 = 100 Nombre- indice 1923 = 100
1927 . . .	164	105	329	421,8
1936 . . .	174	174	348	448,2
1935 . . .	193	192	385	493,6
1934 . . .	196	196	392	502,6
1933 . . .	195	196	391	501,3
1932 . . .	202	201	403	516,7
1931 . . .	235	237	475	609,0
1930 . . .	251	251	502	643,6
1929 . . .	261	261	522	669,2
1928 . . .	247	247	494	633,3
1927 . . .	193	194	387	496,2
1926 . . .	127	130	257	329,5
1925 . . .	30	30	75	96,2
1924 . . .	35	36	71	91,0
1923 . . .	40	33	78	100

2.	Sisepassid (Isikutunn.) Passeports ordinaires			Reisikaardid Cartes de voyage			Välispassid — Passeports pour l'étranger			Kokku — Total		
	Sisse- sõitnud	Välja- sõitnud	Vahe (+)	Entrées	Sorties	Diffé- rence (+)	Sisse- sõitnud	Välja- sõitnud	Vahe (+)	Sisse- sõitnud	Välja- sõitnud	Vahe (+)
1937	105 916	105 956	—40	16 749	17 087	—338	41 774	41 954	—180	164 430	164 997	—568
1936	120 622	120 889	—267	15 842	16 024	—182	37 194	37 034	+160	173 668	173 947	—280
1935	151 283	150 416	+867	12 134	12 303	—169	29 752	29 601	+151	193 189	192 820	+369
1934	159 277	159 131	+146	9 160	8 307	+853	27 246	27 532	—286	195 688	195 573	+115
1933	160 291	160 526	—235	8 786	9 082	—296	25 741	25 911	—170	194 818	195 519	—701
Sellest Eesti kodanikud — Dont sujets estons.												
1937	50 088	50 644	—556	9 041	9 503	—462	10 647	10 767	—120	69 774	70 914	—1 140
1936	56 812	56 664	+148	8 559	8 658	—99	8 732	8 840	—108	73 003	74 182	—1 179
1935	89 780	90 002	—222	6 755	7 055	—300	7 607	7 500	+107	104 212	104 557	—345
1934	100 244	101 175	—931	5 447	5 385	+62	7 085	7 731	—646	118 320	114 291	+4 029
1933	98 739	99 385	—646	5 450	5 791	—341	6 561	6 405	+156	110 750	111 561	—811

Välispassidega liiklejate arv tõuseb samuti pidevalt iga aasta nii eesti kodanike kui ka teiste riikide kodanike juures.

Riiklõngsuse (üksikute riikide osatähtsuse) järgi jagunesid:

	Sisepõlvõidus %				
	1937	1936	1935	1934	1933
Eestlased	42,48	42,39	53,95	57,91	50,86
Lätlased	35,84	38,03	33,20	31,56	32,50
Soomlased	7,33	6,66	4,48	3,35	3,00
Sakslased	3,39	3,20	2,40	2,59	2,14
Rootslased	3,86	3,14	1,50	0,97	0,75
Inglased	0,82	0,74	0,74	0,55	1,45
Poolakad	1,28	0,55	0,55	0,37	0,32
Teised riigid	5,05	4,39	3,12	2,70	2,89

Esikohal ülepiiriliiklemises püsivad oma riigi kodanikud, kelle osatähtsus sisepassidega Lätti käijate tähelepanitava languse tõttu on aga aasta-aastalt vähenenud. Järgmise rahvusena tulevad lätlased (sisepõlvõidus), siis soomlased, edasi 1937. a. rootslased ja sakslased. Teistest riigest oleks mainida 1937. a. eriti poolakaid, inglasi, leedulasi, tšehhoslovakke. Eestit külastanud on väga paljuist riigest, kuid riiklõngsust arvestatakse vaid meie suhtes reisijate liiklemises 28 tähtsama riigi kohta.

Eelmise aastaga võrreldes on tõusnud märksa šveitslaste, hollandlaste, inglaste, itaallaste, norralaste, prantslaste, eriti aga poolakate, rootslaste,

Pilrist ülesõitnute riiklõngsused 1936—37. a. — Sujétion des personnes traversant la frontière de 1936—37.

3.		Sisepõlvõitnud Entrées		Väljasõitnud Sorties		Sisepõlvõitnud % Entrées %		Väljasõitnud % Sorties %	
		1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936
		Eesti	50 088	50 644	50 044	50 664	30,40	32,43	30,71
Eestlased	10 647	8 732	10 767	8 840	6,47	5,03	6,53	5,08	
Estons	9 041	8 559	9 503	8 658	5,50	4,93	5,76	4,98	
Ameerika	813	842	785	831	0,49	0,48	0,48	0,48	
Austria	402	539	471	530	0,28	0,31	0,29	0,31	
Belgia	142	154	153	148	0,09	0,09	0,09	0,09	
Danzig	82	79	86	71	0,05	0,05	0,05	0,04	
Helveetsia	304	282	402	273	0,22	0,16	0,24	0,16	
Hiina	7	6	2	6	0,00	0,00	0,00	0,00	
Hispaania	28	26	25	26	0,02	0,01	0,02	0,01	
Hollandi	428	320	418	325	0,26	0,19	0,25	0,19	
Inglise	1 351	1 278	1 207	1 237	0,82	0,74	0,78	0,70	
Itaalia	270	240	275	242	0,16	0,14	0,16	0,14	
Jaapan	95	198	84	137	0,06	0,08	0,05	0,08	
Kanada	36	20	35	34	0,02	0,02	0,02	0,02	
Kreeka	43	28	47	28	0,03	0,02	0,03	0,02	
Leedu	1 298	970	1 287	989	0,79	0,56	0,78	0,54	
L. Slaavia	38	48	32	37	0,02	0,03	0,02	0,02	
Läti	55 830	64 310	56 312	64 226	33,95	37,03	33,52	36,02	
Lettonia	3 106	3 301	3 493	3 333	1,89	1,90	2,12	1,92	
Norra	334	213	334	212	0,20	0,12	0,20	0,12	
N.S.V.L. (Vene)	640	1 044	662	1 046	0,39	0,60	0,40	0,60	
Poola	2 106	953	1 000	927	1,28	0,55	0,97	0,53	
Prantsuse	525	406	498	464	0,32	0,27	0,30	0,27	
Rumeenia	108	96	109	91	0,07	0,05	0,06	0,05	
Rootsi	6 350	5 448	6 421	5 804	3,86	3,14	3,89	3,05	
Saksa	5 581	5 565	5 520	5 596	3,39	3,20	3,35	3,21	
Soomed	4 332	4 295	4 468	4 312	2,64	2,47	2,71	2,47	
Soomlased	7 703	7 283	7 584	7 306	4,69	4,16	4,60	4,33	
Taani	506	428	484	430	0,31	0,25	0,29	0,25	
Tšehhoslovakkia	939	551	1 005	562	0,57	0,32	0,61	0,32	
Türgi	41	27	38	27	0,03	0,02	0,02	0,02	
Ungari	618	629	676	636	0,38	0,36	0,41	0,37	
Riiklõngsused	331	286	328	224	0,20	0,16	0,20	0,13	
Mund riigid	146	166	146	177	0,09	0,10	0,09	0,10	
Kokku	105 916	120 622	105 956	120 889	—	—	—	—	
Total	41 774	37 194	41 954	37 034	—	—	—	—	
	116 749	15 842	17 087	16 024	—	—	—	—	
Üldse — Gr. total	164 439	173 658	164 997	173 947	100,00	100,00	100,00	100,00	

leedulaste ja tšehhoslovakkide arv. Vähemsiid cestilaste (sisepassid), eriti lätlaste, cdasi venelaste ja austerlaste arvud.

Huvitav on jälgida lähemalt Eesti kodanike hõbustatud korras (sisepassid ja reisikaardid) liiklemist naabritega. Oluliselt liiklemise intensiivsusele on siin kahtlematult mõjunud kaasa elutarvete hindade liikumine kui ka vääringute kõikumised ja selle tagajärjel avanenud soodsamad huvireisijate teises riigis peatuse võimalused.

Iga ülepiiri Lätis käinud (sissetulnud ja väljaläinud koos) 100 cestilase kohta käis Eestis lätlasi järgmiselt:

1937 —	110	1932 —	61
1936 —	114	1931 —	59
1935 —	68	1930 —	54
1934 —	58	1929 —	62
1933 —	62	1928 —	61

Kuna välispassidega lätlasi Eestisse sissesõitjaid suures enamuses võime võtta peamiselt läbisõitjaina, jäävad tõelise vastastikuse liiklemise osutajaiks vaid

Liklemisintensiivsus kuude järgi % 1937. a. — Intensité du mouvement d'après le mois 1937 (%).

4.	Sissetõitnud — Entrées							Väljasõitnud — Sorties							
	Tallinn	Valga	Narva	Mõisaküla	Muud Aures	Piirivalve- punktid Cord. de la frontière	Kokku Total	Tallinn	Valga	Narva	Mõisaküla	Muud Aures	Piirivalve- punktid Cord. de la frontière	Kokku Total	Kokku 1936 Total 1936
Jaanuar	2,2	5,9	9,4	6,2	1,5	6,6	5,4	6,3	2,8	5,6	6,0	1,8	6,7	5,5	6,4
Febbruar	1,9	5,8	7,3	6,2	1,5	6,3	5,1	5,0	1,9	6,5	10,0	1,8	6,3	5,2	5,0
Märts	2,4	7,3	9,0	7,7	1,7	7,2	6,1	6,5	2,4	7,0	9,8	2,4	7,2	6,0	6,8
Aprill	3,4	6,8	8,7	5,5	2,1	6,0	6,5	7,8	3,4	6,9	11,0	6,3	2,6	6,7	7,7
Mai	11,9	8,9	10,7	11,7	2,4	10,7	10,4	10,3	11,5	8,4	10,6	10,8	3,2	10,4	9,5
Juuni	20,3	12,8	15,9	11,5	29,0	10,7	13,9	13,5	18,4	12,0	11,6	12,2	24,6	10,9	13,2
Juuli	20,7	12,0	7,7	12,9	35,1	12,2	14,7	12,1	20,9	11,2	8,5	11,3	33,2	11,9	14,4
August	18,4	12,0	6,9	14,8	19,9	10,3	12,3	12,0	18,3	11,9	6,8	12,3	23,8	10,5	12,9
September	8,1	8,4	7,0	6,2	2,0	7,4	7,5	7,5	8,8	8,7	7,7	7,3	1,9	7,5	7,6
Oktoober	5,3	7,3	5,5	5,7	1,9	7,3	6,6	6,4	5,3	7,6	4,3	6,3	1,5	7,1	6,6
November	4,0	5,3	5,7	5,8	1,4	6,9	6,7	6,0	3,3	7,3	5,0	6,9	1,6	6,9	6,1
Detsember	3,4	7,3	6,2	6,8	1,5	6,4	5,8	6,0	2,8	6,9	5,0	7,4	1,6	5,6	5,8
Kokku	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Piirist ülesõitnud piirpunktide järgi 1937. a. — Personnes ayant passé la frontière d'après les cordons en 1937.

5.	Sisse- passidega Passeports ordinaires	Välis- passidega Passeports pour l'étranger	Reisi- kaartidega Cartes de voyage	Kokku Total	1936. a. kokku Total 1936	%	
						1937	1936
Sissetõitnud — Entrées.							
Tallinn	267	18 500	15 974	34 741	35 443	21,1	20,4
Valga	15 403	17 310	—	32 713	27 906	19,0	16,1
Narva	—	1 418	—	1 418	1 773	0,9	1,0
Mõisaküla	2 002	218	—	2 220	2 304	1,4	1,4
N.-Jõeau	—	18	266	284	24	0,2	0,0
Irboska	—	1	—	1	16	0,0	0,0
Mõniste	640	2	—	642	405	0,4	0,2
Koiküla	434	—	—	434	436	0,3	0,3
Kuressaare	1 284	107	2	1 393	881	0,9	0,5
Pärnu	801	1 134	3	1 938	173	1,2	0,1
Paldiski	—	24	13	37	25	0,0	0,0
Haapsalu	—	351	3	354	9	0,2	0,0
Kärda	—	—	—	—	—	—	—
Kunda	—	96	216	312	322	0,2	0,2
Teised punktid	—	—	17	17	129	0,0	0,1
Piirivalvepunktid	85 085	2 595	255	87 935	103 717	53,3	59,7
Kokku — Total	105 916	41 774	16 749	164 439	173 658	100,0	100,0
Väljasõitnud — Sorties.							
Tallinn	217	18 208	16 337	34 762	34 751	21,1	20,0
Valga	14 847	17 012	—	32 759	28 485	19,9	16,4
Narva	—	1 191	—	1 191	1 614	0,7	0,0
Mõisaküla	2 118	298	—	2 416	2 430	1,5	1,4
N.-Jõeau	—	20	225	245	36	0,1	0,0
Irboska	—	1	—	1	16	0,0	0,0
Mõniste	704	4	—	708	680	0,4	0,4
Koiküla	566	6	—	572	681	0,3	0,4
Kuressaare	1 228	93	1	1 322	753	0,8	0,4
Pärnu	765	1 076	1	1 842	177	1,1	0,1
Paldiski	—	17	18	35	30	0,0	0,0
Haapsalu	—	355	12	367	9	0,2	0,0
Kärda	—	—	—	—	—	—	—
Kunda	—	171	208	208	380	0,1	0,2
Teised punktid	—	—	15	15	96	0,0	0,1
Piirivalvepunktid	85 511	2 602	272	88 385	103 861	53,6	59,7
Kokku — Total	105 556	41 954	17 087	164 597	173 947	100,0	100,0

sisepassidega liiklejad. 1927—34. a. oli cestlaste-lätlaste sisepassidega liiklejate vahel väga stabiilne, kõikides 100 cestlaste kohta 54—62 vahel igal aastal. 1935. a. tõuseb suhteliselt lätlaste arv ja 1936. ning 1937. a. juba ületavad cestlaste arvu.

Soomes reiskaardiga käinud 100 cestlaste kohta käis Eestis soomlasi:

1927 — 82	1933 — 59
1928 — 82	1932 — 54
1929 — 77	1931 — 223
1934 — 67	1930 — 236

Peale 1929—31. a. kõrgseisu, mil soomlasi käis suhteliselt rohkesti Eestis, langes nende arv 1932. a. järsult, alates 1933. a. aga tõuseb soomlaste arv jälle pikkanisi, kuna 1936. ja 1937. a. jõuab cestlaste Soomes käinute määrale õige lähedale, nimelt 82 reisiat 100 cestlaste kohta.

Kuude järgi toimub 1937. a. liiklemine eelmisele aastatele sarnaselt elavamalt suvekuudel ja seda eriti Tallinna sadama piiripunktis, kuid ka teistes piiripunktides on suvel suurem liiklemine. Märksa ühtlasemalt, väiksema tõusuga suvekuudel, toimub liiklemine piiripunktides (sisepassidega liiklejad). Üksikute piiripunktide järgi seisab riigis esikohal Tallinn — 21,1% kõigist reisiast (suvel turistid) edasi järgneb raudtee piiripunkt Valga — 19,9% kõigist reisiast.

Piirivalve läbilaskepunktidest igapäevased ülepiirikäijad moodustavad 53,8% kõigist ülepiirikäimist (eelmine aasta 59,7%). Ülejäänud piiripunktid üldises ülepiirikäimises otendavad väikest osa.

Välispassidega reisiaste Eesti kodanike liiklemine toimub samuti peamiselt Valga ja Tallinna kaudu. Üldarvult on need eelmise aastaga võrreldes tunduvalt tõusnud, andes miinus vahe 120 in. eelm. aasta — 108 vastu.

Välispassidega Eesti kodanike liiklemine piiripunktides 1937. a.

	1937			1936		
	Sisse-sõitnud	Välja-sõitnud	Vahe + või -	Sisse-sõitnud	Välja-sõitnud	Vahe + või -
Tallinn	3 599	3 585	+14	3 193	3 139	+54
Valga	5 302	5 455	-153	4 151	4 361	-210
Narva	539	440	+99	583	527	+56
Mõisaküla	68	60	+8	77	58	+19
Haapsalu	99	76	+23	—	—	—
Teised ja piirivalvepunkt.	1 040	1 151	-111	728	755	-27
Kokku	10 617	10 767	-150	8 732	8 840	-108

Kuna väljarännustatistika põhjal rändas 1937. a. välja ca 600 kodanikku, siis pidi samal aastal rändama sisse ligi 500 in.

Ülepiirilikkemise kohta enim Keskbüroo väljaandis ilmunud artiklid ja andmed:

Ülepiirilikkemine 1936. a., H. Reiman, Eesti Statistika nr. 184(3), 1937. a., lk. 115—118.
 Rahvalikkemine üle piiri 1934. a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 160(3), 1935. a., lk. 154—157.
 Rahvalikkemine üle piiri 1932. a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 130(3), 1933. a., lk. 100—163.
 Rahvalikkemine üle piiri 1931. a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 124(3), 1932. a., lk. 160—172.
 Rahvalikkemine üle piiri 1930. a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 113(4), 1931. a., lk. 236—240.

A. Tomberg.

LINNADE ja ALEVITE RAHVASTIK 1937. a. POPULATION des VILLES et BOURGS en 1937.

Sis: 1. Linnade rahvastik, lk. 182. 2. Alevite rahvastik, lk. 185. 3. Rahvastiku ositus linna ja maa vahel, lk. 186.

1. Linnade rahvastik. Linnade rahvastik (ühes Otepää ja N.-Jõesuuga) ulatus
Population des villes.
 1. I 1937 345 408 elanikule, neist mehi 43,8% ja naisi 56,2% (1934. a. rahvaloendusel linnades mehi 43,9%), moodustades riigi üldrahvastikust 30,4%.

1937. a. jooksul linnade rahvastik (ilma Võru linna administratiivpiiride laiendamisest tingitud — 938 in. — kasvuta) kasvas 3 854 in. võrra ehk puhas liive 1,1%.

Linnade rahvastiku üldarv oli 1. I:

1938	—	345 408
1937	—	340 616
1936	—	335 160
1935	—	329 701
1934	—	328 753
Puhas liive:		
1937	—	3854 ehk 1,1%
1936	—	5450 „ 1,6„
1935	—	5375 „ 1,6„
1934	—	3038 „ 0,9„

Linnade rahvastik 1937. a) — Mouvement de la population dans les villes en 1937.

1.	Rahvastiku arv 1. I 1937 Nombre de la population au 1. I 1937			Siseregistreeritud Enregistrés			Väljeregistreeritud Rayés des listes			Rahvastiku arv 1. I 1938 Nombre de la population au 1. I 1938		
	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tallinn	145 565	64 027	81 538	71 863	35 082	36 281	70 540	34 641	35 899	146 388	64 468	81 920
Haapsalu	4 901	2 045	2 856	5 622	2 383	3 239	5 753	2 515	3 238	4 770	1 913	2 857
Kuressaare	4 671	2 065	2 606	4 674	2 150	2 524	4 480	2 038	2 442	4 365	2 177	2 638
Narva	24 444	10 353	14 091	16 195	6 785	9 410	16 456	6 800	9 656	24 183	10 338	13 845
Sellest: Narva-Jõesuu	1 639	706	933	6 030	2 392	4 128	6 917	2 602	4 315	1 462	666	796
Nõmme	18 026	8 111	9 915	11 784	5 153	6 031	10 146	4 457	5 689	19 664	8 807	10 857
Otepää	1 962	821	1 141	823	394	429	645	295	350	2 140	920	1 220
Paide	3 398	1 525	1 873	1 652	784	868	1 625	799	866	3 425	1 540	1 885
Paldiski	655	279	376	389	207	182	358	198	160	686	288	398
Petseri	4 749	2 254	2 495	2 932	1 437	1 495	2 370	1 408	1 492	4 811	2 283	2 528
Pärnu	21 199	9 137	12 062	22 134	10 331	11 803	21 865	10 223	11 642	21 468	9 245	12 223
Põltsamaa	2 918	1 275	1 643	1 825	811	1 014	1 384	818	1 016	2 909	1 268	1 641
Rakvere	9 055	4 277	5 678	5 672	2 583	2 989	5 293	2 459	2 839	10 329	4 401	5 828
Tapa	3 831	1 866	1 965	1 854	980	874	1 826	998	868	3 799	1 848	1 951
Tartu	59 843	25 680	34 013	33 338	15 772	17 566	32 877	15 627	17 250	60 104	25 776	34 329
Tõrva	3 010	1 345	1 665	1 638	819	819	1 603	783	820	3 045	1 381	1 664
Türi	3 190	1 488	1 702	1 467	749	718	1 410	785	875	3 247	1 502	1 745
Valga	10 368	4 619	5 749	5 026	2 344	2 682	4 944	2 297	2 647	10 450	4 666	5 784
Viljandi	12 941	5 654	7 387	6 982	3 151	3 781	7 034	3 261	3 773	12 539	5 444	7 395
Võru ²⁾	5 190	2 294	2 896	3 900	1 955	1 945	2 704	1 357	1 347	6 386	2 892	3 494
Kokku — Total	340 616	148 965	191 651	199 120	93 870	105 250	194 328	91 679	102 649	345 408	151 156	194 252

Kokku 4 a. (1934—37) jooksul iive 17717 in. ehk 5,4%, mis keskmiselt aastas antud ajavahemikul annab 1,35%.

Kuigi, nagu mainitud varemalt, võib toodud ajavahemikul linnade rahvastiku iive, oleneades andmete iseloomust, olla tõeliselt märksa väiksem, jääb üldiselt tõsiasi jaks meie oludes erakorraliselt hoogne linnade rahvastiku kasv aastail alates 1934, eriti aga 1935 ja 1936.

Tööstuse ja kaubanduse kiire arenemise ja viimastel aastatel on palju inimesi siirdunud maalt linnadesse. 1937. a. mainitud kasv osutab küll juba jälle tagasiminekut.

Rahvastiku iive liinus (% iive aastas) — 1. I arv = 100.
Accroissement de la population dans les villes.

2.	1937	1936	1935	Keskml. 28. XII 1932 — 1. III 1934	
				1932	1934
Tallinn	+0,6	+1,8	+2,5	+0,7	+0,7
Haapsalu	-2,7	+2,6	+0,7	+0,7	+0,7
Kuressaare	+4,2	+1,5	+0,8	+0,1	+0,1
Narva	-1,1	-0,5	-3,8	-3,7	-3,7
Sellest: N.-Jõesuu	-13,4	-8,4	+4,8	-2,6	-2,6
Nõmme	+9,1	+5,1	+8,8	+16,2	+16,2
Otepää	+8,1	-1,8	+0,5	+0,5	+0,5
Paide	+0,3	+0,6	+0,6	-0,4	-0,4
Paldiski	+4,7	-1,4	-18,3	-2,2	-2,2
Petseri	+1,8	+7,4	+0,8	+10,3	+10,3
Pärnu	+1,3	+1,2	+1,5	+0,7	+0,7
Põltsamaa	-0,3	+3,5	+5,2	+1,9	+1,9
Rakvere	+2,8	+0,2	+1,2	+1,6	+1,6
Tapa	-0,8	+0,2	-0,8	+4,5	+4,5
Tartu	+0,8	+1,2	+0,3	+0,8	+0,8
Tõrva	+1,2	+4,4	+6,2	+2,8	+2,8
Türi	+1,8	+4,7	+0,8	+3,1	+3,1
Valga	+0,8	-0,2	-1,0	-0,7	-0,7
Viljandi	-0,8	+3,7	+5,9	+1,0	+1,0
Võru ²⁾	+5,0	-3,4	+2,0	-0,6	-0,6
Kokku — Total	+1,1	+1,6	+1,6	+0,9	+0,9

Linnade ja alevite rahvastiku kasv 28. XII 1932—1. III 1934
(harilike rahvastikuarvude võrdlusil ilma administr. piiride laien-
damisest tingitud kasvuta).

Linnad ³⁾	%
Linnad ³⁾	29 708
Tallinn	10 213
Haapsalu	357
Kuressaare	29
Narva	-3 418
Nõmme	9 816
Paide	-163
Paldiski	-274
Petseri	2 352
Pärnu	1 427
Põltsamaa	490
Rakvere	1 485
Tapa	1 269
Tartu	4 655
Tõrva	617
Türi	909
Valga	-767
Viljandi	1 140
Võru	-109

Alevit ²⁾	%
Alevit ²⁾	1 910
Antsla	677
Elva	452
Jõgeva	166
Jõhvi	450
Kallaste	-39
Keila	367
Kil.-Nõmme	408
Kunda	-354
Kärda	-148
Mustla	280
Mustvee	99
Mõisaküla	65
N.-Jõesuu	-670
Otepää	99
Sindi	13
S.-Jaani	101
Võõpsu	-54

¹⁾ Iga linna rahvastikuarvu saavutamisel 1. I 1937 ja 1. I 1938 arvestades igakuise sisse- ja väljeregistreerimisega, on võetud aluseks faktiline rahvastiku arv rahvaloendusel 1. III 1934.

²⁾ Võru linna elanike arv on suurenenud Võruaaleviku ühendamise tõttu Võru linnaga 938 elan. võrra.

³⁾ Uuslinn Otepää ja N.-Jõesuu arvestatud alevite hulgas.

Kõrvutades 1922—34. a. keskmist aasta kasvu-määra (sel ajavahemikul kasv toimus peamiselt 1923—28. a.) 1934—37 aastaga, leiame viimase tunduvalt kõrgema.

Keskmine 28. XII 1922 — I. III 1934 linnade aastakasvu % (tabel 2) on saavutatud kahe rahvaloenduse harilikkuude (faktiline rahvastiku arv kahel rahvaloendusel oli võrdluseks ebaühtlasem, lahkumineva aja tõttu) rahvastiku arvu võrdluse, kusjuures on kõrvaldatud linnade administratiivpiiri laiendamisest tingitud kasv, seega arvestatud vaid puhta kasvuga.

Meie üksikute linnade kasv on õige mitmekesine. Õieti meie ei saagi rääkida üldisest linnade kasvust, vaid pigem üksikute tsentrumite kasvust. Ja neiks tsentrumiks, nagu nähtub tabel 2 andmeist, osutub eeskätt Tallinn koos Nõmme (rahvastiku

kasvu jälgimisel ei tohiks Nõmmet, kui orgaaniliselt Tallinna külge kuuluvat kuidagi lahutada). Mainitud kaks linna mahutavad endasse üle 2/3 üldisest linnade kasvust. Väiksema osa kasvust omavad Tartu, siis uuslinnad — Petseri, Tapa, Türi ja vanalinnad Rakvere, Pärnu, Viljandi. Ülejäänud linnad on kas isegi kahanenud ehk etendavad üldises linnade kasvust väga väikest osa.

Suhteliselt 1922—34. a. ajavahemikul (siin käsitatud rahvastiku täppi, puhaskasv) seisavad rahvastiku kasvumäära osatähtsusest esikohal Nõmme 181,0%-ga (koos Tallinnaga 15,0%), järgneb Petseri 114,0%, Tapa 50,0%, Türi 44,2%, Tõrva 30,6%, Põltsamaa 21,2%. Veel oleks mainida Rakvere 17,5%, Viljandi 10,0%, Tartu 8,6%, Haapsalu 8,2% ja Tallinna 7,9% kasv. Terves reas linnus toodud ajavahemikul riigi iseseisvuse tekkimisega toimunud taga-

Keskmine linnade rahvastik 1934—37. a. — Nombre moyen annuel de la population de 1934—37.

3.	Keskmine rahvastiku- arv 1937			Nombre moyen de la population en 1936			Keskmine rahvastiku- arv 1935			Keskmine rahvastiku- arv 1934		
	Kokku	M.	N.	Total	H.	F.	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.
Tallinn	145 260	64 199	81 067	143 482	63 484	79 998	140 218	62 047	78 171	137 184	60 625	76 559
Haapsalu	5 118	2 094	3 024	5 049	2 123	2 926	4 960	2 088	2 872	4 860	2 066	2 794
Kuressaare	4 846	2 133	2 713	4 675	2 015	2 660	4 593	1 967	2 626	4 585	1 979	2 606
Narva	24 892	10 520	14 372	25 038	10 567	14 460	25 300	10 783	14 520	25 739	11 041	14 698
Sellest: Narva-Jõesuu	2 227	892	1 335	2 455	965	1 470	2 342	957	1 335	2 285 ¹⁾	957	1 328
Nõmme	18 958	8 400	10 463	17 735	7 944	9 791	16 904	7 403	9 261	15 641	6 965	8 676
Otepää	2 052	879	1 173	1 954 ²⁾	824	1 130						
Paide	3 848	1 496	1 847	3 345	1 498	1 847	3 306	1 486	1 820	3 263	1 479	1 784
Paldiski	684	292	392	653	279	374	754	339	415	830	366	464
Petseri	4 022	2 227	2 465	4 543	2 154	2 389	4 351	2 078	2 273	4 270	2 046	2 224
Pärnu	21 532	9 267	12 265	21 203	9 183	12 110	20 910	8 986	11 933	20 620	8 879	11 741
Põltsamaa	2 930	1 237	1 693	2 707	1 235	1 502	2 686	1 177	1 509	2 592	1 131	1 461
Rakvere	9 972	4 309	5 663	9 849	4 252	5 597	9 709	4 238	5 531	9 851	4 346	5 505
Tapa	3 808	1 859	1 949	3 771	1 846	1 925	3 810	1 862	1 957	3 691	1 736	1 955
Tartu	50 389	25 559	33 810	58 721	25 282	33 439	58 061	28 874	33 187	57 093	29 934	33 059
Tõrva	2 978	1 338	1 640	2 878	1 287	1 591	2 682	1 172	1 510	2 562	1 110	1 452
Türi	3 195	1 490	1 705	3 065	1 418	1 647	3 007	1 390	1 617	2 936	1 361	1 575
Valga	10 272	4 599	5 673	10 293	4 586	5 677	10 281	4 576	5 705	10 585	4 718	5 867
Viljandi	12 633	5 409	7 224	12 580	5 387	7 193	11 775	5 063	6 719	11 598	5 004	6 594
Võru	5 854	2 641	3 213	5 173	2 320	2 853	5 214	2 363	2 851	5 202	2 394	2 808
Kokku — Total	342 289	150 038	192 251	336 863	147 684	189 178	328 368	143 885	184 483	324 002	142 186	181 822

Elanike liiklemisintensiivsus linnades 1936. ja 1937. a. (% keskmisest rahvastiku arvust aastas) — Intensité du mouvement de la population des villes en 1936 et 1937 (% nombre moyen).

4.	Sissesõitnud Arrivés		Korterit vahetanud — Changement du logement	
	1937	1936	1937	1936
Tallinn	21,2	23,8	27,1	29,0
Haapsalu	85,0	85,0	24,0	25,0
Kuressaare	73,4	76,3	22,1	22,0
Narva	38,6	42,1	26,6	27,6
Sellest: N.-Jõesuu	300,0	285,8	—	—
Nõmme	33,7	30,6	22,4	21,4
Otepää	23,2	22,1	16,2	16,5
Paide	25,0	27,4	23,5	23,8
Paldiski	45,0	36,3	11,5	9,8
Petseri	31,0	33,4	30,3	28,4
Pärnu	56,5	52,4	45,0	37,9
Põltsamaa	35,9	37,5	27,1	31,7
Rakvere	27,4	27,8	27,4	27,0
Tapa	26,5	29,2	21,1	22,0
Tartu	25,6	27,5	20,5	20,5
Tõrva	32,5	34,6	21,6	20,1
Türi	23,8	23,6	20,5	22,0
Valga	21,5	22,0	26,2	25,9
Viljandi	24,2	22,0	30,2	30,0
Võru	45,4	23,9	20,3	21,3
Kokku — Total	29,4	30,8	27,9	28,4

¹⁾ Otepää on muudetud linnaks 1. IV 1936. ²⁾ Narva-Jõesuu liidetud Narva linnaga 1. III 1934.

maade muudatuste ja uute keskohtade osilekerkimise tõttu on rahvastiku arv isegi tunduvalt vähenenud. Neiks linnuks osutuvad eeskätt Paldiski ja Narva, siis Valga, Võru ja Paide. 1937. a. võrreldes eelmise aastaga osutavad suuremat kasvu Kuressaare, eriti hoogsalt aga Nõmme ja Otepää, siis Paldiski ja edasi Rakvere ning Võru. Kahanes rahvastik 1937. a. Haapsalu, Narva, eriti N.-Jõesuu, siis uuslinnadest Põltsamaal ja ootamatult ka Tapal ning edasi veel Viljandis.

Esitame esmakordselt tab. 3 toodud korrigeeritud linnade rahvastiku keskmised soo järele 1934—37. a. kohta. Need on peale 1934. a. rahvaloenduse andmete sobivamad ja stabiilsemad igasuguste keskmiste ning koefitsientide arvutamiseks vastaval aastal kui rahvastiku arvu seisud aasta algul ja lõpul ehk aasta algul ja lõpu seisude keskmised (seis I. VII). Uus juurdetulnud Otepää linn on siin vastaval aastal kohe võetud arvesse.

Linnade rahvastiku siseliiklemist peegeldavad tab. 4 sissesõitnute ja korteritvahetanute suhtarvud.

Sisseregistreeritute ja korterivahetanute suhe linnade rahvastiku keskmise arvuga on igal aastal võrdlemisi stabiilne. 1937. a. olid vastavad arvud eelmise aastaga võrreldes küll pisut langenud. Korteri vahetuse määral on püsivalt madalam juba 1935. a. saadik, 1930—34 oli vastav % palju kõrgem, kõikides 32—40% vahel.

Elanike liikumine linnades kuude järgi 1936. ja 1937. a. (%).
Mouvement de la population dans les villes par les mois 1936 et 1937 (en %).

5.	Sisse registreeritud Arrivées		Korteri vahetanud — Changem. du logement	
	1937	1936	1937	1936
Jaanuvar — Janvier	5,6	6,5	7,5	7,7
Veebruar — Février	4,9	4,6	6,8	6,8
Märts — Mars	4,7	5,0	7,2	7,2
Aprill — Avril	7,2	5,7	7,6	6,9
Mai — Mai	6,2	6,7	8,2	8,1
Juuni — Juin	13,3	13,4	9,2	8,1
Juuli — Juillet	13,7	13,4	8,2	8,4
August — Août	9,5	8,9	8,7	9,0
September — Septembre	12,9	13,0	10,4	10,5
Oktoober — Octobre	8,8	9,0	10,0	9,8
November — Novembre	7,4	7,7	8,7	9,1
Detsember — Décembre	5,8	6,1	7,5	8,4
Kokku — Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Võrdlemisi püsivaimeline on linnade siseliiklus ka aastaegade järgi. Pea sama suhe kuude järgi liikluses püsib aastast-aastasse. Juuni-juuli peamiselt suvitajate tõttu annavad kõrge sisseregistreerijate %, augustis-septembris toimub jälle tagasiirrdumine ja koolilõpilaste linnatulek.

Korteri vahetus toimub tihlasemalt kogu aasta, kõrgenedes sügiskuudel enne talvekuude saabumist, nimelt septembris ja oktoobris.

2. Alevite rahvastik. Alevite rahvastik (Otepää ja Population des bourgs. N.-Jõesuu arvestatud linnadena) 1. I 1938 ulatus 25 017 elanikule ehk 2,2% kogu rahvastikust (rahval. fakt. rahvast. arv ilma Otepääta ja N.-Jõesuuta 2,1%), neist mehi 45,2% ja naisi 54,8%.

Aastate järgi kujunes alevite rahvastiku arv 1. I:

1938	—	25 017
1937	—	24 534
1936	—	24 300
1935	—	23 041
1934	—	23 247
Puhas hive:		
1937	—	483 ehk 2,0%
1936	—	234 „ 1,0,,
1935	—	650 „ 2,8,,
1934	—	394 „ 1,7,,

Alevite rahvastik 1937. a.¹⁾ — Population des bourgs.

6.	1. I 1938			1. I 1937			Keskmise rahvastiku- arv 1937. a.		
	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.
	Antsla	1 612	733	879	1 598	713	885	1 581	715
Elva	2 048	963	1 085	1 901	873	1 025	2 190	975	1 215
Jõgeva	1 441	886	755	1 345	642	703	1 390	664	726
Jõhvi	2 430	1 128	1 311	2 397	1 127	1 270	2 368	1 102	1 266
Kallaste	1 580	738	842	1 507	694	813	1 472	661	811
Keila	1 143	493	650	1 045	448	597	1 114	483	631
Kil.-Nõmme	1 512	643	864	1 478	639	830	1 469	637	832
Kunda	1 917	927	990	1 888	906	982	1 897	915	982
Kärda	1 500	606	894	1 531	622	909	1 515	618	897
Mustla	1 005	450	555	972	435	537	963	432	531
Mustvee	2 087	1 219	1 468	2 770	1 280	1 490	2 680	1 228	1 462
Mõisaküla	2 410	1 134	1 276	2 414	1 146	1 268	2 390	1 138	1 252
Sindi	2 104	921	1 183	2 042	904	1 138	2 074	919	1 155
S.-Jaani	1 128	455	673	1 151	470	681	1 123	455	668
Võõpsu	491	209	282	495	207	288	492	204	288
Kokku	25 017	11 310	13 707	24 534	11 106	13 428	24 728	11 146	13 582

1934—37. a., seega 4 a. jooksul on alevite rahvastik kasvanud 1 770 in. võrra ehk 7,6%. Keskmiselt aasta kohta kasvas alevite rahvastik 1,9%, mis kasvumäär, samuti nagu linnadelgi, tunduvalt kõrgem 1922—34 ajavahemiku keskmisest (vt. tab. 7). Tabelis on parandatud S.-Jaani alevi rahvastikuarvud tagantjärele 1935. ja 36. a., mistõttu erinevad varem avaldatud andmeid ka kokkuvõtte suhtarvud. Üksikuist alevitest 1937. a. kasvumääralt oleks mainida: Keila 9,4%, Elva 7,7% ja Jõgeva 7,1%, edasi Kallaste, Mustla, Kil.-Nõmme ja Jõhvi. Nimetatud alevid osutasid ka 1922—34. a. tugevamat kasvu, seega koos Antslaga osutusid tildiselt elujõulisemaks aleviks Eestis. Rahvastik kahanes 1937. a. Kärda, Mustvees, Mõisakülas, S.-Jaanis ja Võõpsus.

Rahvastiku iive alevites (iive % aastas).

7.	1937	1936	1935	Keskm. 28. XII 1922 — I. III 1934
	Antsla	+0,9	+1,9	
Elva	+7,7	+3,4	+7,9	+3,1
Jõgeva	+7,1	+7,2	+2,2	+1,7
Jõhvi	+1,8	+4,0	+6,5	+2,4
Kallaste	+4,8	—3,1	—1,0	+0,1
Keila	+9,4	+13,2	—4,8	+4,2
Kil.-Nõmme	+2,3	+1,0	+2,0	+3,4
Kunda	+1,5	—2,0	+1,2	—1,4
Kärda	—2,0	—3,0	+6,7	—0,8
Mustla	+3,4	—0,9	+2,8	+3,5
Mustvee	—3,0	—5,4	+1,7	+0,3
Mõisaküla	—0,2	+3,4	+1,6	+0,3
Sindi	+3,0	—2,3	+6,3	+0,1
S.-Jaani	—2,0	+3,6	—3,7	+0,0
Võõpsu	—0,3	+8,8	—0,7	—1,0
Kokku — Total	+2,0	+1,0	+2,8	+1,1

¹⁾ Iga alevi rahvastikuarvu saavutamisel 1. I 1937 ja 1. I 1938, arvestades igakuise sisse- ja väljaregistreerimisega, on võetud aluseks faktiline rahvastiku arv 1. III 1934.

3. Rahvastiku ositus linna ja maa vahel.

Répartition de la population entre les villes et la campagne.

Nagu nenditud eelpool, ei ole meie linnade rahvastiku iive 1922—34. a. olnud suur. Intensiivsema iive leiame kriisija mõõdukes alates 1934. a.

tööstus-kaubanduse elavnemisega. Rahvast on aga tunduvalt rohkem valgunud maalt linnadesse ja alevisse kui seda osutavad linnade rahvastiku kasvu andmed, sest maa sündimus ületab järjekindlalt suremuse, andes seega alatiselt looduslikku juurdekasvu, kuna linnade rahvastiku looduslik liikumine on negatiivne, suremus alatiselt tunduva ülekaaluga sündimusest. Seega tuli linnadel katta maa arvel esitaks sündimuse puudujääki ja edasi maa veel kasvaks tunduvalt lisa. Maa rahvastik on kahanenud suuremal määral kui seda osutavad linnade andmed. Järelduseks sellest peab mainima linnade erilise kiire ja kõrge kasvu olematusel, eriti onne 1934. a. tagasi kuni 1922. a.-ni, siiski järjekindlat maa rahvastiku kahanemist, nagu osutavad valdade rahvastiku andmed 1922—34. a. vahel, arvatud välja vaid Võru- ja Petserimaa.

Esinev töö seletub asjaoluga, et sündimus maal ei suuda katta kadu maalt linnadesse siirdumise näol. Ja nii maa rahvastik väheneb aasta-aastalt, kuigi järjekindlalt võidetakse juurde uudismaid, luuakse uusi eluasemeid, kultuurmaapind suureneb, seega elamisvõimalused järjest avarduvad.

Järgnevas tabelis toodud vahekordi linna ja maa vahel, eriti linnade-alevite rahvastikuarve tuleb võtta teatava reservatsiooniga (näitavad teatava % määral tõelikust suuremat iivet); alloodud tab. 8 andmed osutavad siiski kujukalt rahvastiku kujunemist ühelt poolt linnadel-alevitel ja teisalt maal (valdades).

Linnade ja alevite rahvastik kasvab:

1937	—	5275	ehk 1,4%
1936	—	5084	„ 1,6,,
1935	—	6034	„ 1,7,,
1934	—	3606	„ 1,0,,

Nii alates I. III 1934 rahvaloendusest (fakt. rahvast. arv) kuni I. I 1938 on linnade ja alevite rahvastik (tõenäoliselt kõik alevit kõige lähemas tulevikus muudetakse linnadeks) kasvanud 20 599 in. võrra ehk 5,0%. Keskmiselt aastas 1,5%, mida tuleb meie oludes pidada juba võrdlemisi kõrgeks kasvumääraks.

Samal ajal vähenes maarahvastik (võrdlusele on I. III 1934 rahvaloendusel eriti arvestatud — 9 052 — arvatud maa rahvastiku juurde, samal põhimõttel ka kõigil hilisematel aastatel) järgmiselt:

1937	—	4293	ehk 0,6%
1936	—	5345	„ 0,7,,
1935	—	4158	„ 0,8,,
I. III-st 1934	—	2091	„ 0,3,,

Kokku toodud ajavahemikul vähenes maa rahvastiku arv 15 887 in. võrra ehk 2,0%, keskmiselt aastas seega 0,5%.

Võttes aga arvesse, et looduslik iive maal (sündimuse ülekaal) annab toodud aastatel plus ülejäägi ümarguselt 8 000, siis saame I. III 1934 — I. I 1938 ajavahemikul maalt lahkunute üldarvuks 24 000, neist linnadesse ca 23 000 ehk keskmiselt aastas ligi 6000.

Esitatud siseliikluse tagajärjel jagunes üleriiklik rahvastik järgmiselt:

%		
	Linnad ja alevit	Maa
I. I 1938	— 32,7	67,3
1937	— 32,3	67,7
1936	— 31,8	68,2
1935	— 31,3	68,7

Linnade ja alevite rahvastiku osatähtsus suureneb aasta-aastalt, nii et I. I 1938 võime üldisest rahvaarvust lugeda ümarguselt $\frac{1}{3}$ linna ja $\frac{2}{3}$ maarahvastikuks, I. III 1934 rahvaloendusel jagunes 31,1% linna ja 68,1% maa (valdade) rahvastikuks. Kas linnade rahvastiku kasv ka järgmistel aastatel toimub sama intensiivselt, on küsitav. 1937. a. osutas juba väikest tagasimeinekut ja 1938. jaan.-märtsi andmed osutavad samasuunalisele liikumisele.

Rahvastiku jagunemine linna ja maa vahel.

Répartition de la population entre les villes et la campagne.

8.	Rahvastiku hõlgarv Population totale	Linnades ja alevites Villes et bourgs	Maal) Campagne (avec bourgs)	Suurenemine (+) Accroissement + Vähennemine (-) Diminution -	
				Linnades ja alevites Villes et bourgs	Maal Campagne
I. I.					
1938	1 131 125 ¹⁾	370 425	760 700 ²⁾	+5 275	-4293 ²⁾
1937	1 130 143	305 150	764 993	+5 034	-5 345
1936	1 129 804	359 406	770 398	+6 034	-4 158
1935	1 127 928	363 432	774 496	+3 806	-2 091
Rahvaloend.					
I. III 1934	1 126 413	349 826	776 587 ²⁾	—	—

¹⁾ Rahvaloendusel, „eriti arvestatud“ arvatud maade juurde.

²⁾ Eelkokkuvõtte arvud.

Linnade ja alevite rahvastiku kohta enim Keskbüroo väljaandis ilmunud artiklid ja andmed:

- Linnade ja alevite rahvastik 1935/36. a., H. Reiman, Eesti Statistika nr. 185(4), lk. 198—200.
Linnade ja alevite rahvastik 1933—34. a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 164(7)—165(8), lk. 361—366.
Linnade ja alevite rahvastik 1932. a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 135(2), lk. 110—113.
Linnade ja alevite rahvastik 1931. a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 124(2), lk. 173—177.
Linnade ja alevite rahvastik 1930. a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 113(4), lk. 207—211.

TULEKAHJUD 1937. a. INCENDIES en 1937.

Sisuu: 1. Üldarvu liikumine, lk. 187. 2. Tulekahjud aastaegade järgi, lk. 187. 3. Tulekahjude põhjused, lk. 188. 4. Tekitatud kahjud, lk. 188.

I. Üldarvu liikumine. *Mouvement du nombre général.*

1937. a. tulekahjude arv ei erinenud kuigi suurel määral eelmise aasta omast, muutus kahjusumma alal oli aga tunduvalt vähenes tulekahjude arv 24 ja suurenes kahjusumma 702 tuh. kr võrra võrreldes 1936. a. Üldse registreeriti möödunud aastal 699 tulekahju (ilma riigimetsa tulekahjudeta) 723 vastu 1936. a. Neist oli 520 maal ja 179 linnas ja aleveis. Tulekahjuhtumite harvenemine toimus kahjutute tulekahjude arvel. Viimaste arv ulatus üldse 79, maal 35 ja linnas 44, olles vähenenud vastavalt 31, 15 ja 16 võrra. Kahjutud tulekahjud olid endiselt üle-

aastal eriti järsu, tõusu tulemusena kujunes tulekahjude sagedus Petserimaal jälle kaugelt suuremaks. Linnas tuli keskmiselt 3,9 ja üksikute maade järgi 1,5—11,7 tulekahju 10 000 elaniku kohta. Suurim arv langes Petseri- ja väiksem arv Valgamaale. Tallinnas märgiti möödunud aastal 66 tulekahju (1936. a. 82). Neist tekitas ainelist kahju 45, üldsummas 312 tuh. kr (1936. a. 52 ja 266 tuh. kr) ja oli kahjutu 21. Tallinnale langes 33,3% linnade tulekahjude üldarvust (kahjuga) ja 53,2% vastavast kahjusummast. Põhjuseks oli 33 juhul (73,3%) hooletus.

2. Tulekahjud aastaegade järgi. *Incendies d'après les saisons.*

Tulekahjude arv.		1937	1936
Maal		520	533
Sellest kahjuga		485	493
Linnas ja aleveis		179	190
Sellest kahjuga		135	130
	Kokku	699	723
Sellest kahjuga		620	613

kaalus linnas, tingitult eeskätt paremaid registreeri misvõimalusist. Ainelist kahju tekitanud tulekahjud milliseid järgnevas peamiselt vaatlenu, sagesid veidi, ulatudes maal 485 (1936. a. 483), linnas 135 (1936. a. 130) ja üldse 620 (1936. a. 613). 10 000 maa-elaniku kohta tuli keskmiselt 6,3 ja üksikuis mais 4,1—13,7 tulekahju, misjuures väiksem arv langes Järva- ja suurim Petserimaale. Tulekahjude sagedus oli keskmisest suurem peale Petserimaa veel Pärnu- (11,0 tulekahju 10 000 elan. kohta), Valga- (8,1), Viljandi- (7,2) ja Saaremaal (6,0). Tähen datud maad, peale Saaremaa, on paistnud silma tulekahjude rohkuselt ka varem aastail.

1932. a. alanud tulekahjude harvenemine maal, mille põhjustas eeskätt läbiviidud tulekindlustuse-tingimuste muutus, kuid ka viimaste aastate majanduslik tõus, peatus möödunud aastal. Petserimaal, kus 1934. a. tulekahjude arv 10 000 elaniku kohta osutus võrdseks keskmisega, on viimasel kolmel aastal tulekahjude sagedus pidevalt tõusnud. Selle, viimasel

ilmastikult kujunes möödunud aasta enam-vähem normaalseks. Silmapaistvam erinevus ses suhtes võrreldes eelneva aastaga avaldus sügisel sademete vähenemises. Tulekahjude sagedus maal, sõltudes suurel määral sademete rohkusest, paisus selle järeldusel järsult sügisel, kuna teisil aastaagadel vähenes väiksemal määral. Võrreldes eelmise aastaga oli tulekahjude arv suurenenud sügisel 25 ja vähenenud talvel 10, kevadel 4 ning suvel 9 võrra. Aastaegade järjekord tulekahjude rohkuselt kujunes maal järgmiseks (alanevas suunas): suvi (175 tulekahju), sügis (120), kevad (108) ja talv (82). Tulekahjude rohkuselt, nagu tavaliseltki, püsis esikohal suvi, tingitult arvukaist vabas looduses asetleidvaist ja piksetulekahjudest, ning viimasel kohal talv. Sügis ja kevad on tulekahjude sageduselt teineteisele lähedased, mistõttu nende vaheline kohtade vahetus on sagedane. Vabas looduses tekkivaid ja piksetulekahjusid esineb linnas minimaalselt, mis peamiselt põhjustab aastaegade väiksema erinevuse tulekahjude sageduse suhtes. Erandi moodustab vaid talv, püsid järjekindlalt esikohal tulekahjude rohkuselt linnas. Tulekollete kasustamine, mis on sagedamaid tuletekkimise põhjusti, koondub linnas suurelt osalt talvele, kuna samal ajal pikse, metsa ja teised vabas looduses asetleidvad tulekahjud, mis peamiselt põhjustavad maa ülekaalus suhtes, peagu ei esine, siis tulekahjude sageduselt maa ja linn teineteisest palju ei erine talvel. Teisil aastaagadel ja ka üldse on linnas tulekahjud suhteliselt harvemad kui maal. 1937. a. tuli 10 000 elaniku

Suhtarve tulekahjust — Nombres relatifs sur les incendies.

	Maad — Arrondissements				Linnad ja alevikud Villes et bourgs				Kokku — Total			
	1937		1936		1937		1936		1937		1936	
	Üldse	Kahjuga	Üldse	Causant dommage	Üldse	Kahjuga	Üldse	Kahjuga	Üldse	Kahjuga	Üldse	Kahjuga
Arv 10 000 elaniku kohta — Par 10 000 habitants.												
Viru	5,0	4,7	6,8	5,8	8,1	2,6	4,1	2,6	4,5	4,1	6,1	4,9
Järva	4,3	4,1	5,3	4,5	5,0	4,0	1,0	1,0	4,4	4,1	4,6	3,9
Harju	4,9	4,5	4,4	3,6	5,2	3,6	5,8	3,8	5,1	3,0	5,3	3,7
Lääne	5,4	4,5	8,1	7,4	4,9	1,6	4,9	1,0	5,3	4,3	7,9	6,9
Suure	7,0	6,6	6,8	6,2	4,5	4,5	6,7	2,2	6,8	6,4	6,8	5,9
Pärnu	12,1	11,0	8,4	7,1	7,0	6,2	9,7	7,7	10,7	9,7	8,8	7,3
Viljandi	7,5	7,2	10,2	9,0	2,4	4,4	4,3	3,7	6,4	6,1	8,9	7,9
Tartu	5,0	4,2	5,8	5,7	6,0	4,3	5,1	3,1	5,4	4,2	5,6	4,7
Valga	8,1	8,1	8,5	8,1	1,5	1,5	4,5	4,5	5,9	5,9	7,1	6,0
Võru	5,4	5,3	5,1	5,1	8,2	8,2	2,7	2,7	5,7	5,5	4,0	4,0
Petseri	13,9	13,7	9,6	9,6	11,7	11,7	7,0	7,0	13,8	13,6	9,6	9,4
Kokku — Total	6,8	6,3	6,9	6,3	5,1	3,9	5,4	3,7	6,3	5,5	6,5	5,5
100 tulekahjust oli:												
Jaotus aastanegade järgi — Répartition d'après les saisons en %.												
Talvel — <i>En hiver</i>	16,7	16,9	18,4	19,0	40,2	37,8	33,1	33,1	22,7	21,5	22,3	22,0
Kevadel — <i>Au printemps</i>	21,9	22,3	22,0	23,2	20,6	21,5	26,3	27,7	21,6	22,1	23,1	24,2
Suvel — <i>En été</i>	37,9	36,1	40,5	38,1	10,6	10,2	23,2	23,1	33,2	32,4	35,9	34,9
Sügisel — <i>En automne</i>	23,5	24,7	19,1	19,7	10,6	21,5	17,4	16,1	22,5	24,0	18,7	18,9
100 tulekahjust tekitasid:												
Jaotus põhjuste järgi — Causes des incendies en %.												
Hooletus — <i>Imprudence</i>	46,9	45,6	51,8	53,0	61,4	63,7	52,1	53,1	50,7	40,5	51,9	53,0
Korratud tuleasemed — <i>Desordre des cheminées</i>	18,1	18,6	14,6	15,1	11,7	12,6	14,7	17,7	16,5	17,3	14,7	15,7
Sädemed ja tahma põlemine — <i>Étincelles, suie enflammée</i>	8,5	8,2	6,6	8,8	8,4	3,0	11,0	6,2	8,4	7,1	10,1	7,8
Pikne — <i>Poudre</i>	10,9	11,5	6,5	7,0	1,7	2,2	—	—	8,6	9,5	4,8	5,6
Süttamine — <i>Incendie volontaire</i>	5,0	4,7	7,9	7,7	2,8	3,0	2,6	2,3	4,4	4,3	6,5	6,5
Arvatav süütamine — <i>Incendie volontaire présumé</i>	5,0	5,4	6,4	6,2	1,7	2,2	1,1	1,5	4,1	4,7	5,0	5,2
Teadmata ja muud — <i>Inconnu</i>	5,6	6,0	3,2	2,7	12,3	13,3	17,9	19,2	7,3	7,6	7,0	6,2
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

kohta tulekahjusid: üldse — maal 6,3, linnas 3,9, talvel vastavalt 1,1 ja 1,5, kevadel 1,4 ja 0,8, suvel 2,3 ja 0,8 ning sügisel 1,5 ja 0,8.

3. Tulekahjude põhjused.

Causes des incendies.

Üksikute tulekahjupõhjuste järgi kõikis tulekahjude arv 10 000 elaniku kohta 0,4—2,9 maal ja 0,1—2,5 linnas. Maal olid tulekahjud arvukamad kõigi põhjuste järgi, arvatud välja teadmatuil ja muil põhjusil alanud tulekahjud, mis olid endiselt suhteliselt sagedamad linnas. Viimaseid tulekahjusid märgiti linnas üldse 18 ehk 10 000 elaniku kohta 0,5 ja maal vastavalt 29 ja 0,4.

Hooletus esines endiselt tuletekkimise sagedaima põhjusena. Hooletusest tekkis üldse 307, maal 221 ja linnas ning aleviis 86 tulekahju. Tulekahjude üldarvust langes tähendatud rühmale üldse 49,5%, maal 45,6% ja linnas 63,7%. Võrreldes eelmise aastaga osutus tulekahjude arv ja osatähtsus väiksemaks üldse (—18) ja maal (—35) ning suuremaks linnas (+17). Hooletus avaldus 52 juhul, puudulikud järelevalves kütmisel ja nimelt maal 44 ning linnas 8 juhul, liigkütmisses üldse 34, maal 21 ja linnas 13 juhul, laste tulega mängimises vastavalt 41, 36 ja 5 juhul ning muul viisil tulega ja tulekardetavate ainetega hooletult käitumises 180, 120 ja 60 juhul. Hooletuse osatähtsus tulekahjupõhjusena on tegelikult veelgi suurem, kuna teised põhjused kujutavad endast suu-

relt osalt vaid hooletuse eriliike, näit.: korratud tuleasemed, sädemed, tahmapõlemine ja muud, mille algpõhjuseks on enamasti samuti hooletus.

Korratuist tuleasemest sai alguse üldse 107, maal 90 ja linnas 17 tulekahju, mis moodustas tulekahjude üldarvust vastavalt 17,3%, 18,6% ja 12,6%. Seda liiki tulekahjud sagesid üldse (+11) ja maal (+17) ning harvenesid linnas (—6). Vastavalt muutus samuti nende osatähtsus. Arukamad olid need tulekahjud endiselt Petserimaal, ulatudes 24, mis on üle 1/4 selliste tulekahjude üldarvust maal ja Petserimaal üldse registreeritud tulekahjust.

Sädemeist ja tahmapõlemisest sai alguse üldse 44, maal 40 ja linnas 4 tulekahju. Tähendatud tulekahjud püsisid arvult endisina maal ja vähenesid linnas (—4), kuna osatähtsusest kahanesid vaevast märgatavalt maal ja üle poole võrra linnas, moodustades vastavalt 8,2% ning 3,0% tulekahjude üldarvust. Neist tulekahjustest koondus enamuse kevad- ja suvekuule (vedurisädemeist tekkinud metsapõlemised jne.).

1937. a. suvi kujunes aikeserohkeks, mis põhjustas piksetulekahjude järsu sagemise. Pikselõõgist algas maal 56 ja linnas 3 tulekahju, mis on rohkem mullusest 22 ja 3 võrra ja moodustab tulekahjude üldarvust 11,5% (1936. a. 7,0%) ja 2,2% (1936. a. —). Valdav enamuse neist langes suvele, muu osa kevadele ja sügisele (linnas 1).

Süütamiste arv näitab viimaseil aastail vähene-
mise kalduvust. Selles avaldub teatud määral ma-
janduse tõususuunalise arengu mõju. Mõõdunud
aastal ulatus süütamisest ja arvatavasti süütamisest
tekkinud tulekahjude arv üldse 56, neist maal 49
ja linnas 7, mis annab tulekahjude üldarvust 9,0%,
10,1% ja 5,2%. Süütamistulekahjude arv vähenes
üldse 16 ja maal 18 võrra ning suurenes linnas 2 võrra
võrreldes eelmise aastaga. Sagedamad olid süütami-
sised Petseri- (10), Võru- (8), Pärnu- (7) ja Tartu-
maal (7).

Teadmatuil ja mitmesuguseil muil põhjusil alanud
tulekahjusid registreeriti üldse 47, maal 29 ja lin-
nas 18, mis moodustab üldarvust vastavalt 7,6%,
6,0% ja 13,3%. Arv kujunes suuremaks kui eelmisel
aastal üldse (+9) ja maal (+16) ning väiksemaks
linnas (-7). Muil põhjusil tekkinud tulekahjudena
arvestati muuseas töötamisel (peamiselt tööstusruumes)
tekkinud tulekahjud (maal 10, linnas 7), elektri-
juhtmeist (maal 3, linnas 6) ja isesüütamisest (maal 3,
linnas 2) alanud tulekahjud.

Kahjusumma 1 000 kr.

	1937	1936
Maad	1 410	894
Linnad ja alevid	587	401
Kokku	1 997	1 295

4. Tekitatud kah- jud.

Domages causés.

Tulekahjude sageduse ligikaud-
sel püsimisel suurenes neist
tekitatud aineskahjusumma
tunduvalt. Tulekahjude läbi hävis varasid 1937. a.
üldse 1 997 tuh. kr, maal 1 410 tuh. kr ja linnas
587 tuh. kr väärtuses ehk vastavalt 54,2%, 57,7%
ja 46,4% rohkem kui eelmisel aastal. Keskmine
kahjusumma ulatus üldse 3,22 tuh. kr, maal 2,91 tuh. kr
ja linnas 4,35 tuh. kr., vastavalt 2,11 tuh. kr, 1,85 tuh. kr
ja 3,09 tuh. kr vastu eelmisel aastal. Kasv toimus
valdavas osas suurtulekahjude arvel. Suurtulekahjusid
(s. o. kahjusummaga vähemalt 10 000 kr) oli mõõ-
dunud aastal maal 26, üldsummas 692 tuh. kr (1936. a.
9 ja 200 tuh. kr) ja linnas 8, üldsumмага 481 tuh. kr
(1936. a. 11 ja 303 tuh. kr).

Toodud tabelis on arvestatud erametsa põlemi-
sed, riigimetsa põlemised jäid aga arvestamata. Riigi-
metsamajanduse büroo andmeil registreeriti mõõdunud
aastal 166 riigimetsatulekahju. Need langesid ajale
aprillist oktoobrini ja nimelt märgiti aprillis 21, mais
52, juunis 73, juulis 10, augustis 7 ja oktoobris 3
tulekahju. Tuletekkimise põhjusina märgiti: tule üle
metsapiiri tungimist 8, raudteevedurist 8, tulega
hooletult käitumist 51 ja kuritahtlikku süütamist
4 juhul. Tuletekkimise põhjust ei läinud korda selgi-
tada 95 juhul. Metsatulekahjustest tekkis riigile
kahju 34 592 kr, sellest kustutamisekuluna 2 394 kr
(1936. a. 27 440 kr ja 2 609 kr). Metsatulekahjud

Tulekahju keskmine kahjusumma (1 000 kr).

	Maad		Linnad ja alevid		Kokku	
	1937	1936	1937	1936	1937	1936
Viru	1,46	1,94	0,38	0,52	1,28	1,23
Järva	6,23	1,09	0,69	0,51	5,31	1,08
Harju	1,65	2,14	6,01	4,74	4,19	3,69
Lääne	3,07	2,13	1,35	2,00	3,02	2,13
Saare	4,53	1,02	0,20	0,08	4,29	0,99
Pärnu	8,12	2,85	7,11	2,03	3,82	2,26
Viljandi	4,46	2,28	1,83	0,63	4,23	2,07
Tartu	2,12	2,23	2,54	1,89	2,28	2,15
Valga	2,57	2,73	1,08	0,13	2,44	2,15
Võru	3,27	1,94	5,48	1,50	3,50	1,92
Petseri	2,23	0,92	2,56	8,64	2,25	1,30
Kokku	2,91	1,85	4,35	3,09	3,22	2,11

olid arvukamad Viru (26 juhtumit) ja ulatuslikumad
maa-alalt ja kahju suuruselt Tartumaal (559,5 ka
ja 16 159 kr).

Suurtulekahjude arv ja summa.

	Maad		Linnad ja alevid	
	Arv	Kahju 1 000 kr	Arv	Kahju 1 000 kr
Viru	—	—	—	—
Järva	3	104	—	—
Harju	1	11	4	289
Lääne	3	43	—	—
Saare	4	125	—	—
Pärnu	2	63	1	100
Viljandi	1	121	—	—
Tartu	3	44	1	60
Valga	3	38	—	—
Võru	3	51	1	20
Petseri	3	92	1	12
Kokku	26	692	8	481
1936. a.	0	200	11	303

Hoonete alal ilmnevat tulehävitustõu erinevust
sõltuvalt tarvitatud ehitusmaterjali liigist selgitavad
järgnevad andmed. Tule läbi sai kannatada maal
kokku 622 hoonet, neist 59 kivi-, 504 puu- ja 59 sega-
ehitist. Põlemise läbi tekitatud kahju moodustas
kiviehitistel 95 tuh. kr, puuehitistel 471 tuh. kr ja
segaehitistel 164 tuh. kr. Linnas ja alevis ulatus
põlenud hoonete koguarv 111, sellest 20 kivi-, 75 puu-
ja 16 segaehitised ning põlemisest tekkinud kahju-
summa kiviehitistel 112 tuh. kr, puuehitistel 117 tuh. kr
ja segaehitistel 40 tuh. kr. Tulekahju läbi kaotasid
hooned omast väärtusest: kivihooned — maal 79,7%,
linnas 6,4%, puuhooned vastavalt 79,1% ja 18,4%
ning segahooned 75,9% ja 11,3%.

Vastukäivaks varemale andmeile kujunes tule-
hävitustõu intensiivsus kiviehituste alal maal. Kui
senini oli tulehävitustõu suurim puuehitiste juures,
siis mõõdunud aastal ilmnis suurim väärtuse kaotus
kiviehitistel maal. Tingitud oli see ebareeglipärasus
peamiselt kolmest suurtulekahjust, millede hävisid
suuresummalised (47 tuh. kr) kivihooned sajabrotsen-
diliselt.

Tulekahjude arv ja kahjusumma (kroonides) üksikulis mais, linnas ja alveits põhjuse fargi 1937. a.
Nombre d'incendies et leur répartition d'après les causes, saisons et dommage (en kr) en 1937.

Table with multiple columns: Hooletus Imprudence, Korratud tuleasemed Désordres des cheminées, Sädemed, tahma põlemine - Étincelles, suite enflam., Pikne Foudre, Süttamine Incendie volontaire, Arvatav süttamine Incendie volontaire présumée, Muud ja teadmata Inconnu, Kokku Total. Sub-columns include Arv (Number) and Kahjusumma kr (Damage in kr).

1. Talvel - En hiver, 2. Kevadel - Au printemps, 3. Suvel - En été, 4. Sügisel - En automne.

Maad - Arrondissements.

Main data table listing various regions (Viru, Järva, Harju, Lääne, Saare, Pärnu, Viljandi, Tartu, Valga, Võru, Petsari) with their respective fire statistics and damage amounts across different categories and seasons.

Kokku maad - Total pour arrondissements.

Summary table for all regions, showing total counts and damage amounts for each category and season.

Tulekahjude arv ja kahjusumma (kroonides) üksikuis mais, linnus ja aleviis põhjuste järgi 1937. a. (järg).
 Nombre d'incendies et leur répartition d'après les causes, saisons et dommage (en kr) en 1937 (suite).

	Hooletus Imprudencce		Korradud tulesaemed Désordre des cheminées		Sädemed, tahma põle- mine — Etiin- celles, suite enflam.		Pikne Foudre		Süütamine Incendie volontaire		Arvatav süütamine Incendie volontaire présomée		Muud ja teadmata Inconnu		Kokku Total			
	Arv Nombre	Kahjusumma kr Dommage en kr	Arv	Kahjusumma kr	Arv	Kahjusumma kr	Arv	Kahjusumma kr	Arv	Kahjusumma kr	Arv	Kahjusumma kr	Arv	Kahjusumma kr	Arv	Kahjusumma kr		
	Üldse-Total	Kahjuga Caussant dommage	Üldse	Kahjuga	Üldse	Kahjuga	Üldse	Kahjuga	Üldse	Kahjuga	Üldse	Kahjuga	Üldse	Kahjuga	Üldse	Kahjuga		
Linnad ja alevid — Villes et bourgs.																		
Viru	1 4	3 785	2 2	2 2010										1 1	118	7 0	2914	
	2 2	1 5												2 2	1 5	2 1	5	
	3 1													3 1		3 1	492	
Kokku	7 7	5 890	2 3	2 260				492						7 7	5 890	2 3	2 260	
1936. a.	12 7	1 884	2 2	2 050										12 7	1 884	2 2	2 050	
Järva	1 1	1 800												1 1	1 800	1 0	1 800	
	2 1													2 1		2 2	350	
	3 1													3 1		3 2	1 328	
Kokku	4 4	3 276												4 4	3 276	5 4	2 748	
1936. a.	1 1	1 605												1 1	1 605	1 1	605	
Harju	1 22	16 14 932	8 1	900	3									1 1	30 347	20 18	46 179	
	2 7	7 101 198	2 2	850	1 1	30			1 1	525			2 2	3 5 749	13 11	107 472		
	3 15	8 11 605	1 1	1 940				1 1	688				3 3	2 152 089	21 18	164 564		
	4 13	11 15 822	1 1	1 940				1 1	688				4 4	2 1 200	18 14	18 100		
Kokku	57 42	143 057	6 4	3 670	6 1	30		2 2	1 525				5 7	188 388	81 56	336 305		
1936. a.	43 28	92 022	10 9	2 885	14 4	16 657		2 2	1 1 128	1 1	2 000		19 14	165 013	89 59	279 705		
Lääne	1 1	1 1 350												1 1		1 1	1 350	
	2 1													2 1		2 2	400	
	3 1													3 1		3 1	80	
Kokku	1 1	1 350												1 1	1 350	3 1	1 350	
1936. a.	2 1	2 000												2 1	2 000	3 1	2 000	
Saare	1 1	1 230												1 1	1 230	1 1	230	
	2 1													2 1		2 2	490	
	3 1													3 1		3 1	80	
Kokku	1 1	1 170												1 1	1 170	1 1	170	
1936. a.	2 2	2 490												2 2	2 490	2 2	490	
Pärnu	1 4	3 3 950	1 1	5 440										1 1	37	6 5	9 427	
	2 1	1 630	1 1	250	1 1	500								2 2	688	5 5	2 018	
	3 2	2 1 240												3 2		2 2	1 240	
	4 1	1 170	1 1	220	1 1	500			1 1	832			2 2	2 100 043	5 4	101 095		
Kokku	9 7	6 5 820	3 3	5 910	2 1	500			1 1	832			5 5	5 100 715	19 16	113 780		
1936. a.	7 7	17 719	0 5	6 626	3 3	9 605			2 1	3 050			5 4	3 768	25 20	40 667		
Viljandi	1 2	2 2 000												1 1		3 3	6 300	
	2 1	1 1 000												2 1		2 2	400	
	3 1													3 1		3 1	80	
Kokku	3 3	3 600												3 3	3 600	4 4	7 300	
1936. a.	6 5	1 805												6 5	1 805	7 6	3 805	
Tartu	1 13	11 7 853	4 3	915	2									1 1	200	21 15	8 468	
	2 6	3 2 597	1 1	300	2 1	10								2 1		9 4	2 607	
	3 2	2 60 604	1 1	55					1 1	150			1 1	2	6	61 061		
	4 1	1 1 270	2 2	360	5 1	60			1 1	150			5 5	3 1 854	4 4	1 410		
Kokku	23 17	70 555	8 6	1 270	4 1	10			1 1	150			5 5	3 1 854	41 29	73 546		
1936. a.	17 11	4 168	7 5	360	5 1	60			1 1	150			6 4	35 029	35 21	39 607		
Valga	1 1	1 2 150												1 1		1 1	2 150	
	2 1													2 1		2 2	400	
	3 1													3 1		3 1	80	
Kokku	1 1	1 2 150												1 1	1 2 150	2 2	2 150	
1936. a.	4 4	416												4 4	416	6 6	785	
Võru	1 2	2 24 120												1 1		1 1	650	
	2 1	1 3 631												2 1		3 3	24 105	
	3 1													3 1		3 1	650	
	4 1	1 3 631												4 1	1 3 631	1 1	3 631	
Kokku	3 3	27 751												3 3	27 751	6 6	32 888	
1936. a.	1 1	1 1 000												1 1	1 4 412	2 2	2 888	
Petseri	1 3	3 12 390												1 1		2 2	3 000	
	2 1	1 300												2 1		2 2	400	
	3 1	1 300												3 1		3 1	101	
Kokku	3 3	12 390												3 3	12 390	3 3	12 390	
1936. a.	2 2	24 420	1 1	1 500										2 2	24 420	3 3	26 920	
Kokku linnad ja alevid — Villes et bourgs.																		
Kokku linnad ja alevid	48 28	97 31 156	10 7	9 271	6 1	510			2 2	600			2 2	4 350	6 5	80 719	72 51	75 496
	2 19	144 440	2 1	250	5 2				2 2	150			5 5	6 887	37 29	152 187		
	3 22	15 79 150	3 3	1 180	2 1	80		2 2	598	1 1	5		4 4	8 152 091	35 26	238 149		
	4 17	15 15 943	6 6	2 765	2 1	5		2 1	638	2 1	822		7 7	5 106 009	35 29	126 192		
Kokku	110 86	270 639	21 17	13 416	15 4	545		3 3	1 231	5 4	1 582		3 3	4 355	22 18	295 206	179 135	587 024
1936. a.	90 60	145 518	28 23	15 420	22 8	26 212		5 5	4 178	2 2	2 119		24 25	207 777	190 180	401 225		
Kokku kokku — Totaux généraux.																		
Kokku — Total	1 94	80 64 801	33 33	165 409	10 4	17 445			8 3	6 230			5 5	11 525	9 8	35 739	150 193	800 949
	2 75	67 842 901	24 22	29 631	18 14	48 269			5 5	8 938			14 14	44 175	151 137	580 589		
	3 101	79 226 878	26 25	49 714	22 18	72 492			8 8	35 173			13 12	186 423	232 201	706 892		
	4 84	81 136 808	27 27	22 817	9 8	34 743			1 1	638			12 10	12 239	9 9	13 506	15 149	408 681
Üldse — Gr. total	354 307	770 988	115 107	267 471	59 44	172 949			31 27	66 817			29 29	112 717	51 47	454 267	699 620	1996 611
1936. a.	375 325	552 179	106 96	117 698	73 48	197 549			35 34	72 427			47 40	79 800	36 32	58 696	51 38	217 718

Tulekahju puhul vigastada- ja surmasaanute arv kerkis 1937. a. järsult. Seda põhjustas ohvriterohke tuleõnnetus Kilingi-Nõmme algkoolis. 49 tulekahju puhul sai tules surma 5 isikut (maal 4 ja K.-Nõm-

mel 1) ja vigastada 128 (maal 48 ja linnus ning alevs 80, neist K.-Nõmmel 70). Viimaseist suri saadud vigastuste tõttu hiljem 19 isikut (maal 2, linnus ja alevs 17, neist K.-Nõmmel 16).

Andmeid põlenud varanduste, nende omanike ja varanduste tule vastu kindlustamise kohta.

	1937	1936	1935	1934		1937	1936	1935	1934
	Tule läbi kannatanud hoonete oman. arv	686	554	621		707	Tulekahju läbi sai hoonete omanik keskmiselt kahju kr:		
Neist maal	481	452	511	586	Maal	1 510	1 263	984	1 329
Kannatanud hoonete arv	733	698	727	838	Linnus ja alevs	2 562	1 902	2 350	6 207
Neist maal	622	541	601	752	Hooned kaotasid tule läbi keskmiselt oma väärtusest %:				
Hoonete väärtus enne tulekahju 1 000 kr	3 675	3 084	3 767	4 693	Maal	78,5	71,3	56,0	57,2
Sellest maal	929	801	899	1 362	Linnus ja alevs	9,8	8,5	9,8	22,5
Hoonete põlemisest saadud kahju 1 000 kr	998	765	785	1 530	Hoonete omanikest olid hooned tule vastu kindlustanud %:				
Sellest maal	729	571	503	779	Maal	68,0	68,0	66,9	66,0
Kindlustuste arv (tule vastu)	423	398	444	490	Linnus ja alevs	88,6	81,4	85,0	85,1
Neist maal	350	310	342	387	Hoonete väärtuse üldsummast oli tule vastu kindlustatud %:				
Kindlustuste summa 1 000 kr	2 185	1 756	2 546	3 782	Maal	57,2	62,5	59,3	61,3
Sellest maal	531	601	533	835	Linnus ja alevs	60,2	55,0	70,2	88,5
Muu varandus:					Põlenud muu vara omaniku keskmine kahju kr:				
Tule läbi kannatanud muu vara oman. arv	711	699	865	979	Maal	1 164	556	539	780
Neist maal	585	581	671	809	Linnus ja alevs	2 516	1 764	1 938	8 885
Muu vara põlemisest saadud kahju 1 000 kr	698	530	733	2 133	Muu vara omanikest olid vara tule vastu kindlustanud %:				
Sellest maal	681	323	362	681	Maal	10,9	9,5	4,9	5,6
Kindlustuste arv (tule vastu)	102	95	81	97	Linnus ja alevs	80,2	33,9	24,7	30,6
Neist maal	64	55	33	45					

Tulekahjude kohta Keskbüroo väljaandis ennem ilmunud artiklid ja andmed:

Tulekahjud 1936. a., V. Feldman, Eesti Statistika nr. 135(4) 1937. a., lk. 182—187.
Tulekahjud 1935. a., V. Feldman, Eesti Statistika nr. 173(4) 1936. a., lk. 200—206.
Tulekahjud 1934. a., V. Feldman, Eesti Statistika nr. 161(4) 1935. a., lk. 201—205.

K. Rumma.

IMIKUTE SUREMUS 1936. a.
MORTALITÉ des NOURRISSONS en 1936.

Sisu: 1. Imikute suremusest üldse, lk. 192. 2. Imikute suremus sündimise järjekorra järgi, lk. 193. 3. Imikute suremus linnades ja maades, lk. 194. 4. Imikute suremus vanuse järgi, lk. 194. 5. Imikute surmapõhjused, lk. 196. 6. Imikute suremus veerandastate järgi, lk. 197.

1. Imikute suremusest üldse.

Mortalité des nourrissons en générale.

Suremuse üldkoefitsient 1 000 elaniku kohta oli 1922. a. 16,6 ja 1936. a. 15,6, seega on suremus 15 aasta kestel meil vähenenud 1,0 punkti ehk 6,0%.

Imikute suremus 1 000 sama aasta sündinu kohta näitab 1931. a. (102,8) peale järjekindlat langust; langus oli eriti suur 1932. a. (96,8), nimelt 6 punkti ehk 5,8%, kuna järgmisel aastal vähenemine oli 2,8 ehk 2,9%, 1934. a. 2,9 ehk 3,1%, 1935. a. 1,8 ehk 2,0% ja 1936. a. ainult 0,1 võrra ehk 0,1%.

¹⁾ 1 000 samal ja eelneval aastal sündinu kohta.

Imikute suremuses paistab eriti silma poeglaste kõrge suremus, kuna tütarlaste hulgas see on märksa madalam. Nii oli 1934. a. poeglaste suremus tütarlastest suurem 34,2%¹⁾ ja 1935. a. ja 1936. a. suurem samal määral 33,0%:33,2%. See nähtus peab paika ka abielussündinute ja vallaslaste seas. 1934. a. suri abielussündinud poeglastest 37,1% enam tütarlastest ja vallaslastest suri poeglapsi 21,0% enam. 1935. a. aga suri abielussündinud poeglastest 35,9% enam ning vallaslastest suri poeglapsi 17,7% enam tütarlastest. 1936. a. suri abielussündinud poeglapsi enam

tütartlastest 31,6% ja vallaslastest poeglapsi enam vallaslastest tütartlastest 40,5%.

Suurt erinevust on märgata imikute suremuses vanemate perekonnaseisu järgi, nimelt abielussündinud ning vallaslaste suremuskoefitsiendis. Nõnda suri 1925—29. a. vahemikus abielussündinud imikuist, arvatud 1 000 sama ja eelmise aasta sündinu kohta,

Imikute suremus — Mortalité des nourrissons.

1.	Elussündinute üldarv Naisances totales	Sarnud imikute üldarv Mortalité des nourrissons	Imikute suremus 1 000 sama aasta elussündinu kohta — Pour 1 000 enf. nés-vivants de la même a.	1 000 sama ja eelmise aasta elussündinu kohta Pour 1 000 enf. nés-vivants durant la même année et l'année précédente		
				Üldse Total	Abielus Légitim.	Vp. abielu Illégitim.
1936 . . .	18 222	1 626	89,23	90,05	84,99	130,05
P. — G. . .	0 320	0 53	102,25	102,42	96,20	160,89
T. — F. . .	8 902	673	75,60	76,90	73,14	114,47
1935 . . .	17 891	1 588	89,32	90,81	85,52	140,74
1934 . . .	17 305	1 570	91,07	88,75	82,83	141,35
1933 . . .	18 208	1 731	93,97	90,17	83,59	146,84
1932 . . .	19 742	1 911	96,80	97,37	89,98	164,19
1930—34 . .	18 847	1 881	97,15	96,23	89,96	164,64
1925—29 . .	19 800	2 152	108,36	107,10	101,49	171,98
1922—24 . .	22 014	2 821	119,06	118,07	111,99	207,09

101,5 imikut ja vallaslastest 172 imikut, ja 1930—34. a. vahemikus abielussündinud imikuist 90 ning vallaslastest 154,6. 1935. a. oli abielussündinud imikute suremuskoefitsient 85,5 ja vallaslastel 140,7, seega ületades esimese 55,2 juhuga. 1936. a. oli abielussündinud imikute suremuskoefitsient 85,0 ning vallaslastel 139,1. Nii suri vallasimikuid ligi $\frac{2}{3}$ rohkem kui abielussündinud imikuid.

Muidugi mõista mõjustab vallasimikute suremust eisteks üldine moraalne depressioon, teiseks puudub

neil normaalne perekondlik hoolitsus, mille juures sageli on katkenud side ema ja imiku vahel. Imik on tihti olude tõttu emast eemaldatud pikemaks ajaks, mille tagajärjel kaob võimalus imiku loomulikuks toitmiseks ja ka ema suurem hoolitsus. Vallasimikute suurt suremust mõjustab tunduvalt ka nende kaasasündinud kehaline nõrkus, mis on tingitud imikute emade halvast sotsiaalsest seisundist raseduse vältel. Aetatult halvemaalse elutingimusesse nii hoolitsemise kui toitude suhtes jääb vallasimikute suremus abielussündinud imikuist ikkagi märksa suuremaks ja vallasimikute olukorra parandamine võiks tuua imikute suremuses tunduvalt vähenemist.

2. Imikute suremus Imikute suremus sündimise sündimise järje- järjekorra järgi 100 samal korra järgi. ja eelmisel aastal elussündinu kohta näitab, et sündimise

L'ordre de naissance des nourrissons décédés.

järjekord mõjustab suuresti imikute suremust. 1930—34. a. keskmistel on I, II ja III-na sündinud imikute suremus madalam kui seda on järgnevalt IV, V ning VI ja enam sündinuil. Seda olukorda näeme ka vaadeldes üksikute aastate kaupa alates 1930—36. a. 1936. a. näeme sündimise järjekorras väikest olukorra paranemist selles mõttes, et viiendana sündinud asuvad järjekorras kolmandale kohale. Sündimise järjekorra suurenemisega suureneb ka imikute suremuskoefitsient. Sellest peab järeldama, et hiljem sündinud imikud on vähem elujõulised kui seda on varem sündinud ja sündimise järjekorrast on teatud määral tingitud imikute tervislik seisund. Kahtlemata imikute suremust sündimise järjekorra suhtes mõjustavad ema eluiga, rahvus, majanduslik olukord ja vanemate perekonnaseis ning ema tervislik seis. Laste arvu suurenemine perekonnas toob kaasa väik-

Imikute suremus sündimise järjekorra järgi 1930—36. a. (100 samal ja eelmisel aastal elussündinu kohta).
L'ordre de naissance des nourrissons en 1930—36 (pour 100 enf. nés-vivants durant la même année et l'année précédente).

2.	I	II	III	IV	V	VI ja enam et plus	Teadmata Inconnu	Kokku Total
Sündinute üldarv — Naisances totales:								
1936. a. . .	6 750	4 592	2 706	1 631	989	1 587	8	18 222
M.	3 474	2 317	1 396	811	523	792	7	9 320
N.	3 285	2 275	1 310	820	466	745	1	8 902
1935. a. . .	6 632	4 423	2 651	1 606	1 001	1 551	22	17 891
M.	3 457	2 293	1 396	790	500	839	15	9 290
N.	3 175	2 136	1 255	816	501	712	7	8 601
Imikute suremus — Mortalité des nourrissons:								
1936. a. . .	498	350	222	140	81	196	189	1 626
M.	306	201	128	85	42	117	74	953
N.	192	149	94	55	39	79	85	673
1935. a. . .	634	305	210	135	111	199	104	1 588
M.	314	177	120	88	64	121	62	941
N.	220	128	90	52	47	78	42	657
100 elussünd. kohta — Pour 100 enf. nés-vivants:								
1936. a. . .	8,13	8,48	9,07	9,44	8,84	13,84	—	9,00
M.	0,57	0,45	0,95	11,49	8,79	15,54	—	10,24
N.	6,59	7,48	8,11	7,45	8,88	11,93	—	7,69
1935. a. . .	8,88	7,44	8,61	8,07	11,88	13,94	—	9,08
M.	10,04	8,20	9,50	11,21	13,48	15,85	—	10,31
N.	7,53	6,80	7,59	6,90	10,12	11,72	—	7,75
1934. a. . .	8,18	7,92	8,62	10,13	12,08	11,46	—	8,88
1933. „ . .	8,04	8,25	7,94	9,97	9,49	13,06	—	9,02
1932. „ . .	9,50	8,65	8,82	10,38	11,56	13,37	—	9,74
1931. „ . .	9,47	8,60	9,27	13,16	12,65	14,86	—	10,29
1930—34. a.	9,10	8,88	8,74	11,07	11,06	13,60	—	9,62

sema hoolitsemise emalt ajapuuduse ja töökoormuse tõttu, samuti kasvab ainealine kitsikus.

3. Imikute suremus linnades ja maades.

Répartition géographique de la mortalité des nourrissons.

1930—34. a. oli imikute suremuse % üldsuremusest linnades 5,9 ja maal 10,8. 1936. a. oli see protsent linnades 6,0 ja maades 10,5.

Imikute suremus linnades ja maades 1 000 samal ja eelmisel aastal sündinud imiku kohta oli 1930—34. a. linnades 80,9, maades 99,9, seega 19 juhu ehk 23,5% võrra enam linnadest. 1934. a. ületasid maad linnu 11,0 juhuga 13,8%, 1935. a. — 13,0 ehk 17,5%

Imikute suremus linnades ja maades.
Répartition géographique de la mortalité des nourrissons.

3.	Surumud imikute arv 1936 Mortalité des nourrissons en 1936	1 000 samal ja eelmisel aastal sündinud kohta Pour 1 000 enf. nés-vivants durant la même année et l'année précédente	
		1934	1935
Linnad — Villes	287	76,72	79,58
Üle 100 000 elan. — Plus de 100 000 habit.	74	40,63	60,72
10 000—100 000 elan. — 10 000—100 000 habit.	174	97,92	85,44
Alla 10 000 elan. — Moins de 10 000 habit.	39	32,45	95,92
Maad — Arrondissements	1 339	93,53	93,51
Viru	177	88,02	103,70
Järva	64	77,48	81,24
Harju	118	84,35	83,04
Lääne	106	88,11	100,71
Saare	80	89,49	95,54
Pärnu	78	85,08	87,08
Viljandi	71	72,08	78,14
Tartu	193	90,10	75,24
Võlga	43	92,47	82,25
Võru	90	09,38	85,73
Petseri	304	105,02	151,00
Kokku — Total	1 626	90,05	90,81

ning 1936. a. — 16,8 ehk 21,9%. Vaadeldes imikute suremust maades üksikute aastate viisi ilmneb nende suremuse vähenemine. Näiteks 1931. a. oli maades imikute suremuskoefitsient 107,0 ja 1936. a. 93,5, vähenemine 13,1%. Linnades on imikute suremuskoefitsient samal ajal püsinud enamvähem ühel ja samal tasemel, tehes kõikumisi suurenemise või vähenemise suunas võrreldes eelmise aastaga +6,5 kuni —12,5 juhu piires. 1935. a. oli imikute suremus suurenenud maal eelmisest aastast 2,9% kuna 1936. a. imikute suremuskoefitsient püsis eelmise aasta tasemel, linnades aga oli 1936. a. vähenemine eelmisest aastast 3,6%.

Kindel on, et sotsiaalsed ja majanduslikud elutingimused mõjustavad imikute suremust, ent mitte

niivõrd, kui seda mõjustab emade teadmatus imiku toitmisel ja hoolitsemisel. Samuti mõjustab imikute suurt suremust, eriti maades, raskelt kättesaadav arstiabi ja üksikõikne suhtumine sellesse. Tavaliselt kasutatakse imikule arstiabi alles siis, kui kodused arstimisvahendid pole andnud tagajärgi. Ka mõjustab imikute suurt suremust maal osalt puudulik arstiabivõrk. Mida enam on emad valmistatud ette oma kohustusile imikute kasvatamises ja mida teadlikumad nad on imiku toitmise ja hoolitsemise küsimuses, seda kiiremini väheneb meil imikute suremus.

Muidugi on imikute suremus suurel määral sõltuv rahvastiku majanduslikust jõukusest ja ka üldisest hariduslikust tasemest. Seda näeme, kui vaatleme imikute suremusprotsenti üldsuremusest, tehes seda maade suhtes ühes neis asuvate linnadega, kust ilmneb, et 1930—34. a. keskmiselt oli väiksem suremus Viljandi- (7,6%), Harju- (7,7%) ja Pärnumaal (8,1%) ning suurem Petseri- (27,9%) ja Saaremaal (14,9%). Neis maades, kus imikute suremus moodustab väiksema protsendi üldsuremusest, on majanduslik jõukus suurem ja hariduslik tase kõrgem kui seda on suurema suremusega maades, nagu Petserimaal, kus imikute suremus moodustab 1/4 üldsuremusest, olgugi, et mainitud maakonnas on ka sündimus suurem. Kus sündimus on suurem, seal on imikute eest hoolitsemine väiksem, ent sellist suurt suremust see siiski ei põhjusta.

4. Imikute suremus vanuse järgi.

Âge des nourrissons décédés.

Imikute suremus ea järgi 1930—34. a. keskmiselt 0—1-kuiste seas 1 000 samal ja eelmisel aastal sündinud kohta oli 37,2, neist poeglapsi 40,8 ja tütarlapsi 33,4; linnades oli suremuskoefitsient 31,0 ja maades 38,7; 1—11-kuiste seas oli nimetatud aastail keskmine üle riigi 59,7, neist poeglastel 64,4 ja tütarlastel 54,8; linnades 50,1 ja maades 62,0. Imikute suremus 1936. a. näitab 0—1-kuiste seas väikest tagasiminekut 1930—34. a. keskmisest ja nimelt 3,3 võrra. Üldse peab nentima, et ühe nädala vanuste imikute suremus on suurim ja seda peab kandma imikute kaasasündinud nõrkuse arvele.

Kuni ühekuiste imikute suure suremuse põhjusteks tuleks arvata puudulikku hoolitsemist ja samuti ebasoodsat arstiabi kättesaadavust, raskematel juhtudel nende mittepaigutamist haiglasse.

Nagu teada, imikute suremust mõjustab suurel määral vanemate tööala, s. o. nende sissetulek, samuti ka ema elukutse. Mida väiksem on ema hoolitsemine, seda suurem on imikute suremus. Põllumajanduses töötavail suri imikuid 1933. a. 7,5 100 vastavas rühmas samal ja eelmisel aastal sündinu kohta ja 1936. a. 8,2. Ühtlasi on ka imikute suremus mainitud rühmas suurim, samuti majateenijate seas, kellede juures oli see 1933. a. 7,1 ja 1936. a. isegi 8,8.

Imikute suremus vanuse ja vanemate perekonnaseisu järgi 1936. a.
Mortalité des nourrissons par jours et mois d'âge, selon le sexe et la légitimité en 1936.

4.	Poisid	Tädrukud	Kokku	Abielus sünd.	Vp. abielu sünd.	1 000 samal a. elussündinu kohta Pour 1 000 nés-vivant durant la même année				
						P. Garçons	T. Filles	Kokku Total	Abiel. sünd. Légit.	Vp. ab. sünd. Illégit.
						Vanus püevades. Jours d'âge.				
0	80	48	128	108	20	8,58	5,39	7,02	6,54	11,79
1	41	35	76	67	9	4,40	3,93	4,17	4,05	5,31
2	25	11	36	32	4	2,68	1,24	1,99	1,94	2,36
3	16	9	25	24	1	1,72	1,01	1,37	1,45	0,60
4	2	4	6	3	3	0,21	0,45	0,33	0,18	1,77
5	23	9	32	29	3	2,47	1,01	1,76	1,76	1,77
6	19	10	29	26	3	2,04	1,12	1,59	1,57	1,77
7	16	12	28	22	6	1,72	1,35	1,54	1,33	3,54
8	9	6	15	13	2	0,97	0,67	0,82	0,79	1,18
9	6	5	11	9	2	0,64	0,56	0,60	0,54	1,18
10	9	9	18	14	4	0,97	1,01	0,99	0,85	2,36
11	11	6	17	16	1	1,18	0,67	0,93	0,97	0,60
12	6	10	16	16	—	0,64	1,12	0,88	0,97	—
13	9	4	13	11	2	0,97	0,45	0,71	0,67	1,18
14	9	5	14	10	4	0,97	0,56	0,77	0,61	2,36
0—4	164	107	271	234	37	17,60	12,02	14,87	14,16	21,82
5—9	73	42	115	99	16	7,83	4,72	6,31	5,99	9,43
10—14	44	34	78	67	11	4,72	3,82	4,28	4,05	6,49
15—19	39	37	76	64	12	4,18	4,16	4,17	3,87	7,08
20—24	28	16	44	36	8	3,00	1,80	2,41	2,18	4,72
25—29	14	15	29	24	5	1,50	1,69	1,59	1,46	2,95
Kokku — Total	953	673	1 626	1 391	235	102,25	75,60	89,23	84,47	138,56
Vanus kuudes. Mois d'âge.										
0	302	251	613	524	89	38,84	28,20	33,04	31,71	52,48
1	84	72	156	129	27	9,01	8,09	8,56	7,81	15,92
2	79	55	134	111	23	8,48	6,18	7,35	6,72	13,56
3	82	55	137	112	25	8,80	6,18	7,52	6,78	14,74
4	69	48	117	103	14	7,40	5,39	6,42	6,23	8,25
5	53	39	92	81	11	5,69	4,38	5,05	4,90	6,49
6	52	26	77	71	6	5,58	2,81	4,23	4,30	3,54
7	46	30	76	62	14	4,94	3,37	4,17	3,75	8,25
8	40	26	66	59	7	4,29	2,92	3,62	3,57	4,13
9	39	25	64	58	6	4,18	2,81	3,51	3,51	3,54
10	29	25	54	48	6	3,11	2,81	2,96	2,90	3,54
11	18	22	40	33	7	1,93	2,47	2,20	2,00	4,73
Kokku — Total	953	673	1 626	1 391	235	102,25	75,60	89,23	84,47	138,56

Imikute suremus vanemate tööala järgi 1934—36. a. iga 100 vastava rühmas samal ja eelmisel aastal sündinu kohta.
Profession des parents des nourrissons décédés pour 100 enfants nés-vivant en 1934—36.

5.	1936	1935	1934
Vanemate tööala — Occupation des parents:			
Põllumajandus — <i>Agriculture</i>	8,17	8,02	7,93
Tööstus — <i>Industrie</i>	4,98	5,51	5,36
Sellest — <i>Dont:</i>			
Linnades — <i>Villes</i>	5,14	4,04	5,43
Maal — <i>Arrondissements</i>	4,85	6,23	5,31
Kaubandus — <i>Commerce</i>	4,67	3,98	3,78
Riigi- ja omaval. teenistus — <i>Emplois d'Etat et des adm. locales</i>	4,86	3,00	3,80
Ühiskondlikul alal tegevad — <i>Service public</i>	2,08	2,22	4,05
Teenijad — <i>Service domestique</i>	8,82	9,90	2,73

5. Imikute surmapõhused.

Causes des décès des nourrissons.

Lõpuks vaatame imikute suremust surmapõhjuste järgi 1 000 samal ja eelmisel aastal sündinu kohta 1930—34. a. Linnades suri imikuid suurimal arvul kaasasündinud nõrkusse ja kehavigadesse (20,1), kuna haigusist töid imikuile surma rohkem hingamisorganite haigused (15,5) ja väiksemal määral krampid (4,1). Maades oli mainitud aastail pea võrdselt esikohal suremus kaasasündinud nõrkusse ja kehavigadesse (15,7) ning seedeorganite haigusisse (15,5). Suremus kaasasündinud nõrkusse ja kehavigadesse linnades ületab maad 4,4 juhuga, nakkushaigusisse 4,3 juhuga ja hingamis-

organite haigusisse 2,8 juhuga, kuna suremus seedeorganite haigusisse maades ületab linnu 1,9 juhuga ja krampidesse 10,4 juhuga. Sellest nähtub, et maal on surmapõhjuste määramine väga suurel määral juhuslik; ei saa kuidagi pidada õigeks, et maal sureb imikuid nii suurel määral krampidesse; nähtavasti nimetatud rühma arvatakse enamvähem iga surmapõhjuste, mis seoses krampidega enne surma.

Imikute suremus 1930—34. a. keskmiselt 1 000 samal ja eelmisel aastal sündinu kohta oli juudi rahvuses 46,5, saksa — 54,3, läti — 56,6, rootsi — 60,2, soome — 71,4 ja eesti — 90,2, kuna viimastena järgnesid poolakad 117,6 ja venelased 157,1.

1936. a. suri saksa rahvusest imikuid 17,9, rootslasi 23,4, juute 48,8, eestlasi 82,8, soomlasi 111,1, venelasi 155,4, poolakaid 166,7 ja lätlasi 175,0.

Toodust näeme, et kõige väiksem oli imikute suremus emade rahvuse järgi sakslaste, rootslaste ja juutide seas, suurem aga teistel rahvustel. Sellest võib järeldada, et saksa, juudi ja rootsi rahvusest imikud on meil paremates tingimustes kui teistest rahvustest imikud; muudugi mõjub siin kaasa ka emade ettevalmistus ja teadmised imiku eest hoolitsemises.

Kui vaadelda imikute suremust 1930—34. a. 1 000 elussündinu kohta raseduse, sünnituse ja lapsevoodi haigusse surmud emade suhtes, siis näeme,

Imikute suremus sündimise järjekorra ja surmapõhjuste järgi 1933. a. (1000 vast. järjek. samal ja eelmisel aastal sündinu kohta).
L'ordre de naissance et causes de décès des nourrissons (pour 1000 enf. nés-vivants dans chaque groupe durant la même année et l'année précédente).

6.	Kaasündinud nõrkus ja kehavead <i>Anomalie congénitae et viciis acutorum</i>	Nakkushaigused <i>Morbi infectiosi</i>	Hingamisorganite haigused <i>Morbi organorum respiratoris</i>	Seedimisorganite haigused <i>Morbi organorum digestivis</i>	Krambid <i>Convulsionis infantum</i>	Õnnetu surm <i>Mors violenta et accidentalis</i>	Eraldi nimetatuna <i>Mortalis non specificae</i>	Andmed puuduvad <i>Causae mortis incertae</i>	Kokku — Total
I	18,65	0,27	11,79	17,16	0,55	0,90	9,10	7,91	81,33
II	17,72	7,98	11,30	19,49	0,80	1,33	11,08	6,66	84,85
III	18,79	10,82	13,06	21,27	10,82	0,75	8,58	8,58	90,67
IV	19,75	11,11	11,73	16,66	9,26	0,62	13,58	11,73	94,44
V	14,06	6,02	20,08	18,07	7,03	—	6,02	17,07	88,35
VI ja enam — et plus	21,35	14,23	21,35	37,51	13,58	1,94	5,82	22,64	138,42
Kokku — Total	18,22	8,47	13,13	20,10	9,86	1,90	9,47	9,80	90,05

et üldine suremuskoeffitsient oli 3,9 ja kõige suurem suremus neisse oli 1930. a. (4,9) ja 1931. a. (4,8), kuna 1932. a. peale oli langus 0,9 juhu võrra ja see jäi püsima kolme aasta kestel ning langes 1935. a. 3,3 peale ning tõusis 1936. a. 3,6.

Olgugi, et see haiguste rühm ei moodusta küllalt suurt arvu suremuses, peame olema teadlikud selles, et nimetatud haigustesse suremuse juhud pole meil maal igakord õieti registreeritud, kuna maal puuduvad sunduslikult tarvitavad arstlikud surmatunnistused

Imikute suremus surmapõhjuste ja elukoha järgi 1935. ja 1936. a.
Causes des décès des nourrissons d'après les villes et arrondissements en 1935 et 1936.

7.	Täiel. nomen. jär. nr. <i>Numér. de la nom. dét.</i>	Absoluutarvud <i>Nombre</i>					1 000 samal ja eelm. a. elusündinu kohta <i>Pour 1000 nés-vivants durant la même année</i>						
		1936			1935		1936			1935			
		Linnad	Maad	Kokku	Vallas	Arrond.	Total	Linnad	Maad	Kokku	Linnad	Maad	Kokku
I. Nakkus- ja parasitaarsed haigused Sellest: Läkakõha Gripp ehk influentaa Tuberkuloos	9 11 23—32	37 1 18 7	122 16 43 16	159 17 61 23	36 3 5 14	124 36 10 11	160 39 15 25	9,89 0,27 4,81 1,37	8,52 1,12 3,00 1,12	8,81 0,94 3,38 1,27	10,53 0,88 1,46 4,10	8,76 2,54 0,71 0,78	9,09 2,22 0,85 1,42
II. Cancer ja teised kasvavad		1	0	7	—	3	3	0,27	0,42	0,39	—	0,21	0,17
III. Reumaatilised, tootumuse, sisesekreetsiooni ja teised üldised haigused													
IV. Vere ja vereloome-elundite haigused V. Kroonilised mürgistused ja äkilised intoksikatsioonid		6	7	13	1	3	4	1,60	0,49	0,72	0,29	0,21	0,23
VI. Burkonna ja meelte-elundite haigused Sellest: Lühine ajukelme põletik Krambid lastel alla 5 aasta	70 80	25 3	234 23	259 31	18 9	215 11	233 20	6,68 2,14	16,35 1,61	14,34 1,72	5,27 2,63	15,16 0,76	13,24 1,14
VII. Vereringe-elundite haigused		80	12	166	178	6	158	3,21	11,60	9,86	1,46	11,14	9,36
VIII. Hingamiseldkonna haigused Sellest: Kopsutoru põletik, bronhiit, Bronho-pneumonia, kaasa arvatud kapillaarne bronhiit; laboraalne kopsupõletik ja eristamata kopsupõletik	100	—	55	187	242	65	189	14,70	18,08	13,40	19,02	13,12	14,26
IX. Seedimiseldkonna haigused Sellest: Kõhulahtisus ja soolepõletik (alla 2 a. vanustel)	107—109	55	165	220	62	172	234	14,70	11,53	12,18	18,14	12,13	13,30
X. Kuse- ja suguelundkonna haigused		—	59	323	347	39	130	15,77	19,70	18,88	11,41	9,17	9,60
XII. Naha- ja rakuskoehaigused		—	8	3	14	—	6	0,21	0,17	0,17	0,29	0,35	0,39
XIII. Luu- ja lihaskoehaigused		8	6	14	—	6	6	2,14	0,42	0,78	—	0,42	0,34
XIV. Kaasündinud arenemishäired		88	272	355	97	249	316	22,19	18,00	19,66	28,33	17,56	19,66
XV. Imikute haigused Sellest: Kaasündinud arenemispuuded Kaasündinud debiilisus Enneaegne sünnitus (surnult sünd. kaasa arvatuna) Sünnituse tagajärjed (surnult-sünd. maha arvatud) Teised erilised haigused vabariigis lapseas	157 158 159 160 161	6 36 29 6 7	12 151 65 26 19	18 136 94 37 26	6 44 29 6 12	2 159 66 14 8	8 203 85 20 20	1,60 9,36 7,75 1,60 1,37	0,84 10,55 4,54 1,75 1,33	1,00 10,30 5,21 1,72 1,44	1,76 12,87 8,43 1,76 3,51	0,14 11,21 4,65 0,99 0,56	0,45 11,54 5,40 1,14 1,14
XVII. Vägivaldne ja õnnetusjuhusline surm		6	12	18	1	9	10	1,60	0,84	1,00	0,29	0,63	0,57
XVIII. Surm teadmata põhjusil Sellest: Muud ja märkimata põhjused		2 1	175 142	177 148	4 3	349 204	353 207	0,53 0,27	12,22 9,92	9,00 7,92	1,17 0,83	24,61 14,39	20,06 11,76
Kokku		287	1 339	1 626	272	1 326	1 598	76,72	93,53	90,05	79,58	93,51	90,81

surma registreerimisel, ning seetõttu nende haiguste rühma surevate juhtude arv peaks olema suurem just maade arvel.

Imikute suremuses surmapõhjuste järgi üle riigi 1 000 samal ja eelmisel aastal sündinu kohta olid 1935. a. esikohal kaasasündinud nõrkus ja kehaved (18,5). See nähtus pidas paika nii linnades (24,9) kui maades (17,0). Järgmisiks suuremaiks surmapõhjuste rühmiks üle riigi olid hingamisorganite (14,0), seedeorganite haigused (12,1) ning krambid (9,3) ja nakkushaigused (8,8). Maades esinesid surmapõhjused samas järjekorras kui üle riigi. Nii olid maades peale kaasasündinud nõrkuse ja kehavigade järgmisiks suuremaiks surmapõhjuste rühmiks hingamisorganite haigused (12,8), siis seedeorganite haigused (11,8) ja eelmisele peagu võrdselt krambid (11,1) ning nakkushaigused (8,5). Linnades olid peale kaasasündinud nõrkuse ja kehavigade suurimaiks surmapõhjuste rühmiks hingamisorganite (19,0), seedeorganite (13,5) ja nakkushaigused (10,2), siis surm krampidesse (1,5).

Sellest näeme, et suremus krampidesse maades nõuab võrreldes linnadega 9,6 juhu võrra enam ohvreid. Teistes surmapõhjustes on linnad kaugelt ülekaalus maadest. Näiteks, suremus linnades kaasasündinud nõrkusse ja kehavigadesse ületas maad 7,9 juhuga, hingamisorganite haigused 6,2 juhuga, nakkus- ja seedeorganite haigused 1,7 juhuga.

1936. a. suri imikuist arvatud 1 000 samal ja eelmisel aastal sündinu kohta üle riigi kõige rohkem seedeorganite haigusisse (20,1) ning kaasasündinud nõrkusse ja kehavigadesse (18,2); neile järgnesid hingamisorganite haigused (13,1) ja krambid (9,9) ning nakkushaigused (8,5). Kuna surmapõhjused maades esinevad samas järjekorras kui üle riigigi ja nimelt seedeorganite haigused (21,2), kaasasündinud nõrkus ja kehaved (17,7), hingamisorganite haigused (12,7), krambid (11,8) ja nakkushaigused (8,2).

Linnades olid esikohal kaasasündinud nõrkus ja kehaved (20,3), seedeorganite- (16,0), hingamisorganite- (14,7), nakkushaigused (9,6) ning krambid (3,2). Linnad ületasid maid kaasasündinud nõrkuse ja kehavigadega 2,6, hingamisorganite haigustega 2 võrra ja nakkushaigustega 1,4 juhuga. Maad aga linnasid seedeorganite haigustega 5,2 ja krampidega 8,4 võrra.

Huvitav on vaadelda kahe viimase aasta (1935. a. ja 1936. a.) imikute surmapõhjuste haiguste järgi, mis toovad imikutele kõige rohkem surma.

Nii näeme, kui kõrvutada mõlemaid eelpool nimetatud aastaid, et suurenenud on nakkushaiguste surmapõhjuste rühmast gripp 397,6% ja vähenenud suremus tuberkuloosi 89,4%, siis läkakõha 42,3%. Erkkonna ja meelte-elundite haiguste rühmas vaatlusele võetud tähtsamatest haigustest on suurenenud lihtne ajukelmepõletik 150,9% ja bronhiit 138,2 ning

vähenenud kopsupõletikud 91,6%. Seedeelundkonna surmapõhjuste rühmast on suurenenud kõhulahtisus ja sooltepõletik 196,7%, kuna kaasasündinud arenemishäirete ja imikute haiguste rühmast on suurenenud kaasasündinud arenemispuuded 222,2% ning sünnituse tagajärjed 150,9% ja teised erilised haigused varajases lapseas 126,3%. Vähenenud on enneaegne sünnitus 96,5% ja kaasasündinud nõrkus 89,3%.

Siin peab aga tähendama, et imikute suremuse suurt tõusu seedeorganite haigustesse 1936. a. maades peab osalt kandma selle arvele, et surmapõhjustest, mis varem arvatud puuduvate andmete rühma, kanti üle seedeorganite haiguste rühma kõik surmajuhud, mis lasid end siduda kuidagi seedeorganite haigustega.

6. Imikute suremus veerandaastate järgi.

Causes des décès des nourrissons par trimestres.

Imikute suremus surmapõhjuste ja veerandaastate järgi 1 000 sündinu kohta võrreldud 1935. a. ja 1936. a. näeme, et 1936. a. oli imikute suremus suurimates haiguste rühmades, nagu nakkushaiguste rühmas gripp (3,4) ja 1935. a. aga läkakõha (2,2) suurim; sama nakkushaiguste rühm, vaadatud veerandaastate viisi, näitab, et suurim oli 1936. a. ja 1935. a. imikute suremus II veerandaastal (14,4:14,7). Erkkonna ja meelte-elundite haiguste rühmas suri 1936. ja 1935. a. imikuist kõige rohkem krampidesse (9,9:9,3) ning suremus nimetatud haiguste rühmas veerandaastate viisi oli nagu eelmises haiguste rühmas suurim mõlemal aastal II veerandil (17,9:19,9). Hingamisorganite haigustest oli 1936. a. ja 1935. a. kõige sagedamaks surmapõhjusteks kopsupõletik (12,2:13,3) ja selle rühma haigused on nimetatud aastatel esinenud sagedamini samuti II veerandaastal (16,8:20,8). Seedeelundkonna haiguste rühmas esineb imikute surmapõhjustena nimetatud aastatel sagedamini kõhulahtisus ja sooltepõletik (18,9:9,6) ja see haiguste rühm esineb kõige sagedamini 1936. a. III veerandil (33,8) ning 1935. a. II veerandil (13,5), kuna kaasasündinud arenemishäirete ja imikute haiguste rühmast esinesid kõige sagedamini kaasasündinud nõrkus (10,3:11,5) ja see haiguste rühm tuli esile rohkem I veerandaastal.

Eeltoodust näeme, et 1936. a. imikutest suri meil rohkem just II veerandaastal s. o. aprillis, mais, juunis — sajale sündinule 9,8 juhtu. Sellele järgneb III veerandaasta 9,7 juhuga ning I veerandaasta 8,9 juhuga ja lõpuks IV veerandaasta 7,1 juhuga.

Imikute suremus 1 000 elaniku kohta Euroopa riiges 1931—35. a. vahemikus oli Eestist väiksem Norras (44), Hollandis (45), Helveetsias (48), Inglises (65), Taanis (71), Soomes (72), Prantsuses (73) ja Lätis (85). Nimetatud aja kestel oli imikute suremus suurem Eestist — Austrias (99), Itaalias (105), Hispaanias (113), Kreekas (122), Poolas (136) ja Leedus (145).

Imikute suremuse kohta ennem Keskbüroo väljaandels ilmunud artiklid ja andmed:

Imikute suremus 1935. a., K. Eumma, Eesti Statistika nr. 184(3) 1937. a., lk. 123—127.

Tab. 1. Väliskaubandus veebruaris 1938. a. —

Võetud kokku lühendamata arvude järgi. Arvud alla 500 kg ja 500 kr on märgitud „0“ —

Dans les chiffres du tableau les marchandises passées en transit ne sont pas comprises. Traité de perfectionnement, réexportation et réimportation sont compris.	Briti Gr.-Britagne	Leedu Lituania	Läti Lettonie	N.S.V.L. U.R.S.S.	Poola-Danzig Pologne-Danzig	Prantsuse France	Rootsi Suède	Saksa Algemagne	Soome Finlande	Tšehhoslovakkia Tchécoslovaq.	P.-Am. Ühendriigid Etats-Unis	Muud riigid Autres pays
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Besti-Läti ühine nomenklatuur												
Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie												
A. Sissevedu tonnides — Importation en tonnes.												
I. 1. Elusloomad (arv)												
II. Toidu- ja maitseained, joogid	1 601		13		639	8	0	36	133	0	6	542
2. Tera- ja jahvatatud vill	5				554			0				48
3. Aed- ja juurvili									0		6	153
4. Karjasaadused						0						0
5. Kala, kalasaadused ja vähid	227							22	22			60
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid	1 368				85	8		3	101	0	0	69
7. Loomasõtt			13				0	0	10			210
III. Toor- ja poolvalmisained	1 744	17	33	2 512	72	12	53	3 897	156	5	1 900	5 536
8. Loomariistained (peale rasvade ja õlide)	1	0		0		0		47	15		0	191
9. Seemned, taimed ja nende osad	0			4				4		4	1	317
10. Metsamaterjal		17	33					0				5
11. Fabrikatoorained								0	77			
12. Tekstiiltoorained	13						5	5	0		278	400
13. Ärsid ja metallid töötlemata	7					11	3	0	2	2	0	55
14. Mineraalid peale ärside	1 661			70		0		2 483	45	0		156
15. Keemiatõstused toorained	62		0	2 507	2	0	45	1 358	18		712	4 413
sellist: a) õlid, rasv., vaigud, kummi toorelt	62		0	1 050	2	0	44	6	17		712	2 233
b) väetised				1 458				1 351				2 175
IV. Valmisvaadused	1 339	1	37	197	117	249	418	1 636	282	32	36	444
16. Nabad töötletud ja nahkkaup	1		0			0	0	1	0	0	0	0
17. Puutõstusvaadused	0		1			1	0	2	0	0		26
18. Fabrikatõstusvaadused ja trükitööd	5	0	14		0	0	10	28	145	3	0	7
19. Tekstiiltõstusvaadused	35		1		1	2	1	15	0	2	0	16
20. Metallid töötletud	77		0		30	225	149	386	14	10		186
21. Põllumajandusmasinad ja riistad	44		0	71			47	73	1		1	5
22. Jõu- ja töömasinad	13		0	4		0	8	153	20	1	2	15
23. Metallkaup ern.	134	1	2	59		7	41	328	27	10	2	0
24. Elektrimasinad, -aparaadid ja -tarbed	1		0	0		63	20	6	0	1	5	5
25. Instrum., apar. (peale elektrapar.) ja lasker.	0		0	0		0	0	8	0	0	0	1
26. Transportvahendid	19		2	0		7	15	34	0		18	5
27. Karaamika- ja muud mineraalkaubad	880		1	1		0	15	183	52	6		10
28. Keemiatõstusvaadused	130		16	118	27	6	68	395	6	1	11	160
29. Muud eraldi nimetatamata kaubad	0	0	0			0	0	1	0	0	0	0
V. 30. Kallimmetallid, -kivid, pärlid ja korallid	0	0					0	0		0		0
Kokku { kg	4 684	18	83	2 709	828	369	471	5 559	571	37	1 042	6 522
%	20,5	0,1	0,3	11,9	3,6	1,2	2,1	24,4	2,5	0,2	4,8	28,6
Jaanuar — Janvier 1938	8 816	7	220	1 400	2 108	368	1 202	2 661	692	46	980	6 251
1. I — 28. II 1938.	13 501	25	303	4 108	2 936	635	1 674	8 120	1 263	83	2 022	12 772
B. Sissevedu kroonides — Importation en kr.												
I. 1. Animaux vivants			45					15				
II. Denrées alimentaires et coloniales, boissons	247 697		498		97 851	20 702	113	9 252	51 857	15	5 043	182 636
2. Céréales et produits de la minoterie	1 320				86 139			106				10 611
3. Fruits, légumes et tubercules							183		2		5 004	52 643
4. Produits de l'élevage du bétail												366
5. Poissons, leurs produits et conserves	52 481							3 527	5 155			27 679
6. Autr. denrées aliment. et coloniales, boissons	193 896				11 712	20 519		5 542	46 370	15	39	62 487
7. Fourrage			408				113	77	324			23 860
III. Matières premières et demi-fabriquées	103 714	4 476	606	173 741	1 752	8 684	22 663	243 990	41 011	12 151	380 946	1 049 861
8. Produits animaux (non compr. gras et huiles)	6 023	1 776		8 528		200		0 707	10 070		2 837	213 318
9. Semences, plantes vivantes et leurs parties	580			11 730		113		8 606		11 461	12 686	146 829
10. Produits forestiers		2 700	390					60				3 331
11. Matières pour papier								1 400	24 835			
12. Matières textiles	31 859					5 464	8 037	6		273 624		815 001
13. Minerais et métaux bruts	8 480					6 628	4 632	512	757	590	58	18 094
14. Métaux (non compris minerais)	42 415				907	94		49 641	1 277	100		5 062
15. Matières chimiques	16 368		210	153 474	845	1 049	12 567	165 127	4 066		90 841	348 226
dont: a) huiles, graisses, résines et caoutch. bruts	15 057		210	80 607	723	23	10 457	6 571	3 854		90 841	252 927
b) engrais				63 094				154 668				91 361
IV. Produits fabriqués	726 657	1 233	89 265	71 634	57 414	131 212	568 289	2022 056	240 570	72 035	76 290	402 460
16. Peaux apprêtées et articles en cuir et peau	14 073		1 257			6 021	2 948	14 971	48	1 858	1 050	230
17. Ouvrages en bois	673		1 558			1 518	90	6 641	703	230		10 973
18. Articles en papier et imprimés	8 201	40	16 913		14	2 268	4 665	58 371	46 714	5 175	679	12 654
19. Articles textiles	306 723		5 210		7 085	31 798	5 500	145 399	5 844	16 203	88	78 119
20. Métaux ouvragés	36 319		71		7 165	49 504	96 350	134 455	8 738	6 183		64 540
21. Outillage et machines agricoles	68 198		143	40 969			43 044	73 192	2 177		2 454	8 601
22. Machines motrices et machines industrielles	56 064		215	8 888		216	30 061	389 002	41 634	7 672	10 184	36 905
23. Articles en métaux non spécial. dénommés	74 157	977	1 510	5 093	27 040	4 662	84 221	336 420	50 306	13 064	1 812	10 376
24. Machin. et appareils élect. et leurs parties	13 561		4 255	1 070		19	236 776	186 115	15 159	990	10 078	47 245
25. Instrum., appar. (excl. nr. 24) et armes à feu	4 319		537	190		1 243	1 652	110 919	1 242	3 236	4 599	39 586
26. Moyens de transport	47 638		8 715	364		12 128	49 531	136 025	146		37 102	9 320
27. Céramique et autres produits minéraux	46 957		372	116		236	4 056	65 191	45 587	5 581		4 771
28. Produits chimiques	46 118		48 338	14 944	15 504	20 949	9 239	364 580	19 469	601	7 318	76 928
29. Autres articles non spécialement dénommés	3 056	216	162			645	66	22 575		303	26	2 282
V. 30. Métaux et pierres préc., perles et coraux	1 922	20					877	19 193		258		6 379
Total { kr	1 081 990	5 739	90 324	245 375	157 617	153 998	591 942	2 293 661	339 438	84 459	461 379	1 641 327
%	15,1	0,1	1,3	3,4	2,2	8,3	32,3	4,7	4,7	1,2	6,5	22,9
Jaanuar — Janvier 1938	1 276 111	10 004	86 238	157 808	144 956	223 814	507 352	2 175 570	322 222	90 214	506 483	1 898 545
1. I — 28. II 1938	2 358 101	15 738	176 562	403 183	301 978	382 812	1 099 294	4 469 176	661 660	174 673	1 057 862	3 634 872

* Sellast: 1) Välismaal töötletud Eesti kauba tagasivõetud Eesti 540 kg 2 635 kr — Dont réimportation des marchandises estoniennes exportées pour perfectionnement ultérieur 540 kg 2 635 kr 2) Välismaa kauba ajutine sissevedu täiendavaks töötlemiseks Eesti 407 kg 4 767 kr — Importation des marchandises étrangères pour la fabrication 407 kg 4 767 kr.

Commerce extérieur en février 1938.

Les totaux sont établis d'après les chiffres non abrégés. Les chiffres moins de 500 kg et 500 kr sont indiqués par "0".

Kokku Total	%	Veebruar 1937	I - II 1938	Belgia ¹⁾ Belgi- que ¹⁾	Briti Gr.- Bretagne	Loedu Lithu- anie	Läiti Lettonie	N.S.V.L. U.R.S.S.	Prant- suse France	Rootsi Suède	Saksa Alle- magne	Soome Fin- lande	Taani Dane- mark	P.-Am. Ühend- riigid États- Unis d'Am.	Münd riigid Autres pays	Kokku Total	%	Veebruar 1937	I - II 1938
13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A. Väljavedu tonides — Exportation en tonnes.																			
4	—	30	11	—	—	—	—	40	75	—	5 386	—	—	—	—	5 501	—	2 117	1 745
2 968	13,0	3 451	1 001	16	743	—	11	21	3	159	498	175	—	90	549	2 265	11,5	1 923	7 574
608	2,7	653	3 751	—	—	—	—	—	—	80	—	—	—	—	522	684	3,5	683	4 797
180	0,7	284	310	13	—	—	—	—	—	21	344	41	—	—	3	1 204	6,1	1 018	2 098
0	0,0	0	1	—	719	—	—	—	—	58	0	33	—	—	7	102	0,5	119	175
332	1,4	232	887	0	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	8	265	1,3	69	438
1 634	7,2	1 698	3 874	—	23	—	—	—	—	—	154	32	—	—	17	265	1,3	69	438
234	1,0	584	1 188	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	10	0,1	33	16
15 337	66,0	9 087	28 273	243	5 435	3	100	78	1 838	678	3 250	1 404	1	405	949	14 383	72,8	12 162	27 729
255	1,1	306	453	—	0	—	—	2	78	0	11	3	—	—	1	95	0,5	80	335
337	1,5	165	607	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	46	47	0,2	187	160
55	0,2	163	220	—	803	—	—	—	—	—	163	—	—	—	710	1 744	8,8	2 113	4 535
77	0,3	251	127	175	4 436	—	—	—	—	—	—	—	—	185	51	6 664	33,8	5 766	12 469
700	3,1	900	1 521	—	174	—	14	—	—	53	43	60	—	—	10	188	0,9	1 086	428
80	0,4	401	338	—	13	—	—	—	—	5	151	4	—	—	10	188	0,9	1 086	428
4 415	19,4	3 562	12 970	—	—	—	—	—	—	620	—	743	—	—	10	188	0,9	1 086	428
9 118	40,0	3 339	12 037	0	9	1	84	—	—	0	2 880	595	—	—	33	3 604	18,3	1 056	4 782
4 128	18,1	1 790	6 794	—	0	—	84	—	—	—	2 877	595	—	—	15	3 571	18,1	986	4 718
4 984	21,9	1 540	5 229	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 788	21,0	5 260	9 158	124	1 608	4	19	48	11	131	168	97	187	3	699	3 099	15,7	3 083	5 624
2	0,0	4	4	—	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—	0	22	0,1	40	53
30	0,1	193	144	39	1 385	—	—	—	10	32	48	2	118	—	27	1 662	8,4	1 804	3 722
211	0,9	192	470	85	49	—	—	20	1	1	—	—	—	—	383	546	2,8	906	1 071
73	0,3	93	155	—	4	—	10	—	—	94	109	41	65	2	92	417	2,1	546	736
1 077	4,7	2 405	3 610	—	—	—	—	—	—	0	—	10	—	—	10	10	0,1	3	10
243	1,1	288	391	—	—	—	4	—	—	0	—	0	—	—	—	0	0,0	3	11
226	1,0	98	517	—	—	—	—	—	—	0	—	0	—	—	—	0	0,0	0	1
621	2,7	534	1 101	—	—	—	7	—	—	1	0	5	—	—	165	185	0,9	23	196
106	0,5	121	188	—	—	—	0	—	—	0	0	4	—	—	5	18	0,1	7	28
10	0,1	10	19	—	—	—	—	—	—	0	0	0	—	—	1	5	0,0	4	11
101	0,5	117	251	—	—	—	—	—	—	0	0	0	—	—	—	0	0,0	1	7
1 148	5,0	172	1 410	—	142	0	—	—	—	—	—	—	—	—	3	170	0,9	147	291
938	4,1	1 080	1 892	—	27	—	—	—	—	1	0	3	—	—	22	54	0,3	91	38
2	0,0	3	6	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	4	0,0	8	5
0	0,0	0	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22 793	100	17 798	—	383	7 786	6	130	147	1 852	968	3 916	1 676	188	498	2 197	19 747	100	17 168	—
24649	—	—	—	149	5 515	21	118	44	2 874	2 384	3 595	550	63	631	5 238	21 180	—	—	—
—	—	—	—	532	18 300	26	246	191	4 726	3 353	7 511	2 227	251	1 129	7 435	—	—	—	40 927
B. Väljavedu kroonides — Exportation en kr.																			
0	0,0	22	1	—	—	—	4 040	4 463	—	588 802	—	—	—	—	—	598	9,2	1 121	1 121
616	8,6	531	1 687	6 116	11 277	710	1 088	2 773	1 587	51 224	659 154	61 605	—	116 194	45 775	2 074	32,0	1 523	3 934
98	1,4	85	491	—	—	—	—	—	—	4 000	—	19 308	—	—	81 605	56	0,9	40	369
58	0,8	100	107	—	010	—	—	—	—	17 044	596 670	23 476	—	89 100	1 907	1 836	28,3	1 382	3 223
0	0,0	0	1	—	1 065	1 000	037	—	2 773	587	30 180	245	12 378	—	372	4 551	49	0,7	85
89	1,2	48	205	—	141	648	—	—	—	1 000	—	63 239	6 443	—	26 732	7 112	18,4	2,1	55
341	4,8	230	717	—	23 025	—	002	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	0,4	59	166	—	—	—	306	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 043	23,6	1 960	3 992	41 224	818 644	3 098	28 556	136 750	303 837	12 855	339 026	196 100	372	35 883	230 652	2 147	33,1	2 432	4 459
252	3,5	265	503	—	520	—	3 640	136 750	—	2 886	49 081	2 869	—	—	3 595	199	0,3	217	315
192	2,7	135	401	—	—	—	—	—	—	8 212	8 212	—	—	—	14 385	18	0,1	55	54
6	0,0	13	15	—	1 811	102 763	—	—	—	—	13 828	—	—	—	65 144	183	2,8	208	437
20	0,4	48	31	39 338	519 667	—	—	—	233 966	—	—	—	—	24 019	11 744	880	13,6	640	1 701
634	8,9	938	1 417	—	170 781	—	6 739	—	19 871	6 721	23 199	45 856	200	—	90 782	364	5,6	1 006	1 221
40	0,6	59	94	—	5 180	—	—	—	—	1 526	6 400	480	—	—	515	14	0,2	53	37
100	1,4	66	315	—	—	—	—	—	—	1 209	—	16 648	—	10 127	—	28	0,4	20	49
793	11,1	438	1 216	75	19 773	3 008	18 183	—	—	823	243 306	130 249	166	837	44 487	461	7,1	227	645
471	6,6	296	858	—	21	—	18 183	—	—	—	236 231	129 595	—	—	2 969	387	6,0	76	500
309	4,3	115	319	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 465	62,4	3 696	8 904	33 422	330 764	6 494	49 512	60 678	9 246	289 898	217 471	133 019	95 401	11 180	423 095	1 660	25,7	2 005	3 634
43	0,6	51	73	—	—	—	—	56 838	—	—	7 465	—	—	—	604	65	1,0	92	143
22	0,3	37	72	17 230	268 415	—	—	—	8 170	14 530	24 825	858	31 530	—	22 510	388	6,0	297	766
154	2,2	113	313	16 202	18 442	—	300	3 840	1 076	1 774	—	90	—	—	105 508	147	2,3	181	303
602	8,4	732	1 232	—	6 957	—	44 342	—	—	250 741	168 436	81 262	61 037	4 008	233 427	7 659	13,3	1 190	1 487
403	5,6	465	870	—	—	—	—	—	—	300	—	1 620	—	—	—	2	0,0	1	2
239	3,3	243	382	—	—	4 289	850	—	—	360	900	500	—	—	—	7	0,1	7	10
581	8,1	283	1 233	—	—	—	—	—	—	—	9 654	6 401	—	—	16 000	82	0,5	10	50
620	8,7	372	1 207	—	—	—	3 680												

Tab. 2. Väliskaubandus muude riikidega veebruaris 1938. a.

Commerce extérieur avec les autres pays en février 1938.

Arvud alla 50 kg on märgitud „0,0“ — Les chiffres moins de 50 kg sont indiqués par „0,0“.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr	
168. Argentina — Argentine	102,8	75 154	12,3	6 412	Hollandi asumad ¹⁾ — Colon. Nederlandaas ¹⁾	2 387,4	254 814	—	—	
6. Austria — Autriche	14,9	33 579	3,9	6 685	167. Curaçao — Curaçao	123,5	18 627	—	—	
7. Belgia-Luksemb. m. l. — Belgo- luxembourgeoise Union éconóm.	384,7	71 193	382,6	80 762	72. India — Inde	2 243,9	236 137	—	—	
169. Bolivia — Bolivie	—	—	2,1	351	19. Itaalia — Italie	48,7	80 554	506,2	44 010	
170. Brasiilia — Brésil	45,9	56 456	—	—	48. Jaapan — Japon	2,3	7 904	—	—	
Briti asumad ¹⁾ — Colonies bri- tanniques ¹⁾	541,0	322 010	286,3	55 323	172. Kolumbia — Colombie	—	—	1,9	824	
58. Aden — Aden	—	—	2,7	994	15. Kreeka — Grèce	8,6	18 010	68,1	14 286	
182. Austraalia — Australie	27,0	46 814	11,7	14 122	141. Kuba — Cuba	—	—	0,9	325	
151. Bahama — Bahamas	—	—	0,1	46	38. Lõunaaasia — Yougoslavie Mandžuria — Mandchourie	1,0	558	1,5	3 290	
82. Egiptuse-Sudaan — Soudan anglo-égyptien	33,6	61 310	—	—	146. Mehhiko — Mexique	—	—	9,3	3 849	
64. Hongkong — Hong-Kong	—	—	0,9	400	23. Norra — Norvège	84,8	27 264	50,8	11 744	
65. India — Inde	288,9	111 816	240,6	21 043	148. Panama — Panama	—	—	7,2	2 807	
154. Jamaika — Jamaïque	8,7	7 443	—	—	174. Paragvõi — Paraguay	10,4	12 879	—	—	
90. Kamerun — Cameroun	0,5	412	—	—	175. Peruu — Pérou	—	—	3,8	1 500	
136. Kanada — Canada	0,0	2 610	5,3	6 452	26. Poola-Danzig — Pologne-Danzig	827,9	157 017	280,4	107 031	
99. Keenia ja Uganda — Kenya et Ouganda	0,1	62	3,1	786	27. Portugal — Portugal	6,0	4 458	20,3	20 473	
87. Kullirannik — Côte de l'Or	42,5	25 569	—	—	Prantsuse asumad ¹⁾ — Colon. françaises ¹⁾	13,7	4 147	48,7	8 001	
93. Lõuna-Aafrika Ühendriigid — Union Sud-Africaine	18,1	18 880	3,3	7 879	109. Alžeeria — Algérie	5,1	890	—	—	
95. Lõuna-Rodeesia — Rhodésie méridionale	7,7	10 050	—	—	71. Indo-Hiina — Indo-Chine	—	—	25,2	5 000	
60. Malaja — Malaisie	0,1	49	—	—	123. Madagaskar — Madagascar	0,8	1 014	—	—	
32. Malta — Malte	—	—	5,3	954	80. Maroko — Maroc	7,0	882	10,0	700	
88. Nigeeria — Nigéria	0,3	280	—	—	122. Somaalirannik — Côte des So- maalis	0,8	1 279	—	—	
52. Palestiina — Palestine	96,2	23 151	13,3	2 642	55. Süüria — Syrie	0,0	32	13,5	2 301	
100. Tanganjika — Tanganyika	14,9	9 208	—	—	28. Rumoonia — Roumanie	0,2	154	—	—	
62. Tseilon — Ceylan	1,5	4 243	—	—	140. Salvador — Salvador	—	—	1,2	450	
182. Uus-Meremaa — Nouvelle-Zé- lande	0,9	1 023	—	—	142. Santo-Domingo — Dominicaine, République	—	—	—	12,9	4 752
8. Bulgaaria — Bulgarie	7,6	17 510	2,3	4 864	35. Šveits — Suisse	3,6	57 305	18,1	4 908	
140. Costa-Rica — Costa-Rica	—	—	4,0	1 930	9. Taani — Danemark	208,9	123 001	137,9	95 773	
173. Ecuador — Equateur	4,8	4 285	2,6	1 000	36. Tšehhoslovakkia — Tchécoslova- quie	37,4	84 450	156,9	111 507	
76. Egiptus — Égypte	113,6	126 933	35,4	11 290	87. Türgi — Turquie	30,0	32 576	1,9	7 805	
41. Hiina — Chine	2,3	3 153	60,4	17 163	16. Ungari — Hongrie	16,2	12 589	0,5	1 100	
11. Hispaania — Espagne	15,5	6 223	—	—	176. Urugvõi — Uruguay	5,5	7 004	—	—	
25. Hollandi — Pays-Bas	2 394,7	246 672	210,8	85 693	177. Venezuela — Venezuela	21,7	33 976	5,5	2 720	

Tab. 3. Väliskaubanduse tähtsamad ained veebruaris 1938. a.

Commerce extérieur des principaux articles en février 1938.

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Besti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr — couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
II.	Toidu- ja maitseained, joogid	2 967,9	615 574	232	Õlikoogid	—	—
2.	Tera- ja jahvatatud vill	607,9	98 176	233	Sojatangud	199,9	28 442
30	Riis	53,8	11 900	235	Loomakübi	—	—
	Sel.: Br.-India	48,3	10 580				
3.	Aed- ja juurvill	159,6	57 649	III.	Toor- ja poolvalmisained	15 037,2	2043 195
59	Apelsinid ja mandariinid	111,5	29 254	8.	Loomariigilained, peale rasvade ja õlide	254,7	253 459
60	Sidrunid	15,6	3 153	237—241	Toored, loomanahad ern.	161,3	211 837
69—75	Fuuvilli ja marjad kuivatatud	16,4	9 505		Sel.: Brasiilia	45,9	56 404
					Sel.: Argentina	42,3	51 399
5.	Kala, kalasämed ja vähid	331,7	88 842		Venezuela	21,7	33 976
112	Heeringad	309,6	83 633	245—257	Karusnahad	0,7	29 594
6.	Muud toidu- ja maitseained, joogid	1 634,4	349 586	9.	Seemned, taimed ja nende osad	337,6	192 023
167	Kohv toores, ubadena	10,1	11 773	281	Kopra	263,6	65 501
172, 175	Kakao ubadena ja pulbrina	48,0	30 482	285	Ristikõhinasemned	3,7	3 500
176	Tee igasugune	3,7	9 871	305, 306	Tubak lehtedena, kasvudena	49,5	88 339
178, 179	Suhkur peenike ja tükkidena	1 550,3	245 772		Sel.: Türgi	16,2	22 796
	Sel.: Briti	1 368,7	180 865		Bulgaaria	7,8	17 510
	Soome	95,8	43 195		Kreeka	8,0	15 838
204—206	Sool	—	—		P.-Am. Ühendriigid	9,8	12 686
213—217	—	—	—	307	Humalad	6,8	19 086
221—224	Viinad ja veinid	11,0	22 219	III.	Faberiitained	77,0	26 235
7.	Loomasööd	234,0	29 782	349	Tselluloos kuiv	76,3	24 935
231, 231-a	Kiilid igasugused (loomasööd)	—	—				
	Sel.:	—	—				

¹⁾ Dominioonid, asumad, valdused, protektoraadid ja mandaat-territooriumid — Dominions, colonies, possessions, protectorats et territoires de mandat.

Tab. 3. Väliskaubanduse tähtsamad ained veebruaris 1938. a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en février 1938 (suite).

Järjek. nr. tüelikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur <i>Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie</i>	ton	kr	Järjek. nr. tüelikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie	ton	kr
1	2	3	4	5	6	7	8
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
1002	Autode raamid ühes mootori ja ratastega	26 tk.	180 302	1165	Sooda peale süügisooda	207,4	21 844
1003	Mootorrattad	7 "	4 701	1166	Süügisooda	0,2	83
1006	Autode osad	4,2	12 868	1168	Seebikivi puhastamata	170,5	37 243
1007	Jalgrataste ja mootorrataste osad	7,9	23 929	1182	Väävel- ja väävlishape	124,3	9 405
1008	Jalgrattad	778 tk.	51 461	1234	Kaltsiumkarbiit	33,1	7 820
27. Keraamika ja muud mineraalkaubad		1 147,5	172 867	1290	Sahtartiin	—	—
1025	Käiad, tahud loomulikud	—	—	1295	Lütrahud	0,5	23 529
1038	Tulekindlad kivid ja tahvlid (šamottkivid)	1 015,8	59 323	1308—1311	Lõhna- ja kosmeetikaained	0,6	5 507
1051—1053	Fajanskaup	43,8	26 421	1319—1321	Parkimisekstraktid	78,0	31 078
1054—1055a	Portselankaup	11,0	13 307	1322—			
1056—1073	Klaaskaup	27,6	49 335	1324, 1328, 1330—1344	Mineraalvärvid	35,3	13 157
28. Keemiatööstussaadused		937,7	623 988	1348	Alisariinvärvid ern.	17,8	167 503
1102	Kaseiin	—	—	1356	Trükivärv	4,3	10 296
1103	Albumiin	5,0	4 883	1360	Pronkspulber	0,5	1 500
1104—1109	Pehmetest kummist tooted	6,2	23 453	1863, 1364	Lõhkeained ja süütenõud	43,1	51 048
1110	Veoautode massiiv-kummišiidid	—	—	1368	Linnoleum	9,0	10 173
1113, 1114	Kummiist jalaõõd	14,5	57 387	29. Muud eraldi nimetatamata kaubad		2,2	39 964
1146	Väävelhapu alumiinium	—	—	1386	Nõõbid igas	0,5	6 707
				1304—1306	Kirjutusmaterjal ern.	0,6	7 724
VÄLJAVEDU — EXPORTATION.							
I. Elusloomad (arv)		5 501 tk	597 265	355	Talud	71,3	62 010
1	Hobused (arv)	—	—	13. Ärstd ja metallid töötlemata		183,4	14 081
2	Veised (välja arvatud vasikad) (arv)	—	—	380	Vanarauad	161,8	6 025
II. Toidu- ja maitseained, joogid		2 264,8	2 074 226	385, 386	Sel.: Saksa	151,5	6 400
3. Aed- ja juurvili		683,6	55 823		Vanavaask	18,0	6 686
38	Kartul, värake	616,0	36 515		Sel.: Briti	12,9	5 160
41	Sibulad	20,0	5 815	14. Mineraalid peale ärsidid		1 582,5	27 973
47	Sigur, värake ja kuivat.	40,0	9 271	406—407-a	Kips	742,5	16 648
57	Õunad	—	—	417	Kaltsiitkivi (eesti marmor)	620,0	1 200
Karjasaadused		1 204,2	1 835 073	15. Keemiatööstuse toorained		3 663,9	460 997
76	Peekon	195,8	271 522	a) Õlid, rasvad, vaigud, kummi toorelt		3 571,0	386 999
	Sel.: Briti	195,8	271 522	437	Eesti bensiin	689,4	150 061
77	Sealiha värake ja soolatud	—	—	497	Põlevkivivõli	2 850,0	281 500
79	Veiseliha	41,3	23 476	508-a	Bituumen	0,2	21
	Sel.: Soome	41,3	23 476	c) Keemiatööstuse toorained punkt a ja b nimetatamata		32,9	73 998
81	Lambaliha	13,6	12 595	565	Kunstsarv töötlemata	32,9	73 998
	Sel.: Rootsi	13,6	12 595	IV. Valmissaadused		3 098,8	1 660 180
93	Pitmanpulber	0,3	6 498	16. Nahad töötletud ja nahkaup		22,3	64 907
96	Või	313,9	1 275 520	566, 567	Suured parknahad	21,9	56 888
	Sel.: Briti	401,4	708 097	17. Puutööstussaadused		1 662,0	388 058
	Saksa	310,5	572 358	593-a	Vineer	1 331,2	307 680
99	Munad	82 800 tk.	4 886		Sel.: Briti	1 121,7	223 185
5. Kala, kalvasaadused ja vilhid		102,0	49 102	594	Vineerist tootlõpõhjad	86,5	41 335
100—106	Värsked kalad	100,7	48 109		Sel.: Saksa	38,4	20 130
108	Tindikala	—	—	600, 610	Briti	10,7	7 755
116—120	Kalakonservid	1,3	993		Mõõbol	2,5	2 400
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid		265,1	133 833	18. Paberitööstussaadused ja trükitööd		545,7	147 227
127	Kartulijahu	43,0	8 600	634	Pakkimis-paber	92,0	35 876
187	Sokolaad	13,5	24 645	636, 637	Kirjutus- ja trükipaber	339,9	88 069
188	Kompvekid	52,0	35 268	19. Teksstiitööstussaadused ¹⁾		416,8	859 210
210	Teralisib, pain normal	—	—	667—670	Puuvillaniit ja -lõng	122,4	341 612
218	Piiritus	154,0	63 931		Sel.: Rootsi	33,6	94 004
III. Toor- ja poolvalmisained		14 383,0	2 146 997		Saksa	27,9	94 105
8. Loomariigained, peale rasvade ja õlde		94,9	199 040		Poola-Danzig	24,1	66 332
237—241	Loomanahad kuivalt soolatud	0,4	1 995	671—676	Puuvillaliie ¹⁾	105,7	307 948
	Sel.: Soome	0,3	1 385		Sel.: Rootsi	51,4	146 452
237—241	Loomanahad märjalt soolatud	83,2	147 584		Norra	42,0	103 619
	Sel.: N. S. V. L.	78,1	138 750	690	Linane lõng	21,8	50 922
243—257	Karusnahad	0,1	20 050	691-a	Linane riie jäme	35,0	73 816
260	Jõhvrid	2,0	15 001	696	Pakkimis- ja kotirille džaudist	122,8	70 363
270	Soolad	1,9	5 425		Sel.: Saksa	64,6	34 866
9. Seemned, taimed ja nende osad		47,4	17 597		Taani	47,1	25 460
274, 275	Linaseemned	46,4	14 385	22. Jõu- ja töömehhanad		184,6	32 055
10. Metsamaterjal		1 743,8	183 546	850	Kõlmutamisseadised	—	—
311	Haavapakud	1 705,7 tkm	68 675	23. Metallikaup ern.		18,5	25 923
322	Propsid	120,8 "	1 811	870	Keskriite radiaatorid	—	—
320, 326-329	Kuuse- ja männilauad ja -plangud	264,2 "	12 297	24. Elektrimasinad, aparaadid ja tarbed		4,8	23 548
	Sel.: Hollandi	163,8 "	6 200	942	Telefonapar. ja n. osad	0,8	10 970
	Saksa	100,4 "	6 097	27. Keraamika ja muud mineraalkaubad		170,2	20 895
335	Kastilauad	1 316,2 "	99 773	1015	Sement	—	—
11. Paberitoorained		6 664,4	379 634	1066	Tahvelklaas lihvimata	170,1	20 860
347	Puumass märg	1 573,3	46 900	28. Keemiatööstussaadused		53,8	24 339
349	Taelluloos	5 090,9	832 734	1102	Kaseiin	25,0	20 393
	Sel.: Briti	3 116,0	480 267	1318	Tuletikud	2,7	10 890
	Frantsuse	1 563,8	276 466	29. Muud eraldi nimetatamata kaubad		37,2	42 504
12. Teksstiitöorained		463,9	364 129	1892	Kunstarvkaamid	1,5	22 915
354	Lina	238,5	251 486				
	Sel.: Briti	137,3	145 046				
	Tõelkõslovakkia	70,7	74 569				

¹⁾ Sellest: Eestis töötletud välismaa kauba tagasivedu välismaale 4 125 kg 40 350 kr väärtuses — Réexportation des marchandises travaillées 4 125 kg 40 350 kr.

Tab. 6. Riigiraudteed veebruaris 1938 — Chemins de fer en février 1938.

1. Tähtsamad andmed piirkondade järgi — Données principales d'après les districts du réseau.

*) Kiitsarõõpmisel arvestatakse teljekoormis teljepaari peale.

	Tähtsaimad rong-km arv (1000) Trains-km des tr. importants (1000)	Reistija-km (1000) Voyageurs-km (1000)		Istekohtade kasutamise % des places occupées	Tühjade vankrite % vankur km üldarv. Pourcentage de wagons vides	Laaditud kaubavag. keskmine telje koorem*) Poids moyen par essieu d'un wagon chargé		Keskmine netokaal kõigil kaubarongil Poids moy. net de train pour march.	Keskmine kaubarongi brutokaal (üldv. tn) — Poids moy. brut d'un train à marchand. (traf. tot. ton)		Keskmine kaubarongi telgede arv — Nombre moy. d'essieux pour un train de march.	
		Üldarv Total	III kl. III cl.			Üldveost Traf. total	Makstud veost Traf. payé		Tallinna suunas Vers Tallinn	Tallinnast - Au dep. de Tallinn	Tallinna suunas Vers Tallinn	Tallinnast - Au dep. de Tallinn
a) Lalarõõpmised teed — Voie large.												
Auru- ja mootorronges	256	14 846	12 308	40,8	—	—	—	—	—	—	—	—
Sell.: Paldiski—Keila	4	80	80	17,9	16,7	6,21	3,58	—	—	—	—	—
Haapsalu—Keila	15	542	511	28,7	34,1	5,23	4,49	125	329	102	41	43
Keila—Tallinn	16	675	660	32,5	33,8	5,37	4,41	159	396	102	47	51
Tallinn—Tapa	47	3 151	2 469	41,2	34,0	6,45	6,05	330	772	452	82	110
Tapa—Kohtla	34	1 470	1 292	45,4	37,5	7,01	5,66	278	541	405	61	104
Kohtla—Narva	16	845	780	39,5	14,2	4,25	3,90	106	342	177	34	32
Tapa—Tartu	44	3 223	2 490	40,7	17,9	4,90	4,26	235	500	407	64	82
Tartu—Petseri	20	1 144	1 100	44,3	28,5	4,21	4,01	142	588	346	67	64
Tartu—Valga	34	1 780	1 558	37,2	20,9	4,06	2,34	120	—	—	—	—
Valga—Petseri	22	666	640	19,1	18,8	2,87	2,39	82	366	412	60	66
Petseri—Irboska	4	118	118	47,0	27,8	5,75	5,48	—	—	—	—	—
Tähtsajalisi kogu raudteel	—	1 144	612	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektrirong. Tall.—Pääsküla	27	3 183	3 183	55,9	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	233	18 029	15 491	42,5	29,8	5,75	5,02	241	569	387	67	92
Jaнварis — en janvier 1937. a.	310	18 596	16 414	39,8	20,1	5,63	5,00	231	531	305	64	84
Veebruaris — en février 1937. a.	274	15 524	13 631	38,8	31,0	6,26	5,68	230	641	319	67	83
1. IV 1937 — 23. II 1938	3 430	254 987	226 019	41,5	29,3	5,81	5,13	241	578	365	67	84
1. IV 1936 — 23. II 1937	3 270	233 515	209 361	43,0	30,1	5,81	5,03	262	620	363	69	90
1. I — 28. II 1938	594	36 625	31 904	41,1	29,5	6,04	5,06	248	557	375	65	88
b) Kiitsarõõpmised teed — Voie étroite.												
Tallinn—Sad.—Türi	47	1 954	1 711	44,0	27,8	4,09	3,72	137	344	265	107	171
Türi—Mõisaküla	20	688	634	41,1	18,8	4,32	2,77	87	130	107	46	61
Mõisaküla—Pärnu	12	334	293	30,3	32,1	2,93	2,45	31	67	86	34	36
Lüüva—Vääna	4	56	57	4	57	38,9	1,89	—	—	—	—	—
Rapla—Virtsu	10	326	261	27,1	23,9	2,30	2,49	—	—	—	—	—
Lelle—Papiõidud	20	665	575	55,5	23,5	3,75	3,30	110	247	163	87	84
Türi—Tamsalu	11	288	258	40,9	41,4	4,31	3,28	139	206	—	72	—
Ikla—Riisela	3	23	23	18,3	45,6	4,13	3,18	86	152	—	53	—
Mõisaküla—Valga	4	92	74	28,8	7,1	3,50	2,42	—	—	—	—	—
Valga—Mõniste	7	130	130	40,9	36,1	4,15	3,97	38	126	37	36	36
Sonda—Mustvee	8	156	141	34,7	46,8	3,24	2,99	67	240	128	90	102
Tähtsajalisi kogu raudteel	—	296	154	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	146	5 008	4 311	43,3	29,8	3,86	3,28	103	269	174	91	105
Jaнварis — en janvier 1937. a.	161	5 129	4 389	37,3	20,6	3,74	3,31	98	267	188	95	114
Veebruaris — en février 1937. a.	135	3 904	3 264	39,5	31,1	3,95	3,74	109	261	152	84	96
1. IV 1937 — 23. II 1938	1 731	67 046	58 006	44,8	30,8	3,78	3,40	99	269	181	93	109
1. IV 1936 — 23. II 1937	1 628	61 484	53 674	43,3	30,1	3,84	3,42	106	256	162	86	70
1. I — 28. II 1938	308	10 137	8 700	39,6	29,4	3,79	3,29	100	269	181	93	109

	Lalarõõpmised teed — Voie large.				Kiitsarõõpmised teed — Voie étroite.			
	Veebr.—en fév. 1938	1/IV—28./II 1937/38	1/IV—23./II 1936/37	1/I—28./II 1938	Veebr.—en fév. 1938	1/IV—28./II 1937/38	1/IV—23./II 1936/37	1/I—28./II 1938
2. Kaubavedu (1 000) — Transport des marchandises (1 000).								
Kõigi saadetiste kaal—poids: tn tn-km	149 149	1 012 1 012	1 084 1 084	309 309	74 74	66 66	830 830	728 728
Sell.: maksulised saadet.—Dont les march. payables: tn tn-km	10 631 15 282	213 749 213 749	177 998 177 998	33 892 33 892	5 568 5 568	5 050 5 050	62 412 62 412	55 372 55 372
Sellest kohalik. erakaubad.—Dont marchand. privées: tn tn-km	14 528 13 836	188 970 188 970	154 158 154 158	29 684 29 684	4 715 4 715	656 656	36 150 36 150	49 329 49 329
	125 125	1 603 1 603	1 384 1 384	261 261	66 66	61 61	731 731	643 643
	14 313 13 473	181 256 181 256	139 039 139 039	20 082 20 082	4 684 4 684	4 728 4 728	54 077 54 077	48 553 48 553
3. Pagarivedu (1 000) — Transport des bagages (1 000).								
Kaal — poids tn tn-km	0,3 0,3	4,9 4,9	4,2 4,2	0,7 0,7	0,2 0,2	0,1 0,1	2,4 2,4	2,0 2,0
	30 27	466 466	423 423	64 64	11 11	9 9	172 172	153 153
4. Reistijate vedu (1 000) — Transport des voyageurs (1 000).								
Reistijate üldarv — Nombre total de voyageurs	789 688	9 279 9 279	8 532 8 532	1 551 1 551	113 113	89 89	1 375 1 375	1 247 1 247
Sellest Välisühendus — Commun. avec l'étranger	5 3	52 52	43 43	8 8	0,4 0,4	0,4 0,4	6,2 6,2	6,4 6,4
Dont Kohalik liikumine — Mouvement local	784 685	9 187 9 187	8 489 8 489	1 543 1 543	113 113	89 89	1 369 1 369	1 241 1 241
Sellest III klassis — III classe	724 679	9 100 9 100	8 385 8 385	1 523 1 523	107 107	82 82	1 287 1 287	1 170 1 170
Reistija-km üldarv — Voyageurs-km	18 029 15 524	254 987 254 987	233 515 233 515	36 625 36 625	5 008 5 008	3 904 3 904	67 046 67 046	61 484 61 484
Sellest-Dont: Elektrirongid — Trains électr.	3 183 3 271	39 812 39 812	37 494 37 494	6 857 6 857	— —	— —	— —	— —
Reistijad tee-km-le — Nombre de voyag. par km expl.	24 20	334 334	306 306	43 43	7 7	0 0	100 100	91 91
Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen km	24,4 22,6	27,5 27,5	27,4 27,4	23,6 23,6	44,3 44,3	43,9 43,9	48,8 48,8	49,3 49,3
Magamiskaartide üldarv — Cart. pour voyag.-lits vend.	3 3	45 45	37 37	8 8	0,7 0,7	0,6 0,6	8,8 8,8	8,0 8,0
Feroonipiletid — Tickets d'entrée vendus	9 8	440 440	127 127	20 20	— —	1,4 1,4	— —	— —
5. Veerukoosselsu kasutamine (1 000) — Exploitation du matériel roulant (1 000).								
Rong-km üldarv — Trains-km	234 275	3 477 3 477	3 311 3 311	596 596	143 143	137 137	1 828 1 828	1 713 1 713
Sellest reisirongides — Dont trains de voyageurs	214 212	2 587 2 587	2 542 2 542	449 449	119 119	114 114	1 415 1 415	1 300 1 300
„ liirkaubaronges — Dont trains de march. rapides	22 41	304 304	465 465	45 45	10 10	0 0	111 111	63 63
„ kaubaronges — Dont trains de marchand.	41 17	494 494	215 215	85 85	15 15	11 11	167 167	145 145
tõõronges — Dont trains ouvriers	1 1	47 47	41 41	3 3	2 2	2 2	97 97	85 85
Telg-km üldarv — Essieux-km	8 196 7 360	106 442 106 442	95 380 95 380	16 958 16 958	6 636 6 636	5 045 5 045	84 907 84 907	76 679 76 679
Sellest Reisivag.-telg-km — Voitures à voyageurs	3 423 3 102	42 343 42 343	41 826 41 826	7 194 7 194	2 144 2 144	1 900 1 900	27 001 27 001	25 741 25 741
Dont Kaubavag.-telg-km — Wagons à marchand.	4 771 4 168	64 096 64 096	53 554 53 554	9 764 9 764	4 492 4 492	67 906 67 906	50 929 50 929	
Kesk. tig. arv rong. — Moyen des essieux par train	28,0 26,7	30,6 30,6	28,8 28,8	28,5 28,5	44,8 44,8	43,4 43,4	46,4 46,4	
Sellest Aurureisironges — Trains de voyageurs	21,9 22,2	24,9 24,9	25,2 25,2	32,1 32,1	40,9 40,9	40,6 40,6	40,9 40,9	
Dont Elektrironges — Trains électrique	8,1 8,1	8,1 8,1	8,3 8,3	8,1 8,1	— —	— —	— —	
Moot.-ronges — Trains à moteur (benz.)	4,1 3,8	3,9 3,9	3,8 3,8	4,1 4,1	7,9 7,9	8,2 8,2	8,0 8,0	
Dont Kaubaronges — Trains de marchand.	71,1 64,4	69,8 69,8	66,5 66,5	70,0 70,0	90,2 90,2	93,3 93,3	91,6 91,6	
Tõõronges — Trains de service	8,6 2,8	56,9 56,9	62,8 62,8	11,0 11,0	15,9 15,9	15,4 15,4	61,8 61,8	
Kesk. kaubar. bruto-kaal üldveost — Poids de tr. march.	499 466	492 492	536 536	502 502	221 221	228 228	219 219	

Tab. 15. Linnade rahvastik märtsis 1938. a.)*
Mouvement de la population dans les villes en mars 1938.

	Registreeritud elanikkude arv 1. märtsiks 1938. a. Nombre de la population au 1. III 1938						Siseregistreeritud Enregistrés						Väljeregistreeritud—Rayés des listes						Registreeritud alanikkude arv 1. aprilliks 1938. a. Nombre de la population au 1. IV 1938				
	M.		N.		M.		N.		M.		N.		M.		N.		M.		N.		Kokku	M.	N.
	Kokku	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Kokku	M.	N.	
Tallinn	146 401	64 515	81 886	46	49	1 104	933	1 247	1 518	77	77	975	695	708	806	802	964	140 192	64 350	81 842			
Haapsalu	4 796	1 926	2 870	4	1	194	43	43	54	2	4	44	169	—	—	43	54	4 819	2 078	2 741			
Kuressaare	4 825	2 151	2 674	3	3	42	39	27	32	—	7	28	39	—	—	27	32	4 838	2 168	2 670			
Narva	24 161	10 958	13 893	7	6	92	109	225	311	13	10	186	89	31	29	207	261	24 185	10 295	13 840			
<i>Sellest:</i>																							
Narva-Jõesuu jsk.	1 453	665	788	1	—	13	15	—	—	1	—	11	5	—	—	—	—	1 465	667	798			
Nõmme	10 778	8 850	10 923	7	8	175	230	133	143	12	8	152	164	36	44	119	126	19 822	8 846	10 976			
Otepää	2 117	914	1 203	2	—	8	9	10	7	2	1	7	12	—	—	10	7	2 114	915	1 199			
Paide	3 456	1 643	1 903	2	—	22	20	39	36	2	4	31	23	2	—	39	36	3 493	1 537	1 896			
Paldiski	711	311	400	—	—	4	5	—	—	—	—	12	0	—	—	—	—	702	303	399			
Petseri	4 836	2 306	2 520	6	2	45	48	125	107	—	2	27	20	—	—	125	107	4 878	2 330	2 548			
Pärnu	21 420	9 257	12 163	7	14	305	237	268	309	15	17	235	171	5	12	268	309	21 528	9 314	12 214			
Põltsamaa	2 898	1 256	1 642	4	2	24	23	18	15	2	1	24	43	2	3	18	15	2 878	1 256	1 620			
Rakvere	10 218	4 418	5 800	4	5	77	79	71	79	13	7	76	67	16	8	75	88	10 183	4 380	5 793			
Tapa	3 784	1 334	1 950	2	4	32	36	37	34	3	1	44	49	4	3	31	34	3 760	1 323	1 937			
Tartu	60 483	26 055	34 428	34	26	360	390	555	706	26	47	341	272	225	213	481	655	60 294	25 931	34 363			
Tõrva	3 064	1 391	1 673	—	1	20	12	4	10	1	1	10	6	—	—	4	10	3 079	1 400	1 679			
Türi	3 254	1 498	1 756	4	4	21	19	15	30	—	2	25	20	—	—	15	30	3 255	1 498	1 757			
Valga	10 457	4 688	5 769	5	3	48	57	91	93	9	6	60	57	—	—	81	85	10 458	4 682	5 774			
Viljandi	12 820	5 450	7 370	4	4	80	80	105	145	2	2	80	85	—	—	105	145	12 819	5 452	7 367			
Võru	6 438	2 920	8 518	4	3	54	43	31	37	3	7	45	33	7	7	25	22	6 461	2 929	8 532			
Kokku — Total	345 997	151 646	194 261	145	135	2 707	2 421	3 044	3 664	182	204	2 352	2 025	1 036	1 125	2 475	2 980	345 644	151 497	194 147			
				230		5 128		6 708		386		4 377		2 161		5 455							
Keskmine 1. I — 31. III 1938 . . .	345 643	151 379	194 264	147	145	2 621	2 451	3 000	3 588	183	191	2 039	1 963	974	1 046	2 458	3 019	345 722	151 493	194 229			
Vebruar 1938. a. . .	345 614	151 338	194 278	124	127	2 332	2 167	2 851	3 419	177	163	1 578	1 660	850	963	2 392	2 944	345 907	151 646	194 261			
Märts 1937. a. . .	341 642	140 686	191 956	131	151	2 352	2 844	3 058	3 770	160	205	2 000	1 778	858	975	2 568	3 177	341 727	149 641	192 086			

*) Iga linna rahvastikuaru saavutamisel 1. kuupäevaks, arvestades igakuise sisse- ja väljeregistreerimisega, on võetud aluseks (aktiline rahvastikuaru 1. III 1934.

Tab. 33. Nakkushaigused jaanuaris 1938. a. — Maladies contagieuses en janvier 1938.

	Typhus abdo-minalis	Para-typhus	Typhus exanthemat.	Febris recurrens	Malaria	Vartola	Morbilli	Scarlatina	Diphtheria	Dysentaria	Lepra	Paes. phthisis lobarica	Menigitis ar. epid.	Trachoma	Tuberculosis	Kokku Total
Linnad — Villes	5	5	—	—	—	—	2	105	82	—	—	—	1	3	63	266
Tallinn	2	—	—	—	—	—	—	37	11	—	—	—	1	—	37	88
Haapsalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Narva	—	—	—	—	—	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—	12
<i>Sellest: Narva-Jõesuu</i>																
Nõmme	—	—	—	—	—	—	—	12	6	—	—	—	—	—	—	1
Otepää	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	9
Paide	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	14
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2
Petseri	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pärnu	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	1	—	7
Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	6	2	—	—	—	—	—	1	9
Rakvere	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Tapa	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	5
Tartu	3	1	—	—	—	—	—	28	47	—	—	—	—	—	1	2
Tõrva	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Türi	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	1
Valga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Viljandi	—	—	—	—	—	—	—	2	8	—	—	—	—	—	—	5
Võru	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Maad — Arrondissement.	8	3	—	—	—	—	2	130	81	—	—	—	1	11	82	318
Võru	1	2	—	—	—	—	1	17	16	—	—	—	—	—	5	42
Järva	—	—	—	—	—	—	—	9	1	—	—	—	—	—	14	24
Harju	2	—	—	—	—	—	1	19	11	—	—	—	—	—	15	48
Lääne	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	3	17
Saare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pärnu	1	—	—	—	—	—	—	19	14	—	—	—	—	1	11	46
Viljandi	1	—	—	—	—	—	—	9	9	—	—	—	—	—	5	24
Tartu	1	—	—	—	—	—	—	24	10	—	—	—	—	7	9	52
Valga	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	5	7
Võru	2	—	—	—	—	—	—	17	13	—	—	—	—	—	8	43
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	1	7	—	—	—	—	—	7	16
Kokku — Total	13	8	—	—	—	—	4	235	163	—	—	—	2	14	145	384

Tab. 30. Tööstusettevõtted ja töölolu 1.-ks märtsiks 1938. a.
Entreprises industrielles et leur main d'oeuvre au 1. mars 1938.

Hiljebõhete arv N. d'entreprises	Töökajate üldarv Nombre général des travailleurs					Realt tööjõud Dont ouvriers		Veetratide — En février				Keskmise teenistuse tunnis (aast) Gains moyen horaire (ent)		Tööbõhete arv Nombre des accidents	
	Teenistuses 1. II 1938	Teenistuses 1. III 1938	Teenistuses 1. III 1938	Teenistuses 1. III 1938	Teenistuses 1. III 1938	Teenistuses 1. III 1938	Teenistuses 1. III 1938	Teenistuses 1. III 1938	Teenistuses 1. III 1938	Teenistuses 1. III 1938	Teenistuses 1. III 1938	Teenistuses 1. III 1938	Teenistuses 1. III 1938		Teenistuses 1. III 1938
20	4 015	4 481	4 481	4 481	4 481	97,1	4 070	141	95,7	31	625,5	308,9	588,3	429,1	219
7	3 898	278	3 898	3 898	3 898	98,4	3 841	57	97,7	23	341,3	271,2	330,6	48,7	199
25	1 753	301	1 247	1 247	1 247	100,0	1 718	35	97,7	68	541,3	116,7	230,6	48,7	31
57	6 610	206	2 944	2 944	2 944	98,7	5 787	823	99,3	131	941,4	136,3	397,2	38,0	31
18	2 097	62	1 966	1 966	1 966	94,8	2 183	108	94,0	56	328,6	134,7	124,7	43,8	117
6	1 489	20	1 469	1 469	1 469	100,0	1 469	10	100,0	12	217,0	186,3	117,4	38,8	59
19	2 688	140	304	2 524	2 524	98,8	2 189	495	98,2	5	413,0	186,3	145,1	54,5	17
4	1 543	101	1 377	1 377	1 377	97,0	1 308	69	98,4	32	259,2	111,2	92,8	36,0	60
14	568	8	25	551	551	97,0	488	16	98,4	32	88,0	35,2	26,9	32,4	52
50	12 076	303	593	11 786	11 786	97,6	10 722	354	97,3	71	1 877,4	617,7	548,2	34,4	84
5	4 284	104	354	4 034	4 034	94,2	3 775	209	93,8	36	680,0	247,4	207,4	28,3	51
52	3 700	532	1 777	4 065	4 065	109,6	3 489	576	110,6	34	574,9	268,4	200,1	39,7	63
1	1 573	28	11	1 560	1 560	101,2	1 382	178	101,2	1	245,6	127,1	97,0	46,2	11
14	2 414	55	34	2 435	2 435	101,0	2 189	246	100,9	24	403,9	193,6	146,4	39,5	5
21	1 484	81	16	1 400	1 400	94,3	1 283	117	101,3	37	228,9	127,7	88,7	24,0	9
42	2 417	201	219	3 309	3 309	137,0	2 813	496	99,0	24	467,2	198,9	132,8	31,8	2
31	1 718	208	40	1 860	1 860	108,3	1 675	185	105,0	10	89,5	38,0	32,7	28,4	10
7	569	34	11	581	581	102,0	529	52	105,0	10	269,2	97,7	80,7	31,8	1
57	3 255	1 159	1 208	3 206	3 206	98,5	2 710	545	98,2	46	473,8	238,2	170,6	47,6	110
8	1 014	27	3	1 005	1 005	99,1	669	346	98,9	1	116,0	92,8	53,0	40,6	10
3	124	2	5	121	121	97,6	109	11	100,0	—	21,1	5,8	4,0	21,2	—
413	45 436	3 462	3 544	45 374	45 374	99,9	39 841	5 533	99,7	568	6 760,9	3 026,2	2 354,4	39,8	734
208	39 613	2 868	2 878	39 403	39 403	99,5	34 651	4 752	99,2	389	5 886,1	2 674,7	2 062,2	40,4	683
205	5 823	614	666	5 071	5 071	102,5	5 190	681	103,1	179	874,8	351,5	272,2	35,8	51

a) Suurtootetus — Grandes entreprises (piis de 20 travailleur).		b) Keskmistootetus — Entreprises moyennes (de 5—19 travailleur).	
10	85	10	12,9
40	325	4	18,8
170	1 080	89	177,2
28	230	5	35,7
27	205	4	30,6
67	688	7	84,9
121	991	36	167,1
16	144	12	22,7
45	513	26	85,0
330	2 695	141	339,1
100	885	126	190,6
38	281	97	48,9
7	63	1	8,4
94	257	4	98,0
974	8 368	976	1 248,7
1 387	53 994	4 458	8 001,6

Kokku suurtootetus — Total		Kokku keskmistootetus — Grand total (a+b)	
413	45 436	1 387	53 994
208	39 613	976	8 001,6
205	5 823	4 458	8 001,6

Soolest: { ettevõtted 50 ja üle töökajasa — Les entreprises ayant plus de 50 travailleur.
 Dont: { ettevõtted 20—49 töökajasa — Les entreprises ayant 20—49 travailleurs

I. Mürrud ja kaevandused
 II. Põlevikutootetus
 III. Metalltootetus
 IV. Keraamika tootetus
 V. Nahttootetus
 VI. Tööstusveerõõm
 VII. Puittootetus
 VIII. Paberi- ja tekstiiltootetus
 IX. Paberi- ja tekstiiltootetus
 X. Tööstusveerõõm
 XI. Kehakaste- ja puudkaupade tootetus
 XII. Ehitusmaterjalide tootetus
 XIII. Ehitusmaterjalide, gaasi- ja veevarustuse tootetus
 XIV. Puhastusmaterjalide tootetus

I. Industrie extractives
 II. Industrie minière
 III. " des métaux
 IV. " céramique
 V. " des chaussures et peaux
 VI. " textile
 VII. " du bois
 VIII. " du papier
 IX. " poligraphique
 X. Confection de vêtements et des bottes etc.
 XI. Construction de vêtements et fabr. de mercerie
 XII. Constructions
 XIII. Usines élect., à gaz d'éol. et distrib. d'eau
 XIV. Industrie des nettoyage

Tab. 29. a) Tööturg märtsis 1938. a. — Marché du travail en mars 1938.

	A. Töötute arv — Nombre des chômeurs									B. Töövõtjate arv — Demandeurs d'emploi enregistré.			Üldse (A+B) Gr. total (A+B)
	Mehed — Hommes			Naised — Femmes			Kokku — Total			Mehed Hommes	Naised Femmes	Kokku Total	
	I liik	II liik	Kokku	I kateg. gorje	II kateg. gorje	Total	I liik	II liik	Kokku				
										I liik	II liik	Kokku	
Jäi üle eelmisest kuust — Restés de mois précédent	36	127	163	292	238	530	328	365	693	633	470	1 105	1 798
Registreeriti (I korda aastas ¹) — Enregistrés (1 fois au cours de l'année ²)	99	152	251	65	61	126	164	213	377	389	328	717	1 094
Tulnud tagasi töölt — Retirés du travail journal.	49	29	78	499	198	692	548	222	770	280	153	433	1 203
Väljalageni registreeriti uusi — Rayés enreg. de nouveaux	34	51	85	55	41	96	89	92	181	134	68	202	383
Kokku — Total	218	359	577	911	533	1 444	1 129	892	2 021	1 438	1 019	2 457	4 478
Paigutati tööle (I korda aastas ¹) — Placés (1 fois ²)	100	154	258	82	55	137	191	209	400	219	212	431	881
Paigutati tööle (teist või enam korda aastas ¹) — Placés (II et plus fois ²)	37	22	59	362	188	550	399	210	609	205	105	310	919
Langes välja — Rayés de listes	27	119	146	113	102	215	140	221	361	316	246	562	923
Kokku — Total	173	295	468	557	345	902	739	640	1 370	740	563	1 303	2 673
Registreer. 31. III 1938 — Enregistrés au 31. III 1938.	45	64	109	354	188	542	399	252	651	698	456	1 154	1 805
Sellest — Dont d'après les bourses:													
Tallinna linna tööstis	16	44	60	40	82	122	56	126	182	296	102	398	580
Tartu	—	—	—	105	6	111	105	6	111	298	252	550	661

b) Tööle paigutatud ja nimekirjast kustutatud töötud — Chômeurs placés et rayés	M.—H.	N.—F.	c) Vabade kohtade arv — Offres du travail.	M.—H.	N.—F.
Tööle paigutatud — Placés pour l'occupation aux:					
eratöödele — travaux privés	20	45	Vabu kohti 1. III 1938 — Places vac. au 1. III 1938	528	70
avalikele töödele — travaux publics	13	55	Tööpakkumiste arv — Nombre des offres	890	1 123
talvistele töödele — trav. organisés p. assist.	289	587	Tööpakkumisi võetud tagasi — Offres retirées	308	43
Kokku — Total	322	687	Rahuldatud tööõunõudumiste arv — Offres satisfaites	746	1 004
Nimekirjast kustutatud — Rayés de listes	146	215	Neist — { tööntega — par chômeurs	392	687
Tööle paigutamata — Non placés	786	1 018	{ töövõtjatega — par demandeurs d'emploi	424	317
Neist — { töötuid — chômeurs	109	542	Vabu kohti 1. IV 1938 — Places vac. au 1. IV 1938.	304	146
Dont: { töövõtjaid — demandeurs d'emploi	677	476			

¹) Arvestusaasta loetakse 1. VIII — 31. VII.

Sissetulnud teated abiellumisest, sündimusest ja suremusest % eelmise aasta sama aja arvudest. Mariages, naissances et décès enregistrés en % aux nombres correspondants de l'année précédente.

	Dets.	Nov.	Okt.	Sept.	Aug.	Juuni	Juuni	Mai	Aprill	Märts	Veebr.	Jaan.	Jaan.—Veebr.
Abielusid 1938	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	108,6	91,7	101,2
Mariages 1937	100,9	103,4	98,2	109,7	91,7	100,2	97,0	98,7	66,0	144,5	79,5	120,5	93,5
Sünde 1938	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	103,7	106,6	105,2
Naissances 1937	102,5	101,8	101,9	114,2	99,9	93,5	107,7	94,1	100,1	93,0	89,7	104,9	96,7
Surmajuhete 1938	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97,4	115,8	106,6
Décès 1937	121,8	98,7	96,7	104,8	96,6	107,6	94,3	85,7	91,3	91,5	73,7	91,6	81,7

Tab. 13. Valuuta ja väärtpaberite hinnad Tallinna börsil märtsis 1938. a. Cours du change à Tallinn en mars 1938.

	Kõrgeim märtsis 1938		Madalaim märtsis 1938		Keskmine									
					märtsis 1938		veebruaris 1938		1. I—31. III 1938		märtsis 1937			
	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.		
1. New-York, 100 \$ (dollar)	364,00	371,00	359,00	366,00	361,48	368,46	359,17	366,17	360,42	367,42	360,08	375,08		
2. London, 100 £ (Ingls n.)	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00		
3. Berlin, 100 Saksa riigimark	146,30	148,50	145,40	147,60	145,77	147,97	145,48	147,63	145,58	147,78	135,77	139,27		
4. Helsinki, 100 Soome marka	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10		
5. Paris, 100 Prantsuse frank	—	12,00	—	11,40	—	11,66	11,74	12,06	—	12,02	(16,92)	17,25		
6. Brüssel, 100 Belgia belgat	61,45	62,45	60,90	61,90	61,15	62,15	61,09	62,09	61,12	62,12	62,28	63,18		
7. Zürich, 100 Helveetsia frank	83,65	85,05	83,35	84,75	83,50	84,90	83,61	85,01	83,54	84,94	84,27	85,52		
8. Milano, 100 Itaalia liri	19,18	19,59	18,92	19,27	19,05	19,40	18,93	19,28	19,00	19,35	19,43	19,73		
9. Stockholm, 100 Rootsi krooni	98,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60		
10. Kjöbenhavn, 100 Taani krooni	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05		
11. Oslo, 100 Norra krooni	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15		
12. Praha, 100 Tšehhoslov. kr.	12,75	12,97	12,63	12,85	12,69	12,91	12,65	12,87	12,67	12,89	12,89	13,09		
13. Amsterdam, 100 Hollandi kuldnat	201,40	204,90	200,60	204,10	201,29	204,79	201,89	204,89	201,30	204,80	202,23	205,23		
14. Riiga, 100 Läti latti	71,40	72,50	71,40	72,50	71,40	72,50	71,40	72,50	71,40	72,50	71,40	72,50		
15. Wien, 100 Austria šillingit	(68,40)	(70,10)	(68,40)	(70,10)	(68,40)	(70,10)	68,46	70,18	—	—	68,79	70,49		
16. Warszawa, 100 Poola slotti	68,60	70,30	68,50	70,20	68,51	70,21	68,56	70,26	68,56	70,26	69,68	71,38		
17. Kaunas, 100 Leedu litti	60,60	62,10	60,60	62,10	60,60	62,10	60,66	62,16	60,65	62,15	62,36	63,86		
18. Daanzig, 100 Danigi kuldnat	68,60	70,30	68,50	70,20	68,51	70,21	68,56	70,26	68,56	70,26	69,68	71,38		
19. 6% R. hüp. panga Pantil (nom. v. 100kr)	90,00	91,00	89,00	90,00	89,58	90,58	(90,00)	(90,75)	(89,86)	(90,78)	90,00	91,00		

Suur- ja kesktööstusettevõtete töäjõud

Main-d'oeuvre des entreprises grandes et moyennes

Kuna tööstusettevõtete isikliku koostise (tööjõu) tabelis (stand. 30) antakse andmed ainult tööstusharude järgi, toome eritabelina ilusikujalisse ülevaate töötajate arvust tööstusharude alajastutse ulatusel ja tööjõu eriliikide järgi — tööliised, tehniline personaal, ametnikud ja teenijad. Arvad 1. juuliks 1937. a. on toodud E. Stat. nr. 191(10), 1937, lk. 558—559.

Suurtööstus (30 ja üle töötajaga ettevõtteid)
Grandes entreprises (plus de 20 travailleurs)

	Ettevõtete arv N. des entreprises		Tööliised Ouvriers		Tehniline per- sonaal- net technique		Ametnikud Employés		Teenijad Service		Kokku Total	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
I. Murrud ja kaevandused — Industries extractives												
1. Turbatööstus — <i>Tourbières</i>	18	3 764	484	178	—	—	93	37	61	23	4 096	544
2. Põlevkivitööstus — <i>Carières de schiste combustible</i>	10	520	49	28	—	15	6	9	8	572	69	
3. Kivi- ja paemurrud ning muud kaevand. — <i>Carières de pier. à chaux et autres</i>	7	3 182	432	146	—	76	31	52	15	3 466	478	
	1	62	8	4	—	2	—	—	—	68	3	
	25	1 147	281	57	—	53	40	39	13	1 296	334	
II. Mineraalide töötlemine — Transformation des pierres et des terres												
1. Sideainete (tsemendi-, lubja-, kipsi-, kriidi- j.n.e.) tööstus — <i>Fabr. de ciments (ciment, chaux, plâtre, craie etc.)</i>	6	545	29	16	—	17	17	21	9	599	55	
2. Savitööstus ja keramika — <i>Fabrication de poterie et céramique</i>	13	263	101	12	—	10	11	13	2	298	114	
3. Klaasitööstus — <i>Verreries</i>	5	317	151	23	—	26	11	5	2	370	104	
4. Kivide töötlemine — <i>Transformation des pierres</i>	1	22	—	1	—	—	—	—	—	23	1	
	57	5 306	554	279	2	175	106	129	18	5 889	680	
III. Metallitööstus — Industrie des métaux												
1. Metallide töötlemine ning masinanehitus (ja remont) — <i>Travail des métaux et construction mécanique (et réparation)</i>	18	2 212	110	113	2	64	30	55	7	2 444	149	
2. Laevaehitus (ja remont) — <i>Construction navale (et réparation)</i>	1	561	7	40	—	19	17	—	—	620	24	
3. Raudtee ja trammil veereva koosseisu ehitus (ja remont) — <i>Constr. (et répar.) du matériel roulant des chemins de fer et des tramways</i>	6	1 260	24	53	—	42	18	44	7	1 399	49	
4. Elektriparaat- ja tarbeasjade valmistus — <i>Fabr. d'appar. et d'instrum. électriq</i>	9	497	224	48	—	30	25	20	3	595	252	
5. Mehhaanika- ja lukusepatöökjad — <i>Ateliers mécaniques et de serrurerie</i>	9	305	29	5	—	0	5	2	—	318	34	
6. Täpse- mõõduristade valmistus ja remont ning kallismetallide töötlemine — <i>Fabr. et répar. d'appareils de précision et transformation des métaux précieux</i>	3	84	45	2	—	3	2	1	—	90	47	
7. Mitmesuguste metallasemete valmistus — <i>Fabr. d'objets métal. de tout genre</i>	11	387	115	18	—	11	9	7	1	423	125	
	18	1 833	573	118	4	84	42	44	16	2 079	635	
IV. Keemiatööstus — Industrie chimique												
1. Tuli- ja muud tööstus — <i>Fabrication d'allumettes</i>	1	28	56	2	—	6	—	4	2	40	58	
2. Kummisemete, linoleumi ja vahariide valmistus — <i>Fabr. d'articles en caoutchouc, de linoléum et de toile cirée</i>	1	88	167	13	2	3	6	3	—	107	175	
3. Seebi- ja küünlitööstus ning kosmeetilised laboratoriumid — <i>Fabr. de savon et de bougies, laboratoires de cosmétiques</i>	2	5	40	4	1	9	6	2	1	20	43	
4. Põlevkivitööstus — <i>Fabrication d'huile de schiste combustible</i>	4	1 316	98	60	—	40	10	30	8	1 446	116	
5. Muude keemiliste ainete ja esemete valmistus — <i>Fabr. d'aut. mat. et prod. chimiq.</i>	10	396	212	39	1	26	20	5	5	466	232	
	14	367	140	26	2	19	12	4	1	436	153	
V. Nahatööstus — Industrie des cuirs et peaux												
1. Toornahatööstus — <i>Fabrication des peaux brutes</i>	11	310	113	23	2	19	8	23	—	375	123	
2. Nahkesemete valmistus — <i>Fabrication d'articles en cuir</i>	3	57	27	3	—	4	1	1	1	61	32	
VI. Tekstiilitööstus — Industrie textile												
1. Puvillatööstus — <i>Fabrication de coton</i>	51	3 800	7 221	244	12	317	216	201	64	4 562	7 519	
2. Villatööstus — <i>Fabrication de laine</i>	3	1 658	2 611	43	—	119	34	58	8	1 778	2 548	
3. Linatööstus — <i>Fabrication de lin</i>	10	982	978	70	3	76	48	75	40	1 158	1 064	
4. Kõle-, nõel- ja niiditööstus — <i>Corderies et filateries</i>	10	521	1 727	51	—	41	25	36	8	648	1 780	
5. Appretuur-, värvimis- ja vanutamistööstus — <i>Apprêt, teinture et foulonnierie de matières textiles</i>	6	243	296	22	—	12	19	11	—	288	315	
6. Siiditööstus — <i>Industrie de soie</i>	16	518	1 540	51	9	64	81	20	11	653	1 647	
	45	1 932	1 124	227	—	150	68	86	24	2 395	1 216	
VII. Puutööstus — Industrie du bois												
1. Saeveskid — <i>Scieries</i>	34	787	279	106	—	84	29	49	10	1 006	313	
2. Mööbli- ja vineeritööstus — <i>Fabr. de meubles et du bois de placage</i>	5	1 004	716	108	—	54	34	35	13	1 201	763	
3. Muude pumsemete valmistus — <i>Fabr. d'autres objets en bois</i>	6	161	129	13	—	12	6	2	1	188	135	
	14	1 635	520	192	3	81	42	30	9	1 848	574	
VIII. Paberitööstus — Industrie du papier												
1. Paberimassi ja paberi valmistus — <i>Fabr. de pâte du bois et de papier</i>	7	1 552	327	92	3	70	37	25	9	1 739	376	
2. Pabersemete valmistus — <i>Fabr. d'articles en papier</i>	7	83	193	10	—	11	5	5	—	109	195	
	21	787	458	63	2	62	51	43	14	955	523	
IX. Polügraafiatööstus — Industrie polygraphique												
X. Toidu- ja maitseainete ning jookide tööstus — <i>Ind. de l'alim. et des boissons</i>	42	1 078	1 732	86	6	188	115	145	30	1 497	1 887	
1. Jahuveskid — <i>Moulin à farine</i>	2	68	54	3	—	—	—	—	—	71	54	
2. Leivatööstus — <i>Fabrication de pain</i>	2	72	9	2	—	20	9	41	2	135	20	
3. Šokolaadi-, kompveki- ja biskviiditööst. — <i>Fabr. de chocolat, de bonbons et de biscuits</i>	10	155	967	18	3	37	41	18	7	228	1 018	
4. Liha- ja kalatööstus — <i>Fabrication de viandes et de poissons</i>	2	56	32	1	—	2	—	2	—	61	32	
5. Tapamajad, külmutushooned ja kunstjäätööstus — <i>Abattoirs, chambres réfrigérantes et fabr. de glace artificielle</i>	5	306	93	12	2	51	42	43	14	412	151	
6. Piimatööstus — <i>Fabrication de lait</i>	3	40	29	2	—	1	1	2	—	45	30	
7. Toiduõli- ja rasvatööstus — <i>Fabr. d'huiles alimentaires et de graisses</i>	1	42	25	7	—	6	3	6	—	61	28	
8. Karulijahu- ja siirupitööstus — <i>Fab. de fécule de pommes de terre et de sirops</i>	3	84	3	7	—	7	—	5	—	103	3	
9. Marjade ning puu- ja juurvillatööstus — <i>Préparation de baies, fruits et légumes</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10. Piiritusepõlet- ja puhast- ning pärmivabr. — <i>Fabr. et raffin. d'alcool, et fab. de lev.</i>	2	32	4	5	—	5	3	7	—	49	7	
11. Likööri- ja veinivabrikud — <i>Fabr. de liqueurs et de vins</i>	3	9	63	5	—	8	4	4	1	26	63	
12. Linnase- ja õlletehased — <i>Fabr. de malt et brasseries</i>	4	148	46	9	1	23	4	5	2	185	53	
13. Karastavate jookide tööstus — <i>Fabr. de boissons rafraichissantes</i>	1	15	11	1	—	4	—	—	1	20	12	
14. Kõvi- (ja -surrogatide) ning muude maitseainete tööstus — <i>Fabr. de café (aussi succédanés) et d'autres matières coloniales</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15. Tubakatööstus — <i>Fabr. de tabac</i>	4	51	398	14	—	24	12	12	3	101	411	
	27	438	1 095	48	9	41	57	16	8	543	1 165	
XI. Kehakatte- ja puidukaupade tööstus — Confect. de vêtem. et fabr. de merc.												
1. Riitevalmistus — <i>Fabr. de vêtements</i>	14	77	587	12	7	13	30	6	4	108	623	
2. Jalaväline tööstus — <i>Fabr. de chaussures</i>	7	202	250	21	1	17	10	10	3	250	264	
3. Villitööstus — <i>Fabr. de teinture</i>	1	6	21	1	—	—	—	—	—	7	21	
4. Pudu- ja moekaupade tööstus — <i>Fabr. de mercerie et d'articles de mode</i>	5	163	237	14	1	11	17	—	1	178	256	
	53	2 295	134	244	—	97	46	120	6	2 756	186	
XII. Ehitustööstus — Industrie de bâtiment												
1. Hoonete ehitus ja remont — <i>Construction et réparation de bâtiments</i>	37	1 347	89	96	—	65	34	40	3	1 543	126	
2. Välisheitused — <i>Constructions extérieures</i>	21	948	45	148	—	32	12	80	3	1 208	60	
XIII. Elektrihaamad ning gaasi- ja veevarustus — Usines électriques, à gaz d'éclairage et distribution d'eau												
1. Elektrihaamad — <i>Usines électriques</i>	8	633	44	52	—	177	66	27	12	939	122	
2. Gaasi- ja veevarustus — <i>Usines à gaz d'éclairage et distribution d'eau</i>	6	481	44	39	—	151	52	10	3	681	110	
	2	202	—	13	—	26	8	17	4	258	12	
	3	11	104	1	—	1	10	3	—	16	114	
XIV. Puhastustööstus — Industrie du nettoyage												
	401	25 076	14 470	1725	40	1538	912	968	238	29 397	15 668	

Kokku — Total . . .

1. jaanuariks 1938. a (ettevõtete rühmade ja alarühmade järgi).
 au 1. I 1938 (d'après les groupes et sous-groupes).

Sellest ettevõtteid 20-49 töötajaga Dont les entreprises ayant 20-49 travailleurs										Kesktööstus (5-19 töötajaga ettevõtteid) Entreprises moyennes (de 5-19 travailleurs)												
Ettevõtte arv N. des entreprises	Töölised Ouvriers		Tehniline per- sonaal- <i>Person- nel technique</i>		Ametnikud Employés		Teenijad Service		Kokku Total		Ettevõtte arv N. des entreprises	Töölised Ouvriers		Tehniline per- sonaal- <i>Person- nel technique</i>		Ametnikud Employés		Teenijad Service		Kokku Total		
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.
12	18	14	10	18	17	18	19	20	21	22	35	23	26	26	27	28	29	30	31	32	33	34
1	7	2	—	—	—	—	—	—	7	2	10	86	1	—	—	—	—	—	—	—	88	36
1	7	2	—	—	—	—	—	—	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	214	60	8	—	13	10	5	1	240	71	10	86	1	—	—	—	—	—	—	—	88	36
4	72	—	1	—	2	2	2	—	77	2	6	29	3	—	—	—	—	—	—	—	32	3
7	97	51	4	—	6	7	1	1	108	59	21	117	66	3	—	—	—	—	—	—	128	67
2	23	9	2	—	5	—	—	—	32	8	8	60	8	—	—	—	—	—	—	—	64	11
1	22	—	1	—	—	—	—	—	23	1	5	31	—	—	—	—	—	—	—	—	31	—
23	631	165	17	—	13	8	7	—	668	173	116	874	142	23	—	—	—	—	—	—	929	158
7	187	3	3	—	5	1	1	—	190	4	12	120	2	1	—	—	—	—	—	—	121	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	14	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	18	—	—	—	—	—	—	—	—	22	1
4	71	50	2	—	2	3	—	—	75	53	11	67	45	4	—	—	—	—	—	—	72	49
7	174	24	5	—	1	1	2	—	182	30	33	254	18	7	—	—	—	—	—	—	270	15
2	44	25	2	—	—	1	—	—	47	26	16	139	10	1	—	—	—	—	—	—	143	11
7	155	58	5	—	5	2	3	—	168	60	40	262	72	7	—	—	—	—	—	—	276	79
9	127	152	23	—	20	13	7	4	177	172	23	113	72	23	—	—	—	—	—	—	175	95
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	5	40	4	1	9	6	2	1	20	48	10	20	31	7	1	—	—	—	—	—	41	43
7	122	113	10	—	11	5	5	3	157	124	19	93	41	16	—	—	—	—	—	—	134	52
11	203	75	13	—	12	7	11	1	239	87	27	141	56	7	—	—	—	—	—	—	154	63
3	146	52	10	—	12	3	10	—	178	55	18	106	27	—	—	—	—	—	—	—	119	32
3	57	27	3	—	4	1	1	1	61	32	9	35	31	—	—	—	—	—	—	—	35	31
20	108	451	24	—	7	24	6	1	145	476	55	288	252	11	—	—	—	—	—	—	212	279
1	13	7	1	—	—	1	—	—	14	8	30	214	100	6	—	—	—	—	—	—	227	116
4	25	06	7	—	4	1	2	—	38	07	2	6	22	—	—	—	—	—	—	—	9	23
5	13	107	6	—	2	7	1	1	22	115	6	20	19	—	—	—	—	—	—	—	21	19
2	20	35	3	—	—	3	1	—	24	33	6	28	19	2	—	—	—	—	—	—	82	23
8	37	206	7	—	1	12	2	—	47	213	11	20	92	2	—	—	—	—	—	—	23	98
26	395	106	28	—	32	19	12	5	467	130	105	778	74	31	—	—	—	—	—	—	821	79
3	271	78	23	—	29	13	11	3	384	94	25	170	16	8	—	—	—	—	—	—	196	16
3	51	17	2	—	1	3	1	1	55	21	61	457	19	10	—	—	—	—	—	—	468	22
6	73	11	3	—	2	3	—	1	78	15	19	151	39	3	—	—	—	—	—	—	157	41
6	67	94	7	—	10	5	6	—	90	99	16	60	73	8	—	—	—	—	—	—	70	75
1	14	7	—	—	1	1	—	—	13	8	3	30	2	—	—	—	—	—	—	—	35	2
5	53	87	7	—	0	4	5	—	74	91	13	30	71	5	—	—	—	—	—	—	35	73
12	154	134	8	—	10	6	4	1	176	141	45	291	171	10	—	—	—	—	—	—	319	186
23	297	292	30	—	55	22	44	7	426	323	342	1 695	466	229	8	—	—	—	—	—	1 139	536
1	23	16	3	—	—	—	—	—	26	16	21	173	8	—	—	—	—	—	—	—	184	12
1	15	9	—	—	4	1	—	—	19	11	42	280	34	—	—	—	—	—	—	—	304	44
4	21	101	1	—	4	2	—	—	29	107	11	47	41	1	—	—	—	—	—	—	54	42
1	3	8	—	—	—	—	—	—	3	8	20	74	57	1	—	—	—	—	—	—	89	61
2	12	33	2	—	11	7	21	2	46	42	7	18	15	1	—	—	—	—	—	—	45	23
3	40	29	2	—	1	1	2	—	45	30	110	509	189	7	—	—	—	—	—	—	677	221
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10
3	84	3	7	—	7	—	5	—	103	3	5	51	6	2	—	—	—	—	—	—	55	9
2	32	4	5	—	5	3	7	—	49	7	110	496	7	105	—	—	—	—	—	—	652	10
3	9	68	5	—	8	4	4	1	26	68	5	8	57	9	1	—	—	—	—	—	34	61
2	43	15	4	—	11	4	2	—	60	19	1	14	5	1	—	—	—	—	—	—	15	6
1	15	11	1	—	4	—	—	—	20	12	6	24	22	—	—	—	—	—	—	—	25	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	8	1	—	—	—	—	—	—	3	8
18	94	351	16	—	14	17	4	2	128	378	90	231	507	21	—	—	—	—	—	—	270	523
10	26	251	8	—	4	12	2	—	40	289	47	55	341	7	1	—	—	—	—	—	70	345
4	50	30	4	—	6	1	2	—	63	33	23	130	38	8	—	—	—	—	—	—	141	41
1	6	21	1	—	—	—	—	—	7	21	3	13	27	—	—	—	—	—	—	—	13	27
23	12	49	3	—	4	4	1	—	19	55	17	33	106	0	—	—	—	—	—	—	46	110
25	599	36	61	—	13	5	18	3	601	46	27	266	6	14	—	—	—	—	—	—	287	11
20	380	33	32	—	9	4	17	2	438	39	25	281	5	11	—	—	—	—	—	—	277	9
5	129	5	29	—	4	1	1	—	163	7	2	5	1	3	—	—	—	—	—	—	10	2
4	130	2	8	—	6	1	3	—	147	7	7	45	—	10	—	—	—	—	—	—	60	2
3	94	2	6	—	2	—	1	—	103	5	6	41	—	3	—	—	—	—	—	—	54	2
1	36	—	2	—	4	—	2	—	44	2	1	4	—	2	—	—	—	—	—	—	6	—
2	7	53	—	—	1	—	—	—	8	53	34	50	187	—	—	—	—	—	—	—	52	199
196	2 943	1 980	243	—	12	206	137	127	29	3 519	2 156	943	5 155	2 085	381	14	283	159	103	29	5 922	2 287

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1926—38.

Finances (en millions kr)

Kapitali emissioonid — Emissions des capitaux

Banques (au 1 du mois)						Pankade vahe-line arvекoda Mouven. de la chambre de compensation	Protestitud vekslid Effets prot.		Rahakurs (ostjad) Cours du change			Aktiseltsed ja osühisusid — Sociétés par actions et anonymes									
Prêts							Tšekkide arv Nombre des chèques	Summa Montant	Arv Nombre des chèques	Summa — Montant	100 Dollari (kr) 100 dollars (kr)	100 naelsterling (kr) 100 livres sterling (kr)	Asutatud Sociétés fondées			Kapitalisuren-dat. Augmentation de capitaux		Likvideeritud Liquidations		Kapitali vähen-dat. Diminut. de fonds	
Eesti Hüpoteegi pank	Pikaajam pangad iseseisvad	Pikaajam pangad valitseda olevad laenu- ja maand maubansid	Eesti Maapanga laenu- ja maand ostvõimad	Eesti Maapanga laenu- ja maand ostvõimad	Eesti Maapanga laenu- ja maand ostvõimad								Arv Nombre	Summa Mont.	Arv Nombre	Summa Mont.	Arv Nombre	Summa Mont.	Arv Nombre	Summa Mont.	Arv Nombre
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38			
3,2	—	—	78,9	71,9	5 032	8,9	3 400	0,8	372	1 808	2,3	152	1,1	203	0,7	55	0,1	3			
3,4	—	—	11,9	9,9	5 941	9,0	3 930	0,9	372,12	1 809	2,3	141	1,2	48	0,7	74	—	—			
4,5	3,4	25,7	16,4	4,9	6 584	15,9	3 763	0,9	372,54	1 813	2,3	464	1,7	147	0,8	86	0,3	155			
5,0	13,0	24,3	21,3	9,0	6 483	18,7	6 982	1,0	374,07	1 817	2,4	217	1,3	188	0,9	52	0,3	67			
6,4	16,3	21,0	25,7	13,2	6 128	17,6	7 690	1,0	374,50	1 821	1,7	151	0,5	29	0,3	131	0,2	18			
6,5	16,8	25,1	31,2	17,7	4 320	10,7	7 429	1,0	373,99	1 796	0,9	243	0,5	32	0,3	170	0,3	25			
6,6	16,6	50,9	33,0	21,6	3 413	7,0	5 367	1,0	372,46	1 298,4	0,4	27	0,2	47	0,4	39	0,1	8			
6,8	16,1	51,3	41,5	23,9	3 087	7,5	3 202	0,9	371,17	1 552,4	0,3	17	0,7	45	0,7	36	0,4	37			
6,8	15,3	51,1	44,3	23,2	3 444	8,5	2 171	0,4	353,70	1 810,1	0,3	51	0,6	43	0,4	35	0,4	53			
8,0	15,3	51,6	47,9	23,2	3 375	10,2	2 096	0,4	368,75	1 811,0	0,5	55	0,9	49	0,6	50	0,3	116			
10,2	20,6	59,2	67,3	15,1	4 469	14,1	2 503	0,4	363,06	1 811,0	1,3 ^{*)}	1021 ^{*)}	0,8	201	0,3	14	—	—			
11,5	23,1	42,6	79,5	7,9	5 497	18,3	3 358	0,5	364,64	1 811,0	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
10,9	21,7	59,8	78,0	7,9	4 798	16,4	2 577	0,4	367,25	1 811,0	—	5	630	1	60	—	—	—			
11,0	21,9	59,6	78,3	7,9	4 753	15,3	2 398	0,3	363,32	1 811,0	—	3	330	2	120	—	—	—			
11,1	22,6	64,0	78,7	7,9	5 611	17,3	2 983	0,4	369,08	1 811,0	—	—	400	1	400	60	—	—			
11,3	23,2	64,3	79,0	7,9	6 016	10,7	3 152	0,5	360,15	1 811,0	—	2	825	2	150	—	—	—			
11,4	23,5	33,0 ^{*)}	79,3	7,9	5 429	19,5	3 334	0,5	364,39	1 811,0	—	4	110	3	770	—	—	—			
11,5	23,6	32,9	79,4	7,9	5 511	18,0	3 629	0,5	365,42	1 811,0	—	3	250	—	—	—	—	—			
11,6	23,2	32,9	79,4	7,9	5 600	18,9	3 661	0,5	363,26	1 811,0	—	2	20	2	2 040	—	—	—			
11,7	23,3	32,9	79,3	7,9	5 246	17,3	3 469	0,5	361,77	1 811,0	—	1	70	—	90	—	—	—			
11,7	23,3	32,9	80,1	7,9	5 623	16,6	3 689	0,5	363,77	1 811,0	—	—	70	—	—	—	—	—			
11,8	23,5	32,9	80,2	7,9	5 981	19,5	3 773	0,5	363,89	1 811,0	—	—	—	—	1	100	—	—			
11,8	23,9	32,9	80,6	7,9	5 739	21,0	3 670	0,6	360,92	1 811,0	—	1	30	4	1 410	1	70	—			
11,9	24,0	32,8	80,3	7,8	5 660	20,1	3 957	0,6	360,96	1 811,0	—	2	—	—	—	—	—	—			
12,0	23,3	33,4	—	7,9	4 797	16,1	3 631	0,6	360,63	1 811,0	—	—	—	3	369	1	400	1			
12,2	23,3	33,4	—	7,9	4 687	15,3	3 304	0,5	359,17	1 811,0	—	—	—	—	—	1	100	—			

Commerce extérieur (suite)

Articles principaux d'exportation (en 1000 kr)										Tähtsamad väljaveoined (tonnides)					Tähtsamad sisseveoined (tuh. kr)									
Articles princip. d'export. (en tonnes)										Articles princip. d'export. (en tonnes)					Articles princip. d'import. (en tonnes)									
Kunstsaar — Sucreries de cellulose	Fuuvillilõng ja -nõut Fil. de coton	Fuuvilliarie Triaas de coton	Linae riie jäme Triaas de lin gross.	Tähtvealkaas Verre en tablettes	Põlevõlvõli Kütisde schiste combustible	Bensin Benzine	Lina ja lõupest Lina et étoupe	Põlevõlvõli Kütisde schiste combustible	Võli Beurre	Munaud (tuh. tk.) Oeufs (mille)	Kartulid Pommes de terre	Võli Latine	Villane lõng Fils de laine	Heeringad Harengs	Sukkur Sucre	Teoorinbak Tabac brut	Fuuvill Coton	Fuuvilliarie Triaas de coton	Kunstsaarilõng ja -nõut Fils et fils de sate artific.					
55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74					
—	—	307	732	57	—	—	990	1	724	884	899	86	69	277	492	154	761	218	22					
0	375	727	90	0	0	0	830	73	828	1 340	2 971	98	70	178	532	85	752	243	20					
3	388	735	70	—	20	0	520	210	935	1 969	3 172	109	134	247	556	90	916	338	30					
13	542	748	104	—	10	3	541	132	1 030	1 859	1 112	75	101	221	400	105	939	258	33					
38	122	279	58	7	10	12	378	193	1 204	1 869	2 208	42	92	68	316	81	231	108	68					
39	69	163	35	23	16	10	208	259	1 044	1 757	1 408	42	133	9	178	48	209	108	78					
48	60	224	40	21	27	37	253	515	780	1 833	398	60	123	28	190	52	268	116	50					
74	280	360	63	63	57	57	333	1 157	843	2 891	581	80	175	45	227	67	453	190	97					
123	282	309	57	51	58	42	425	1 238	903	4 001	1 074	113	187	56	213	79	571	137	117					
121	259	297	80	72	58	69	681	960	913	3 645	1 430	105	242	69	279	89	599	86	110					
141	414	246	79	24	348	97	516	4 490	1 098	3 385	1 968	95	237	85	289	100	735	92	94					
271	670	563	135	42	49	104	2 118	863	1 370	708	3 163	147	568	67	431	168	1 357	128	198					
146	652	462	112	40	298	194	1 134	3 800	1 468	112	4 627	124	392	192	507	213	1 028	107	191					
207	417	348	112	34	4	59	1 162	61	880	161	3 191	134	244	13	221	66	620	117	88					
122	196	147	33	18	0	77	1 296	1	740	—	2 625	47	279	23	296	92	651	25	98					
149	474	416	102	24	49	27	823	862	630	—	638	100	239	44	135	74	676	109	100					
157	353	142	45	4	129	30	565	2 014	638	—	928	66	168	70	190	76	571	204	132					
129	409	321	105	25	289	40	652	3 715	820	1 222	2 763	53	187	40	197	122	813	237	131					
114	369	287	74	27	354	54	697	4 651	883	6 936	3 042	179	141	19	191	101	774	99	104					
112	507	271	91	32	455	104	121	5 944	1 723	6 174	4 547	85	111	9	255	95	439	55	106					
137	389	179	69	29	489	102	41	5 446	1 362	6 012	33	158	134	204	581	127	949	82	103					
137	530	263	107	9	603	63	425	7 464	1 407	6 057	1	93	319	240	328	111	736	49	129					
216	418	199	86	14	320	193	530	4 503	1 645	6 909	331	127	271	87	310	102	943	58	126					
128	464	186	59	39	458	59	98	5 590	1 446	5 220	1 781	134	237	163	330	106	374	61	131					
121	484	206	74	40	537	105	237	6 529	1 176	1 663	2 618	69	268	46	323	106	716	63	110					
180	372	382	100	22	547	292	709	7 163	715	72	4 623	42	224	60	385	82	562	66	64					
72	810	154	38	19	66	44	824	940	654	29	4 012	92	211	108	291	124	568	52	90					
74	342	308	74	21	232	150	310	2 860	814	83	615	32	151	84	246	89	463	55	101					

*) Sellest 3 end. riiki. ettev. 6 500. *) Sellest 3 end. riiki. ettev. osa: arvust 0,25, summat 542.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1926—38. a. (järg) —

Väliskaubandus (järg) — Commerce extérieur (suite)

	Tähtsamad sisseveoained (tuht. kr) — Articles princip. d'import. (en 1 000 kr)								Tähtsamad sisseveoained (tonnides) Articles principaux d'import. (en tonnes)								Transiit (tonnides) Transit (en tonnes)
	Raud ja teras Fer et acier	Kivisüsi ja koks Houille et coke	Džauit — Jute	Petrooleum Pétrole	Väetised Engrais	Kummi ja kummisaadused Caoutchouc et articles en caoutchouc	Töornahad Cuirs bruts	Vill Laine	Džauit — Jute	Heeringad Harengs	Suhkur Sucre	Puuviil Celon	Kivisüsi ja koks Houille et coke	Transiit (tonnides) Transit (en tonnes)			
															76	76	
Keskmiselt kuus 1926 . . .	211	205	44	122	156	111	222	21	56	988	1 738	387	7 607	6 527			
Moyenne mens. 1927 . . .	335	173	73	132	173	150	127	23	92	671	1 844	458	8 028	5 709			
1928 . . .	300	146	79	132	240	152	214	25	159	930	2 053	449	7 933	3 560			
1929 . . .	321	168	111	134	222	227	156	18	208	865	2 278	498	8 705	2 431			
1930 . . .	327	133	74	157	183	163	122	23	176	543	2 520	406	7 997	3 531			
1931 . . .	184	103	64	116	125	134	57	23	250	297	2 505	272	7 905	9 986			
1932 . . .	152	47	46	62	84	80	30	28	209	42	1 648	277	4 121	5 238			
1933 . . .	197	58	44	07	106	77	52	31	181	126	1 567	271	4 210	2 774			
1934 . . .	262	63	44	87	159	114	85	25	183	263	1 737	377	3 526	1 570			
1935 . . .	413	77	52	83	164	129	144	39	202	341	1 944	444	4 741	465			
1936 . . .	511	94	53	93	161	158	138	34	176	366	2 156	473	5 457	1 128			
1937 . . .	731	133	68	130	228	191	183	22	213	401	2 149	541	7 028	1 087			
Kokku 1. I kuni viimase 1937 andmetega kuuni incl. 1938	992	163	159	191	142	202	353	34	527	318	3 945	1 027	9 624	627			
1936 Detsember — Décembre	698	264	134	294	319	204	418	37	404	846	3 855	934	12 191	178			
1937 Jaanuar — Janvier	686	157	111	114	297	00	179	39	388	67	2 017	459	9 002	143			
Veebruar — Février	597	107	71	127	27	112	142	11	236	105	2 715	512	6 251	493			
Märts — Mars	395	56	88	64	115	90	216	23	291	213	1 223	615	3 373	134			
Aprill — Avril	386	110	62	44	330	129	129	16	205	414	1 099	408	7 242	259			
Mai — Mai	809	110	28	44	706	154	145	11	136	240	1 750	599	6 923	174			
Juuni — Juin	1 011	93	54	96	444	193	172	40	177	121	1 542	546	2 724	44			
Juuli — Juillet	801	139	81	71	63	150	102	19	247	36	1 881	335	6 877	123			
August — Août	1 008	140	109	112	269	181	268	39	325	852	3 802	642	7 910	244			
September — Septembre	643	63	108	214	355	196	212	20	308	934	2 263	540	3 552	139			
Oktoober — Octobre	1 043	293	20	245	46	225	229	20	69	459	2 178	659	13 192	200			
November — Novembre	962	165	4	199	73	319	196	32	10	863	2 331	632	8 463	60			
Detsember — Décembre	608	148	117	204	112	340	193	14	342	257	2 228	595	6 912	86			
1938 Jaanuar — Janvier	507	222	74	144	141	205	159	8	207	314	2 174	514	10 899	37			
Veebruar — Février	394	181	76	133	10	117	206	28	223	536	1 805	507	8 069	93			
	394	83	58	161	309	87	212	9	181	310	1 550	427	4 092	85			

	Tööliste arv kuul lõpul N. des ouvriers (à la fin du mois)		Tööliste palgasumma* (1 000 kr) Montant total des gains des ouvriers (1 000 kr)		Tööliste töötundide koguarv* (1 000) N. total des heures de travail		Tööliste tunniteenusus (ent) Gain horaire (ent)				Tööbörssi tegevus Activité des bourses du travail			
	Üldse — Total	Selleist suur- tööst. — Dont grand. entrepr.	Üldse — Total	Selleist suur- tööst. — Dont grand. entrepr.	Üldse — Total	Selleist suur- tööst. — Dont grand. entrepr.	Suurtööst. Grandes entrepr.		Kesk- tööst. Entreprises moyennes		Tööliste arv vilmasel kuupäeval N. des chômeurs au dernier du mois	Vabakohade arv vilmasel kuupäeval N. des places vac. au dernier du mois	Tööksaamute arv kuuni — Placements au cours du mois	
							M.-H.	N.-F.	M.-H.	N.-F.				
	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	
Keskmiselt kuus 1926 . . .	30 408	26 839	19 862	17 296	66 358	59 104	34,4	21,5	30,1	19,7	2 145	314	1 002	
Moyenne mens. 1927 . . .	32 282	27 738	22 188	19 662	74 396	64 540	36,2	22,5	32,0	20,8	2 957	133	1 116	
1928 . . .	32 905	28 462	22 608	19 836	71 842	62 708	37,9	22,9	33,5	21,6	3 181	258	1 248	
1929 . . .	31 249	27 203	21 784	19 529	67 945	60 374	38,7	23,0	33,6	21,8	3 089	216	1 199	
1930 . . .	28 857	24 843	18 845	16 749	60 484	53 245	37,0	22,0	32,5	21,6	3 542	157	1 740	
1931 . . .	26 794	22 790	15 783	18 626	54 162	45 966	34,6	22,2	29,6	18,9	7 121	303	2 425	
1932 . . .	27 569	23 234	15 784	18 611	55 756	47 079	33,2	22,0	27,6	18,7	8 210	812	2 718	
1933 . . .	32 905	27 858	19 283	18 806	68 186	58 041	33,1	21,8	26,9	18,5	2 970	1 053	2 291	
1934 . . .	37 212	30 957	22 228	19 147	75 593	63 427	34,7	22,7	28,0	18,6	1 778	1 347	1 845	
1935 . . .	43 908	36 330	27 125	23 103	85 622	71 123	37,0	23,8	30,8	19,5	1 276	1 839	1 913	
1936 . . .	50 669	42 369	33 565	28 808	99 874	83 571	40,1	25,4	35,0	20,8	1 160	927	1 720	
Kokku 1. I kuni viimase 1937 andmetega kuuni incl. 1938	42 877	35 267	2 335	1 988	7 207	5 979	38,1	24,8	31,9	20,3	1 988	1 989	1 827	
1936 Detsember — Décembre	44 173	36 367	2 239	1 910	7 200	5 957	36,8	23,6	30,4	19,8	2 388	1 226	1 682	
1937 Jaanuar — Janvier	45 296	37 297	2 110	1 733	6 727	5 855	36,5	23,7	30,4	20,1	2 064	659	1 814	
Veebruar — Février	46 476	38 084	2 494	2 108	7 780	6 372	37,4	25,4	31,3	20,2	1 801	294	1 749	
Märts — Mars	46 682	40 801	2 775	2 347	8 714	7 174	37,8	24,2	31,5	20,0	1 191	347	2 780	
Aprill — Avril	54 682	45 260	2 794	2 369	8 378	6 913	39,3	24,6	32,9	20,9	638	293	2 156	
Mai — Mai	56 073	46 807	2 971	2 546	3 178	6 694	40,4	25,3	34,4	21,1	436	212	1 719	
Juuni — Juin	54 581	46 665	3 193	2 811	9 168	7 840	40,5	25,4	32,3	19,0	423	121	1 180	
Juuli — Juillet	53 672	45 664	3 050	2 693	9 029	7 673	40,4	24,9	32,8	19,0	470	193	1 437	
August — Août	52 633	44 721	3 050	2 643	8 918	7 536	40,7	25,5	33,2	20,5	473	309	1 364	
September — Septembre	52 639	44 629	3 083	2 641	9 035	7 578	40,7	25,3	33,1	21,0	1 758	1 703	1 606	
Oktoober — Octobre	51 076	43 063	3 066	2 640	9 029	7 582	40,7	25,2	33,1	21,5	1 473	2 162	1 400	
November — Novembre	46 983	39 136	2 749	2 342	7 718	6 405	42,0	26,5	33,3	22,7	1 720	2 604	1 360	
Detsember — Décembre	47 827	39 858	2 623	2 279	7 745	6 552	40,0	25,5	31,9	21,0	2 259	1 431	1 574	
1938 Jaanuar — Janvier	47 485	39 841	2 547	2 184	7 482	6 287	39,8	25,4	34,0	21,7	1 798	598	2 046	

* Arvestamata ehitusettevõtteid.

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1926-38 (suite).

Raudteed — Chemins de fer						Laevandus — Navigation								Töötajate arv kuu lõpul N. des travail- leurs (à la fin du mois)		
Laiarööpmeline — Voie large				Kitsarööpmeline Voie étroite		Välisõit Long cours				Rannasõit Cabotage				Kalgakassade liikmeid — Membres des caisses-matadie		
Reisijate arv (tuh.) Nombre de voya- geurs (mille)				Reisijate arv (tuh.) Nombre de voyageurs (mille)		Tallinna sadamasse Port de Tallinn		Teistesse sadama- tesse Autres ports		Tallinna vana-ja uus- sadamasse Dans ports de Tallinn		Teistesse sadama- tesse Autres ports		Ühise — Total		
89	90	91	92	93	94	arv n-bre	1 000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	103	104	105
377	17	117	13	116	50	110	49	98	12	127	7	346	20	37 064	34 697	30 887
392	13	121	14	110	54	125	59	97	12	122	7	388	21	37 047	34 697	30 094
411	18	152	16	116	69	133	63	101	14	108	7	403	23	38 489	36 637	31 602
455	19	157	17	124	72	133	65	75	10	125	8	402	25	41 459	37 278	32 327
421	17	142	16	107	67	144	73	77	9	121	8	406	25	41 078	35 611	30 990
549	16	144	15	89	65	139	72	102	10	118	7	314	20	38 125	33 044	28 429
593	14	109	13	81	63	104	61	88	5	120	6	321	18	37 169	30 747	26 129
663	14	106	12	81	60	99	60	101	8	138	7	399	20	40 199	31 626	26 632
010	17	140	17	91	73	107	67	95	11	175	11	406	25	44 011	37 282	31 611
068	17	136	16	98	70	119	70	70	9	164	11	434	26	43 607	42 113	34 990
753	21	154	17	112	71	132	79	76	8	168	10	481	28	57 908	49 426	40 902
786	22	173	19	119	74	138	80	78	10	176	10	440	26	68 532	56 901	47 633
1 428	83	295	30	180	120	147	81	10	1	28	1	114	6	—	—	—
1 551	37	309	34	230	143	189	119	4	2	13	2	14	2	—	—	—
809	21	155	14	124	49	121	68	34	3	41	5	306	21	62 446	48 449	40 045
740	17	149	16	91	54	95	49	10	1	25	1	112	6	59 058	50 102	41 224
088	10	140	15	39	66	92	32	—	—	1	—	2	—	59 168	51 299	42 251
773	20	174	19	125	87	58	43	—	—	—	—	8	—	60 748	52 535	43 130
762	19	209	23	119	97	101	53	48	1	67	2	157	8	62 225	55 818	45 923
987	24	160	19	127	73	184	102	114	13	244	16	687	37	66 688	60 950	50 623
879	23	163	21	145	75	169	100	141	14	371	19	753	44	73 015	62 418	51 953
799	25	181	22	122	82	160	119	133	23	352	17	864	53	74 941	60 940	52 154
958	32	182	20	166	71	184	129	130	20	369	17	794	62	74 222	59 957	51 101
862	24	185	21	104	74	173	91	95	16	278	14	650	39	74 101	58 908	50 199
842	21	207	21	110	77	180	75	131	14	243	16	620	36	73 481	59 081	50 059
807	19	167	18	108	70	153	66	109	7	145	12	507	29	72 984	57 474	48 491
847	24	143	16	147	62	144	93	27	7	49	6	116	10	71 767	53 379	44 583
812	19	180	17	117	69	95	63	27	2	7	1	5	1	—	53 804	45 436
739	18	149	17	113	74	74	50	1	—	6	1	9	1	—	54 012	45 374

Toodang — Production										Demograafia — Démographie							
										Sündimus, suremus ja abiellu- mus aastates tegelikud arvud, kuude sissetul, tentalteht. arvud			Rahvalikulemine liinades Mouvement de la population dans les villes				
Põlevkivi 1000 tn. Schiste combustible	Põlevkivi toorõli 1000 tn. Huile de schiste combustible	Henslin 1000 tn. Benzine	Tselliuloos 1000 tn. Cellulose	Paber 1000 tn. Papier	Tsiment (Mliaker) 1000 tn. Ciment	Kunstkarv tn. Corne artificielle	Tulekand mlj. foosil Attermettes	Tubak tn. Tabaco	Elektrivool mlj. kvL Energie électrique	Vinocer 1000 m³ Pois de placage	Sündimuid Natacences	Surnuid Décés	Abielumuid Mariés	Sündimuid Natacences	Sissetõimuid Arrivés	Korjeteos sissetõimuid Changement de logement	Surnuid Décés
119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136
35	0,5	—	—	3,2	—	—	14	—	—	—	1 663	1 504	713	199	9 578	6 596	313
32	0,4	—	2,2	3,0	3,7	0,9	16	66	1,4	1,6	1 642	1 613	722	193	10 412	8 057	326
37	0,5	—	3,4	3,1	4,3	3,8	11	67	1,7	1,8	1 670	1 482	739	195	10 782	7 634	312
43	0,5	0,1	4,1	2,8	4,5	12	11	70	1,8	2,0	1 593	1 682	734	197	10 671	8 390	373
41	0,8	0	4,6	3,0	3,3	20	10	63	1,9	2,0	1 623	1 384	741	209	9 440	8 851	312
41	1,4	0,1	5,6	2,0	2,8	32	5,7	68	2,0	1,7	1 626	1 506	732	207	7 658	10 315	339
41	3,1	0,3	5,0	1,2	2,0	24	4,7	40	2,0	1,2	1 645	1 387	733	244	7 098	11 692	328
41	3,1	0,4	5,4	1,2	2,4	37	4,6	40	2,2	1,2	1 517	1 373	702	206	6 568	10 164	320
49	3,9	0,5	5,3	1,5	2,0	55	3,1	40	2,3	1,7	1 442	1 321	739	210	6 747	8 628	316
50	3,9	0,5	5,3	1,5	2,8	64	4,4	43	2,7	2,0	1 491	1 405	771	244	7 431	7 790	350
64	5,3	0,6	6,3	1,6	3,7	65	3,8	60	3,2	1,9	1 519	1 466	315	271	3 603	7 993	364
94	9,3	1,2	6,1	1,7	5,8	80	4,7	59	3,7	2,2	1 513 ¹⁾	1 380 ¹⁾	799 ¹⁾	271	8 377	7 947	342
143	12,5	1,4	11,6	3,2	6,0	166	3,0	94	7,7	3,9	2 794	2 754	1 304	550	10 586	13 681	637
226	19,7	2,1	12,4	2,8	10,2	86	9,4	104	3,8	4,3	2 938	2 935	1 319	596	10 086	13 055	735
70	6,6	0,8	4,6	1,4	—	89	4,6	52	4,4	2,1	1 536	1 307	1 375	335	6 205	8 039	334
72	6,3	0,6	5,3	1,6	2,4	91	4,7	49	4,1	2,0	1 392	1 377	375	275	5 607	7 141	331
71	6,2	0,8	5,3	1,6	3,6	75	4,2	46	3,6	1,9	1 402	1 377	729	255	4 919	6 540	356
86	7,9	1,0	6,3	1,6	4,2	74	4,5	53	3,5	2,0	1 626	1 554	887	232	4 696	6 228	365
93	9,2	0,9	6,3	1,9	4,4	83	5,3	61	3,3	2,2	1 615	1 587	590	234	7 197	7 239	402
79	9,8	1,3	6,4	1,7	7,7	71	4,4	64	3,2	2,0	1 437	1 505	1 039	240	6 270	7 869	332
79	9,8	1,2	4,3	1,6	7,4	63	3,4	60	2,9	1,7	1 580	1 353	1 174	241	13 411	8 755	318
106	10,5	1,4	6,5	1,9	7,9	95	4,8	78	2,8	2,5	1 457	1 302	601	269	13 815	7 737	322
98	10,7	1,4	6,1	1,7	7,6	92	4,8	68	3,0	2,5	1 436	1 216	541	235	9 554	8 260	291
97	9,8	1,4	6,3	1,9	6,9	97	5,2	59	3,5	2,4	1 558	1 234	609	237	12 919	9 886	296
115	11,2	1,2	5,8	1,7	6,9	83	5,2	56	4,2	2,0	1 528	1 330	745	295	8 848	9 572	316
121	10,1	1,6	6,5	1,8	7,0	78	5,1	58	4,7	2,5	1 449	1 241	705	251	7 394	8 314	316
104	10,9	1,8	6,7	1,4	3,2	65	4,9	55	5,0	2,5	1 574	1 536	1 337	323	5 833	7 119	416
118	10,9	1,3	6,6	1,6	3,2	42	4,8	54	4,7	2,2	1 484	1 594	527	345	6 587	6 736	395
108	9,7	0,8	5,9	1,2	7,0	44	4,0	50	4,1	2,1	1 454	1 341	792	251	4 490	6 270	340

1) Esikokkuvõtte arvud.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1926—38. a. (järg)

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1926—38.

	Demograafia					Nakkushaigused												Loomataudid — Epizooties											
	Rahvalikulemine linnades			Rahvalikulemine piiripunkt. kaudu — Par les cordons de la front.		Nakkushaigused tüüpe <i>Mutatis mutandis</i>	Sellest — Dont							Tuberkuloos — Tuberculoses	Põrmataud — Anthrax	Tatmataud — Malleus	Marutaud — Lyssa	Kärmataud — Scabies	Sigade punataud <i>Erysipelus suis</i>										
	Väljasõitnud <i>Départs</i>	Teadmata kuhu <i>Inconnu</i>	Korterist välja-koliitad — Change-ment de logement	Sissesõitnud <i>Arrivés</i>	Väljasõitnud <i>Départs</i>		Kõhutüüfus <i>Typhus abdominalis</i>	Paratüüfus <i>Paratyphus</i>	Leetrid <i>Morbilis</i>	Sarlakid <i>Sarlatina</i>	Diftөөria <i>Diphtheria</i>	Lõuapõletik <i>Scarlatina</i>	Kõhutüüfus <i>Typhus abdominalis</i>							Paratüüfus <i>Paratyphus</i>	Leetrid <i>Morbilis</i>	Sarlakid <i>Sarlatina</i>	Diftөөria <i>Diphtheria</i>	Tuberkuloos — Tuberculoses	Põrmataud — Anthrax	Tatmataud — Malleus	Marutaud — Lyssa	Kärmataud — Scabies	Sigade punataud <i>Erysipelus suis</i>
Keskmiselt kuus 1926	8 774	988	5 061	10 617	10 855	708	45	12	305	289	39	150	5	1	12	20	48												
Moyenne mens. 1927	9 073	1 334	7 135	16 058	16 203	839	55	12	252	445	37	166	11	1	11	13	92												
1928	9 412	1 453	6 845	20 640	20 002	421	41	23	53	246	26	152	11	0,1	15	11	70												
1929	9 535	2 205	7 334	21 720	21 782	607	39	17	309	182	34	140	15	0,1	15	9	82												
1930	8 410	1 841	7 707	20 932	20 945	640	30	14	420	81	70	138	8	0	3	6	235												
1931	6 435	2 203	9 003	19 313	21 440	270	27	12	72	75	63	137	3	0	3	13	249												
1932	5 700	2 059	9 981	18 365	16 757	204	49	9	3	81	43	134	7	0	6	13	291												
1933	5 369	2 717	8 342	16 235	16 293	242	47	11	4	132	29	129	5	0	9	7	343												
1934	5 510	2 461	7 190	16 307	16 298	907	40	14	562	198	56	138	4	0	18	6	802												
1935	5 914	2 299	6 542	16 097	16 027	732	56	15	390	182	61	140	5	0	1	7	702												
1936	6 225	2 334	6 780	14 472	14 400	290	22	16	9	177	47	153	6	0	3	5	657												
1937	6 800	2 273	6 779	13 703	13 750	377	54	18	3	181	105	141	6	0	1	3	1 087												
Kokku 1. I kuni viimase (1937) andmetega kuuni incl. (1938)	7 776	4 022	11 230	17 250	17 715	786	70	27	7	465	168	233	77	0	26	—	1 3519												
1937 Jaanuar — Janvier	4 336	2 076	5 012	8 820	9 084	414	43	14	6	227	99	141	3	0	2	—	211												
Vebruar — Février	3 440	1 947	5 374	8 430	8 651	372	27	13	1	235	69	142	1	0	3	—	101												
Märts — Mars	3 778	1 833	5 745	9 952	9 870	394	59	8	1	232	75	140	2	0	—	—	159												
Aprill — Avril	5 164	2 221	6 233	10 755	10 993	458	121	21	6	211	66	175	4	0	—	—	334												
Mai — Mai	6 163	2 292	6 846	17 052	16 562	354	92	18	5	166	59	161	13	0	—	—	851												
Juuni — Juin	10 100	2 998	7 070	22 785	21 776	261	57	39	3	100	48	168	6	0	—	—	1 500												
Juuli — Juillet	11 474	2 455	6 768	24 142	23 704	262	76	22	1	100	50	101	7	0	0	—	2 090												
August — Août	14 081	2 128	7 010	20 260	21 279	212	50	21	—	86	48	117	8	0	5	—	2 556												
September — Septembre	8 261	2 391	8 315	12 371	12 862	359	60	26	2	98	68	119	18	0	1	—	1 954												
Oktoober — Octobre	5 233	3 355	8 227	10 894	10 922	407	23	11	2	193	161	143	3	0	1	—	1 789												
November — Novembre	4 507	2 070	7 143	9 455	10 055	542	21	8	2	247	249	153	4	0	—	—	295												
Detsember — Décembre	4 938	2 502	6 111	9 492	9 259	590	20	9	1	271	271	126	3	0	—	—	1 200												
1938 Jaanuar — Janvier	4 392	2 085	5 639	8 937	9 199	436	13	8	4	235	163	145	1	0	—	—	226												
Vebruar — Février	3 238	1 813	5 336	8 853	8 978	—	—	—	—	—	—	—	4	0	—	—	253												

Hulgimüügid. (geom. kesk.) — N.-ind. des prix de gros (moy. géom.)

Elatusmaksumusindeksid (geom. kesk.)
Nombres-indices du coût de la vie (moy. géom.)

	1913 = 100																					
	Üldindeks <i>N.-indices général</i>	Sellest — Dont		Tähtsamate ainete hindade käik <i>Mouvement des prix des articles principaux</i>														1913 = 100				
		Toituained <i>Denrées alimentaires</i>	Töödetsaadused <i>Matières premières et produits manufact.</i>	Kuklid <i>Seigne</i>	Või <i>Beurre</i>	Sealaha <i>Viande de porc</i>	Lina — Lin	Tallinahk <i>Cuir à semelles</i>	Kand <i>Fer en espèces</i>	Eruvillane riie <i>Cambrade</i>	Petrooleum <i>Pétrole</i>	Suhkur <i>Sucre</i>	Tõulius <i>Alimentation</i>	Korter <i>Logement</i>	Käia ja valgus- tas — Chaux- et éclairage	Riietus <i>Habillement</i>	Finaastus <i>Hyg. du corps</i>	Beisid, liik- mine, post <i>Voyage, étour- lad., poste</i>	Eiatus <i>Éducation</i>	Lõustus <i>Diversément</i>	Muid kulusid <i>Autres dépenses</i>	Üldindeks <i>N.-indices général</i>
Keskmiselt kuus 1926	114	110	108	153	119	122	140	136	75	106	94	75	118	31	78	149	99	77	94	142	90	106
Moyenne mens. 1927	114	109	107	182	122	94	193	142	75	155	81	94	112	40	80	147	95	78	94	142	92	105
1928	121	117	109	187	134	106	237	199	78	102	73	73	120	62	83	150	100	78	94	143	97	112
1929	117	113	110	143	130	122	191	143	80	162	70	64	128	52	95	160	100	78	94	143	100	117
1930	102	96	104	108	101	102	121	129	75	155	70	53	103	52	97	149	100	82	94	143	98	104
1931	91	90	91	139	81	63	71	115	57	138	66	48	90	103	80	147	100	83	94	143	102	100
1932	89	83	81	132	67	48	68	96	48	125	46	37	80	123	70	141	99	82	94	137	104	94
1933	85	85	81	107	59	66	97	92	55	131	50	80	77	120	60	131	89	79	94	152	96	88
1934	86	78	83	103	46	51	136	89	66	138	52	78	76	112	60	129	87	79	94	152	95	87
1935	84	78	83	109	56	45	188	87	72	138	46	78	77	113	60	131	86	79	94	153	96	88
1936	91	87	86	118	67	75	153	100	74	138	51	77	89	118	76	135	86	79	94	158	101	98
1937	101	93	97	138	82	90	195	100	108	145	62	82	98	130	80	139	85	79	95	159	104	104
Kokku 1. I kuni viimase (1937) andmetega kuuni incl. (1938)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1937 Jaanuar — Janvier	98	94	92	123	82	88	190	100	91	138	52	80	97	125	70	135	86	79	94	159	103	104
Vebruar — Février	99	94	93	120	82	89	196	100	95	138	52	82	97	125	75	135	85	79	94	159	103	104
Märts — Mars	101	98	96	131	82	90	192	100	98	138	57	82	97	125	75	135	85	79	94	159	102	103
Aprill — Avril	101	93	96	128	79	88	205	100	107	138	56	82	95	126	78	135	85	79	94	159	103	103
Mai — Mai	99	89	95	126	76	89	213	100	109	140	56	81	94	126	78	139	85	79	94	159	103	102
Juuni — Juin	101	90	98	141	78	89	213	100	112	150	67	81	96	126	79	141	85	79	94	159	104	104
Juuli — Juillet	102	91	100	149	78	92	211	100	114	150	67	84	96	126	82	142	85	79	94	159	104	104
August — Août	103	94	100	146	75	104	208	104	114	150	67	84	94	128	82	142	86	79	94	159	104	103
September — Septembre	102	95	99	146	88	99	205	100	114	150	67	84	95	126	82	142	85	79	94	159	104	104
Oktoober — Octobre	103	95	99	144	89	93	186	100	114	150	67	83	95	144	82	142	85	79	94	159	106	105
November — Novembre	102	98	98	144	95	86	157	100	114	150	67	82	96	144	83	142	85	79	94	159	106	106
Detsember — Décembre	101	96	97	144	91	79	159	100	114	150	67	82	100	144	82	142	85	79	108	159	109	108
1938 Jaanuar — Janvier	102	96	97	144	89	82	169	100	114	140	67	82	102	144	82	142	85	79	108	159	109	110
Vebruar — Février	102	96	97	144	89	82	174	100	114	140	67	80	103	144	83	142	85	79	108	159	109	110
Märts — Mars	101	94	97	144	87	82	164	100	114	140	67	79	103	144	82	142	86	79				

TÄHTSAMAD ARTIKLID JA ÜLEVAATED „EESTI STATISTIKAS“.

RAHVASTIK.

Sündimus, suremus, abielulumus ja rahvastiku arv 1937. a.	Nr. 196(3),	lhk. 147
Väljaränd 1937. a.	196(3),	185—188
Sündimus, suremus, abielulumus ja rahvastiku arv 1936. a.	192(11),	565—597
Abielulohutused	186(5),	225—230
Linnade ja alevite rahvastik 1935/36. a.	185(4),	192—200
Ülepiiriliklemine	184(3),	115—118
Kirjaoskus ja haridus Eestis	183(2),	49—57
Rahvastiku iive	182(1),	1—5
Suremus	181(12),	609—625
Sündimus	179(10),	485—498
Laste arv naistel	180(11),	557—569
Abielulumus	178(9),	433—441
Rahvastiku leibkondlik koostis	176(7)-177(8),	349—369
Ühiskondlikud kihid	175(6),	lhk. 285—302
Rahvastik töötajana ja tarbijana	174(6),	221—253
Rahvastiku demograafiline koostis	173(4),	176—196
Asustatisthedus ja rahvaarvu muutumine Eestis	173(4),	169—176
Eesti suremustabelid	170(3),	1—6
Vigasused I, III 1934 rahvaloenduse andmell	169(12),	646—649
Rahvastiku elukohavahetus 1922 ja 1934 a. vahel	166(9),	421—426
Rahvused Eestis	164(7)-165(8),	353—361
Rahvastiku tööhärad ja ühiskondlik kihitus Eestis	163(6),	lhk. 285—295

HARIDUS.

Kirjastus ja ajakirjandus 1936. a.	Nr. 194(1),	lhk. 16—24
Alg- ja keskkoolid 1936/37. õ/a.	193(12),	637—661
Väljaspool kodu elavate õpilaste elutingimused Tallinnas	190(9),	485—489
Tartu Ülikool 1936. a.	187(6),	302—310
Lasteadad 1935/36. a.	186(5),	217—222
Täienduskoolid 1935/36. õ/a.	185(4),	187—194
Õppernumid alg- ja keskkoolis 1935/36. a.	182(1),	18—32
Avakuld raamatukogud 1935/36. a.	182(1),	12—17
Õpilaste edasijõudmine alg- ja keskkoolis	172(3),	149—160
Tartu üliõpilaskonna majanduslik seisund 1932/33 õ.-a.	Nr. 164(7)—165(8),	341—353
Tallinna Tehnikum	Nr. 163(6),	305—306
Tavakeel ja võõrkeelte oskus	162(5),	229—233
Raamatukogud alg- ja keskkoolis	145(12),	628—634
Õpilaste ühiseluruumid maa-algkoolis	143(10),	523—528
Ühingud vaimse kultuuri alal 1930 a.	137(4),	189—198
Õppesutised Eestis 1930/31 õ/a.	134(1),	15—26
Alg- ja keskkoolide majad ja maad	127(9),	355—368

TÖÖ JA PALGAD.

Riigi- ja omavalitsusteenijate haiguskindlustus	Nr. 196(3),	lhk. 129—134
Palgaliste varanduslik seisund	196(3),	112—117
Tööliste haiguskindlustus	Nr. 188(7)—189(8),	363—392
Põllutööliste tööõnnetuste vastu kindlustus	188(7)—189(8),	357—363
Raudteelaste tööõnnetuste vastu kindlustus	188(7)—189(8),	353—356
Tööliste tööõnnetuste vastu kindlustus	188(7)—189(8),	337—353
Streigid töötutes 1936. a.	Nr. 184(3),	151—152
Palgaolud töötutes 1936. a.	184(3),	128—150
Majateenijate töö- ja palgaolud	180(11),	599—598
Töökaitses 1933 a.	150(5),	251—261
Tööõnnetuste tegevus 1931 a.	126(6),	303—305
Tööõnnetuste tegevus 1933 a. I poolaastal	144(11),	582—587
Tööpöeva pikkus töötutes 1932 a.	139(6),	314—321
Meremeeste töö- ja palgatingimused 1932/33 a.	140(7)-141(8),	362—364

TERVISHOOLD.

Surmaohjused 1936. a.	Nr. 193(12),	lhk. 671—681
Tööliste tervishoid seisund	Nr. 188(7)—189(8),	393—407
Tervishoiupersonaal ja raviasutised	Nr. 187(6),	297—302
Apteekide tegevus 1934—36. a.	186(5),	222—225
Nakkushaigused 1936. a.	185(4),	194—197
Imikute suremus 1935. a.	184(3),	123—127
Kohtuarstlik tegevus 1931—35. a.	175(6),	337—339
Tuberkuloos 1932—35. a.	174(5),	272—275
Suviste terviskimblusaaduste tegevus 1925—34 a.	162(5),	256—260
Kooliõpilaste tervishoid seisund 1930/31—1932/33 õ/a.	156(11),	568—572
Ämmaemandid 1931—34 a.	151(6),	324—325
Suguharused 1928—32 a.	147(2),	85—90
Kaitseväe tervishoidlik seisukord 1931 a.	131(10),	537—602
Jaoskonnaarstide tegevus 1930 a.	118(9),	524—528

HOOLEKANNE.

Lastekaitse ja hoolekanne	Nr. 196(3),	lhk. 189—196
-------------------------------------	-------------	--------------

KUBITEGEVUS JA ÕNNETUSED.

Kõhutegevus 1932—36. a.	Nr. 194(1),	lhk. 1—16
Politsei poolt registreeritud süüteo 1936. a.	192(11),	597—602
Õnnetused laevadega Eesti vetes 1936. a.	191(10),	542
Õnnetused mootorsõidukitega 1936. a.	186(5),	230—233
Tulekahjud 1936. a.	185(4),	182—187
Õnnetused inimestega 1930—33 a.	152(7)-153(8),	392—397
Enesetappid 1933 a.	152(7)-153(8),	380—382
Selatskaubandus 1922—30 a.	122(1),	lhk. 44—49
Vangid 1930—32 a.	130(9),	532—534

TÖÖSTUS.

Toodang ja tööjõud suurtootuses 1934 a.	Nr. 171(2),	lhk. 84—100
Kesk- ja väiketööstuse ja käsitöö osatähtsus tööstuses	144(11),	580—581
Kesktootustasettevõt. 5—10 töötajaga 1928 a.	101(4),	218—220
Kütteainete tarvitus tööstuses 1928 a.	104(7)-105(8),	411—414
Jõumasinad ja mehhaanilise jõu tarvitus suurtootuses 1928 a.	108(11),	lhk. 605—608
Suur- ja kesktööstuse levimg linnades, alevites ja maal 1930 a.	130(9),	524—531

VÄLISKAUBANDUS.

Tollimaks ja väliskaubandus tollitariifide kohaselt 1936. a.	Nr. 190(9),	lhk. 472—485
Rahvusvaheline maksebilans 1936. a.	187(6),	310—317
Kaubanduselepingute mõju sisseveole	115(6),	393—404

HINNAD.

Elumaksumus Eestis linnades 1922—29 a.	Nr. 90(5),	lhk. 285—289
Eiulusoomade hinnad laataidel 1928 a.	89(4),	229—231
Suurmõlgi ja elumaksumuse indeksid 1913—28 a.	77(4),	261—269
Toiduainete võrdlev maksum. 1922—27 a.	68(7),	389—392
Põllumajandussaaduste hindade indeksid	65(4),	219—220

TRANSPORT JA SIDE.

Autobuseiliinid 1936/37. a.	Nr. 192(11),	lhk. 608—611
Mootorsõidukid 1937. a.	192(11),	608—608
Kaubalaevastik I. I 1937	191(10),	539—542
Post, telegraaf, telefon ja raadio 1936/37. a.	191(10),	501—537
Raudteede tegevus 1936/37. a.	190(9),	437—471
Tallinna lennujaama tegevus 1936. a.	Nr. 188(7)—189(8),	408—410
Väls- ja rannasõit ning kauba- ja reisijatevedu 1936. a.	Nr. 186(5),	248—263
Siseveetead 1936. a.	185(4),	77—181
Mootorsõidukite liiklemine üle piiri 1936. a.	185(4),	175—176
Jalgrataste arv 1936. a.	185(4),	172—175
Raudteede tegevus 1935/36 a.	178(9),	442—475
Õnnetused laevadega Eesti vetes 1935 a.	176(7)-177(8),	412

KINDLUSTUS.

Kindlustusseltsid 1936. a.	Nr. 195(2),	lhk. 85—89
Tööliste haiguskindlustus	Nr. 188(7)—189(8),	363—392
Pensionid I. I 1936	179(10),	493—507

KREDIIT JA KAPITAL.

Rahvusvaheline maksebilans 1936. a.	Nr. 187(6),	lhk. 310—317
Era- ja tähtsamatel ühispankade tulud ja kulud 1936. a.	187(6),	281—296
Pandimajad 1936. a.	186(5),	233—237
Asunikudele antud riiklikud laenud ja toetused 1921—1928	94(9),	524—525

RAHANDUS.

Vallavalitsuste tulud ja kulud 1935/36. m/a.	Nr. 194(1),	lhk. 33—47
Linnade ja alevite tulud ja kulud 1935/36. m.-a.	193(12),	625—637
Rahvusvaheline maksebilans 1936. a.	187(6),	310—317
Maavalitsuste tulud ja kulud 1935/36. a.	186(5),	238—248
Riigi majapidamine 1929—33 a.	149(4),	73—180
Maksukoormis 1930/31 a. jariigimaksude laetumine 1929/30—32/33 a.	139(6),	306—310
Põhilarimaks 1929—30 a.	130(9),	506—510
Fuhaskumaks 1929 a.	119(10),	577—582
Talustamaks 1930 a.	113(4),	215—224
Aruandvate ettevõtete maksum. 1927—29	119(4),	225—235

PÖLLUMAJANDUS.

Kalandus 1937. a.	Nr. 196(3),	lhk. 118—128
Kanapidamise tasuvus 1937. a.	195(2),	77—84
Riigi metsamajandus 1936/37. m./a.	195(2),	69—76
Maomandide üleminekuks ja hinnad 1936. a.	194(1),	29—32
Põllumajanduse tasuvus 1936/37. p.-a.	193(12),	602—671
Kanapidamise tasuvus 1935 a.	171(2),	70—76

POLITIKA.

Rahvahääletus rahvuskogu kokkukutsumiseks	Nr. 176(7)-177(3),	402—407
Rahvahääletused põhiseaduse muutmiseks Nr. 145(12),	lhk. 606—617	

VARIA.

Ütride üldsumma Tallinnas ja Nõmmel Nr. 185(4),	lhk. 169—172
Perekonnandmete statistika	174(5), 264—267
Kirikueu 1930—34 a.	160(3), 126—130

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO ERIVÄLJAANDED.

LHK A. EESTI DEMOGRAAFIA

Vihk I. Haridus Eestis I	Lhk. 223+186, 1924.	Kr. 6.—
II. Sündivus, surevus abielluv. ja rahvalikum. 1921—1923 a.	52+54, 1925.	3.—
III. Tervishoid Eestis	182+80, 1925.	5.—
IV. Rahvastik ja tervishoid	306, 1930.	8.—
Surmapõhjuste registreerimiskord ja rahvusv. surmapõhj. nomenklat.	4+123, 1931.	1.30
V. Sotsiaalkindlustus Eestis	76, 1937.	1.50

EESTI MAJANDUS

Vihk I. Väliskaubandus 1923 a.	Lhk. 20+72, 1924.	Kr. 2.—
II. Eesti sadamad, veeteed, kaubalaevastik ja laevastid	102, 1925.	2.50
III. Raudtee, post, telegraaf ja telefon Eestis	64, 1925.	2.—
IV. Väliskaubandus 1924 a.	22+92, 1925.	3.—
V. Tööstus Eestis	80, 1924.	2.50
VI. Riigiraudteed 1924 a.	38, 1926.	2.—
VII. Väliskaubandus 1925 a.	109, 1926.	3.25
VIII. Väliskaubandus 1926 a.	IV+106, 1927.	3.25
IX. Aktsiaelside, osadususte ja ühisteg. asut. äriseisud I. I 1926	92+34, 1927.	2.—
X. Väliskaubandus 1927 a.	106, 1928.	3.25
XI. Eesti väliskaubandus 1928 a.	120, 1929.	3.50
XII. Väliskaubandus 1929 a.	152, 1930.	5.—
XIII. Väliskaubandus 1930 a.	144, 1931.	5.—
XIV. Väliskaubandus 1931 a.	140, 1932.	4.—
XV. Väliskaubandus 1932 a.	124, 1933.	4.—
XVI. Väliskaubandus 1933 a.	124, 1934.	4.—
XVII. Väliskaubandus 1934 a.	120, 1935.	4.—
XVIII. Väliskaubandus 1935 a.	120, 1936.	4.—
XIX. Väliskaubandus 1936. a.	124, 1937.	4.—
XX. Väliskaubandus 1937. a.	Trükkis.	4.—

EESTI PÖLLUMAJANDUS

Vihk II. Eesti põllumajandus II	182, 1924.	Kr. 2.25
III. Loomapidamine Eestis 1924 a.	17+106, 1925.	1.50
IV. Eesti põllumajandus 1925 a.	3+201, 1926.	3.—
V. Eesti põllumajandus 1926 a.	VIII+254, 1927.	3.—
VI. Eesti põllumajandus 1927 a.	VIII+207, 1928.	2.75
VII. Eesti põllumajandus 1928 a.	VIII+218, 1929.	2.75
VIII. Eesti põllumajandus 1929 a.	VIII+204, 1930.	3.50
IX. Eesti põllumajandus 1930 a.	VIII+230, 1931.	3.50
X. Eesti põllumajandus 1931 a.	VIII+222, 1932.	3.50
XI. Eesti põllumajandus 1932 a.	VIII+207, 1933.	3.—
XII. Eesti põllumajandus 1933 a.	VIII+280, 1934.	3.50
XIII. Eesti põllumajandus 1934 a.	VIII+183, 1935.	3.50
XIV. Eesti põllumajandus 1935 a.	VIII+172, 1936.	3.50
XV. Eesti põllumajandus 1936. a.	VIII+172, 1937.	3.50
XVI. Eesti põllumajandus 1937. a.	Trükkis.	3.50

LHK B.

1. Üldrahvalugemise eelkõrkvõtted	Lhk. 78, 1923.	2.—
2. Sugemed vigaste laste kohta Eestis	164, 1923.	3.75
3. II Riigikogu valimised	78, 1923.	3.—
4. Eesti väliskaubandus 1921—1922	60+83, 1923.	2.50
5. 1922 a. Üldrahvalugemise andmed		
Vihk I. Rahva demograafiline koosseis ja korterolud Eestis	Lhk. 83, 1925.	Kr. 2.—
II. Üleriikiline kokkuvõte (tab.)	8+183, 1924.	4.—
III. Rahva tööala ja ühiskondline kihitus	83+84, 1924.	3.—
IV. Virumaakond	24+52, 1924.	2.—
V. Järvamaakond	52+60, 1923.	3.—
VI. Harjumaakond ja Tallinn	40+56, 1924.	3.—
VII. a) Läänemaakond	20+56, 1924.	2.—
b) Saaremaakond	20+56, 1924.	2.—
VIII. Pärnumaakond	40+84, 1924.	3.50
IX. Viljandimaakond	36+84, 1924.	3.50
X. Tartu- ja Valgamaakond	40+92, 1924.	3.—
XI. Võru- ja Põsimaakond	30+48, 1927.	3.—
6. 1922 a. Üldrahvalug. andmete läbitõttam. plaan ja tabelite sisu	48, 1923.	1.—
7. Asumaa majapidamised Eestis 1919—23 a.	40+60, 1924.	3.50
8. 1925 a. Põllumajandusliku üleskirjutuse andmed	4+219, 1926.	3.75
9. Statistiline album, v. I. Maa ja rahv. (38 dia- ja kart. värv.)	1925.	6.—
Statistiline album, v. II. Majandus (24 dia- ja kart. värv.)	1926.	6.—
Statistiline album, v. III. Põllumajandus (joonised, fotod, tekst)	112, 1928.	7.50
10. III Riigikogu valimised	48, 1927.	1.75
11. IV Riigikogu valimised	52, 1929.	1.75
12. 1929 a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk I	XI+235, 1930.	7.50
13. 1929 a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk II	IV+94+44, 1932.	3.—
14. Eesti 1920—1930. Arvuline ülevaade (lühikõites)	XV+405, 1931.	7.—
15. V Riigikogu valimised	52, 1933.	1.50
16. II Rahvaloenduse andmed: v. I Valdade rahvastik	IV+104, 1934.	3.—
v. II Rahvastiku koostis ja korterolud	VIII+152, 1935.	3.—
v. III Tööharu ja leiikkonnad	228, 1935.	5.—
v. IV Rahvastikuprobleeme Eestis	VIII+156, 1937.	3.—
17. Eesti arvudes 1920—1935	XVI+343, 1937.	6.—

LHK F. EESTI STATISTIKA KUUKIRI:

1922 a. Nr. 1—11 hind kokku Kr. 10.—	1923 a. Nr. 74—85 hind kokku Kr. 15.—	1934 a. Nr. 140—157 hind kokku Kr. 15.—
1923 " " 12—21 " " " " 15.—	1929 " " 86—97 " " " " 15.—	1935 " " 158—169 " " " " 15.—
1924 " " 22—23 " " " " 15.—	1930 " " 98—109 " " " " 15.—	1936 " " 170—181 " " " " 15.—
1925 " " 34—45 " " " " 15.—	1931 " " 110—121 " " " " 15.—	1937 " " 182—193 " " " " 15.—
1926 " " 46—61 " " " " 15.—	1932 " " 122—133 " " " " 15.—	1938 " " 194— " " " " 15.60
1927 " " 62—73 " " " " 15.—	1933 " " 134—145 " " " " 15.—	